

ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

Γ.Ε.Μ.Η. 057659404000
(πρώην ΑΡ.Μ.Α.Ε. 27948/06/Β/92/11)

ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
2018

για τη χρήση
που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2018
(1^η Ιανουαρίου – 31^η Δεκεμβρίου 2018)

Σύμφωνα με τα
Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς
& το άρθρο 4 του Ν. 3556/2007

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2019

Η ετήσια οικονομική έκθεση εγκρίθηκε από το Δ.Σ. της "ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Α.Ε." την 30^η Απριλίου 2019 και έχει αναρτηθεί στο διαδίκτυο στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.euroconsultants.gr

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

A. ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	4
B. ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	5
Γ. ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ - ΛΟΓΙΣΤΗ	30
Δ. ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2018.....	37
Δ1. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΟΜΙΛΟΥ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ	38
Δ2. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΟΜΙΛΟΥ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ.....	39
Δ3. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ ΟΜΙΛΟΥ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ.....	40
Δ4. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΟΜΙΛΟΥ	41
Δ5. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ.....	42
Δ6. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΟΜΙΛΟΥ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ.....	43
Ε7. ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ.....	44
1. Γενικές πληροφορίες	44
2. Βάση κατάρτισης των Οικονομικών Καταστάσεων	44
2.1 Βάση κατάρτισης των Οικονομικών Καταστάσεων	44
2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας	44
3. Περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών	46
3.1 Ενοποίηση.....	46
3.2 Μετατροπή ξένου νομίσματος.....	48
3.3 Αναγνώριση Εσόδων	49
3.4 Ενσώματα Πάγια περιουσιακά στοιχεία	50
3.5 Άυλα περιουσιακά στοιχεία	51
3.6 Απομείωση αξίας περιουσιακών στοιχείων.....	53
3.7 Απαιτήσεις από πελάτες.....	53
3.8 Χρηματοοικονομικά μέσα	54
3.9 Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα.....	56
3.10 Μετοχικό Κεφάλαιο.....	56
3.11 Δανειακές υποχρεώσεις	56
3.12 Μισθώσεις	56
3.13 Κρατικές επιχορηγήσεις.....	57
3.14 Παροχές στο προσωπικό	57
3.15 Προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις.....	59
3.16 Τρέχων και αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος	59
3.17 Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία ταξινομημένα ως κρατούμενα προς πώληση	60
3.18 Κέρδη / (Ζημίες) ανά μετοχή.....	61
3.19 Μερίσματα	62
4. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της Διοικήσεως	62
5. Νέα πρότυπα, ερμηνείες και τροποποίηση υφιστάμενων προτύπων.....	65
6. Πληροφόρηση κατά τομέα.....	72

7.	Άλλα Έσοδα	76
8.	Άλλα Έξοδα	76
9.	Αποσβέσεις	76
10.	Κόστος μισθοδοσίας	77
11.	Χρηματοοικονομικό κόστος	78
12.	Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	78
13.	Φόρος εισοδήματος	78
14.	Κέρδη / (Ζημίες) ανά μετοχή.....	84
15.	Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	84
16.	Άυλα περιουσιακά στοιχεία.....	87
17.	Επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες	90
18.	Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες	93
19.	Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι.....	95
20.	Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	96
21.	Πελάτες και απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες.....	97
22.	Λοιπές απαιτήσεις	100
23.	Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	101
24.	Μετοχικό κεφάλαιο, υπέρ το άρτιο και ίδιες μετοχές	101
25.	Αποθεματικά εύλογης αξίας	107
26.	Λοιπά αποθεματικά	108
27.	Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις.....	109
28.	Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις	111
29.	Προβλέψεις για παροχές στους εργαζομένους	112
30.	Λοιπές προβλέψεις	113
31.	Επιχορηγήσεις περιουσιακών στοιχείων	114
32.	Προμηθευτές.....	114
33.	Λοιπές υποχρεώσεις	115
34.	Βραχυπρόθεσμα δάνεια	115
35.	Χρηματοοικονομικά στοιχεία - Εύλογη αξία	116
36.	Γνωστοποιήσεις συνδεδεμένων μερών	116
37.	Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου	119
38.	Δεσμεύσεις και ενδεχόμενες απαιτήσεις – υποχρεώσεις.....	122
39.	Μερίσματα	124
40.	Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς	124
ΣΤ. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 10 ΤΟΥ Ν. 3401/2005.....		126

Α. ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

(σύμφωνα με το άρθρο 4, παρ. 2 του Ν. 3556/2007)

Τα κατωτέρω μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Ανωνύμου Εταιρείας «ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ» :

- 1) Πάρις Κοκορότσικος, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθύνων Σύμβουλος
- 2) Ευστάθιος Ταυρίδης, Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθύνων Σύμβουλος
- 3) Ανέστης Κερεμλόγλου, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, ειδικά προς τούτο ορισθείς από το Διοικητικό Συμβούλιο,

Υπό την ιδιότητά μας,

ΔΗΛΩΝΟΥΜΕ ΟΤΙ

- α. εξ' όσων γνωρίζουμε, οι συνημμένες ατομικές και ενοποιημένες Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας και του Ομίλου της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2018 και για τη χρήση από 1^η Ιανουαρίου 2018 έως την 31^η Δεκεμβρίου 2018, οι οποίες καταρτίστηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσεως της «ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ», καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο.
- β. εξ' όσων γνωρίζουμε, η συνημμένη Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις, την οικονομική θέση της Εταιρείας «ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ», καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Θεσσαλονίκη, την 30-4-2019

Οι Δηλούντες

Ο πρόεδρος του Δ. Συμβουλίου
και Διευθύνων Σύμβουλος

Ο Αντιπρόεδρος του Δ.
Συμβουλίου και Διευθύνων
Σύμβουλος

Το μέλος

Πάρις Κοκορότσικος
ΑΔΤ.: ΑΚ 880014

Ευστάθιος Ταυρίδης
ΑΔΤ.: ΑΗ 177920

Ανέστης Κερεμλόγλου
ΑΔΤ.: Χ 232248

Β. ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
της «ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ»

(επί των ενοποιημένων και ατομικών Οικονομικών Καταστάσεων
της χρήσης από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2018)
(σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4, του Ν. 3556/2007)

Κύριοι Μέτοχοι,

Σας υποβάλλουμε, σύμφωνα με το Νόμο και το Καταστατικό της Εταιρείας, την Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου για τη χρήση (01/01/2018 – 31/12/2018), η οποία καταρτίστηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 150 του 49 του Ν.4548/2018, τις διατάξεις του άρθρου 4 του Ν. 3556/2007 καθώς και τις κατ' εξουσιοδότηση του ίδιου Νόμου εκδοθείσες εκτελεστικές αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

Σκοπός της Έκθεσης είναι η ενημέρωση των επενδυτών για :

- i. Τις χρηματοοικονομικές εξελίξεις, τα αποτελέσματα, τη συνολική πορεία της Εταιρείας και του Ομίλου κατά τη διάρκεια της χρήσης 2018 καθώς και τις μεταβολές που επήλθαν.
- ii. Τα σημαντικά γεγονότα που έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια της χρήσης 2018 όσο και μετά τη λήξη αυτής και μέχρι την ημερομηνία σύνταξης της παρούσας Έκθεσης.
- iii. Τις προοπτικές εξέλιξης.
- iv. Τους κινδύνους και αβεβαιότητες που ενδέχεται να αντιμετωπίσει η Εταιρεία και ο Όμιλος.
- v. Την Εταιρική κοινωνική ευθύνη.
- vi. Τις συναλλαγές που έγιναν μεταξύ της Εταιρείας και των συνδεδεμένων με αυτήν προσώπων.
- vii. Την Εταιρική διακυβέρνηση

Β1. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ

Για άλλη μια χρονιά, σε μακροοικονομικό επίπεδο, η κατάσταση δεν διαφοροποιήθηκε σημαντικά. Το Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν αυξήθηκε ελαφρώς κατά 1,9% περίπου. Και για το 2018 η αύξηση αυτή κυμάνθηκε σε επίπεδο μικρότερο του προϋπολογιζόμενου, ενώ το 4ο τρίμηνο του 2018 χαρακτηρίστηκε από κάμψη επενδύσεων και κατανάλωσης.

Οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις δεν έχουν προχωρήσει, το Δημόσιο εξακολουθεί να αντιπροσωπεύει σημαντικό μέρος της οικονομίας, η υψηλή φορολογία και οι ασφαλιστικές εισφορές λειτουργούν ως αντிகίνητρο για νέες επενδύσεις ενώ τα ενδογενή αίτια της ελληνικής κρίσης δεν έχουν

ουσιαστικά αντιμετωπιστεί, με συνέπεια η Ελληνική οικονομία να παραμένει καθηλωμένη με μόνες καλές επιδόσεις στον κλάδο του τουρισμού.

Σε επίπεδο συμβουλευτικού κλάδου και μόλις δύο χρόνια από το κλείσιμο του προγράμματος ΕΣΠΑ 2014 – 2020, η απουσία διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και οι συνεχιζόμενες καθυστερήσεις στην προκήρυξη νέων έργων λειτουργούν ως τροχοπέδη για την ανάπτυξή του. Μέσα στο Β' εξάμηνο του 2018 υπήρξε μια σημαντική αύξηση των διαγωνισμών έργων με χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ, έργα όμως που θα ξεκινήσουν μέσα στο 2019.

Ο κλάδος παρουσιάζει σημαντικές ευκαιρίες και προοπτικές υπό την αίρεση ωστόσο της «επανεκκίνησης» της Ελληνικής οικονομίας μέσω των απαιτούμενων διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, της αξιοποίησης των κονδυλίων του ΕΣΠΑ και της «επιστροφής» του ποιοτικού ανθρώπινου δυναμικού που μετανάστευσε τα τελευταία χρόνια.

Και η χρήση του 2018, δεν ήταν αντιπροσωπευτική των δυνατοτήτων του Ομίλου και της Εταιρείας αξιολογώντας τις χρηματοοικονομικές τους επιδόσεις. Ο κύκλος εργασιών και σε εταιρική και σε ενοποιημένη βάση μειώθηκε σημαντικά σε σχέση με τα επίπεδα της προηγούμενης χρήσης, ως αποτέλεσμα της μη ύπαρξης έργων από το εσωτερικό. Η εταιρεία διατήρησε το εξειδικευμένο προσωπικό της για να μπορέσει να κατεβάσει προτάσεις σε όσο το δυνατό περισσότερα έργα προκηρύχθηκαν μέσα στο 2018.

Η αύξηση στην προκήρυξη έργων χρηματοδοτούμενων από το ΕΣΠΑ μέσα στο 2018 μπορούν να αξιοποιηθούν άμεσα καθώς η Εταιρεία και ο Όμιλος διατηρούν το υψηλής ειδίκευσης ανθρώπινο δυναμικό τους και διαθέτουν την εμπειρία και τεχνογνωσία για να επανέλθουν άμεσα σε επίπεδο δραστηριότητας προ κρίσης.

Σε επίπεδο προτεραιοτήτων Διοίκησης πρωταρχικός στόχος παραμένει η διασφάλιση και διατήρηση της πιστοληπτικής ικανότητας με αποδεκτούς οικονομικούς δείκτες με σκοπό την αδιάκοπη υποστήριξη της ομαλής λειτουργίας του και τη συνέχιση της δραστηριότητάς του. Είναι αξιοσημείωτο ότι σε περιόδους σημαντικής ύφεσης για τον κλάδο, ο Όμιλος και η Εταιρεία μείωσε, έστω και λίγο, τον τραπεζικό του δανεισμό.

Τα οικονομικά αποτελέσματα του Ομίλου και της Εταιρείας εμφανίζονται συνοπτικά στον παρακάτω πίνακα:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2017	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2017
Κύκλος Εργασιών	2,495,694.49	4,009,340.15	1,002,994.52	2,293,537.55
Μικτά αποτελέσματα	(375,650.38)	361,751.61	(654,442.07)	(731.95)
Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	(1,337,764.01)	(359,119.51)	(1,087,065.92)	(385,992.76)
Κέρδη / (ζημιές) προ φόρων	(1,962,960.05)	(944,377.76)	(1,477,300.20)	(901,091.26)
Κέρδη / (ζημιές) μετά από φόρους (Α)	(1,848,451.79)	(1,070,510.20)	(1,332,702.21)	(1,010,123.13)
Διακοπτόμενες δραστηριότητες	(4,505.37)	-	-	-
Κατανέμονται σε:				
- Ιδιοκτήτες μητρικής	(1,778,183.86)	(1,057,987.27)	(1,332,702.21)	(1,010,123.13)
- Μη ελέγχουσες συμμετοχές	(74,773.30)	(12,522.93)	-	-
Λοιπά συνολικά (έξοδα) / έσοδα μετά από φόρους (Β)	145,684.65	(28,536.22)	146,266.76	(23,901.86)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα / (έξοδα) μετά από φόρους (Α) + (Β)	(1,707,272.51)	(1,099,046.42)	(1,186,435.45)	(1,034,024.99)

➤ **Κύκλος εργασιών**

Η έλλειψη υλοποίησης έργων στο εξωτερικό από την Εταιρεία ήταν ο κυριότερος παράγοντας της σημαντικής μείωσης του κύκλου εργασιών από € 2.294 χιλιάδες το 2017 σε μόλις € 1.003 χιλιάδες το 2018. Αντίστοιχα σε επίπεδο Ομίλου η μείωση του κύκλου εργασιών από € 4.009 χιλιάδες το 2017 σε € 2.495 χιλιάδες το 2018 οφείλετε κυρίως στην σημαντική μείωση του κύκλου εργασιών της μητρικής.

➤ **Κόστος πωλήσεων – μικτά αποτελέσματα**

Το κόστος πωλήσεων μειώθηκε (κατά 21 % για τον Όμιλο και κατά 28 % για την Εταιρεία). Ο ρυθμός μείωσης είναι σημαντικά μικρότερος σε σχέση με τον κύκλο εργασιών καθώς το κόστος πωλήσεων αντιπροσώπευε σε μεγάλο βαθμό τα σταθερά έξοδα λειτουργίας καθώς όπως αναφέρεται και ανωτέρω, η Εταιρεία και ο Όμιλος διατηρούν το υψηλής ειδίκευσης ανθρώπινο δυναμικό τους

Σε επίπεδο Εταιρείας, το κόστος πωλήσεων υπερκαλύπτει τον κύκλο εργασιών της καθώς στην προσπάθεια επαναφοράς σε μεγαλύτερο επίπεδο δραστηριότητας, υποβάλλοντας προτάσεις και αναλαμβάνοντας έργα με χαμηλό περιθώριο κέρδους με σκοπό την αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού και τη δημιουργία «credentials» που θα αποδώσουν στο μέλλον. Το ίδιο ισχύει φυσικά και για τον ανταγωνισμό με αποτέλεσμα τη συμπίεση του περιθωρίου κέρδους.

➤ **Λοιπά έσοδα**

Τα λοιπά έσοδα αυξήθηκαν (32%) σε επίπεδο Ομίλου στις € 480 χιλιάδες έναντι € 364 χιλιάδες το 2017.

Αντίστοιχα τα λοιπά έσοδα της Εταιρείας αυξήθηκαν στα € 339 χιλιάδες το 2018 από € 271 χιλιάδες το 2017.

➤ **Έξοδα διάθεσης**

Τα έξοδα διάθεσης αυξήθηκαν από € 275 χιλιάδες το 2017 σε € 345 χιλιάδες το 2018 κυρίως λόγω της προώθησης νέων υπηρεσιών και προτάσεων οι οποίες θα φέρουν έσοδα τα επόμενα χρόνια.

Αντίστοιχα σε επίπεδο Ομίλου τα έξοδα αυξήθηκαν από € 481 χιλιάδες το 2017 σε € 619 χιλιάδες το 2018.

➤ **Έξοδα διοίκησης**

Τα έξοδα διοίκησης στην Εταιρεία διατηρήθηκαν στα ίδια επίπεδα, € 334 χιλιάδες το 2018 έναντι € 331 χιλιάδων του 2017.

Αντίθετα στον Όμιλο αυξήθηκαν από € 540 χιλιάδες το 2017 σε € 666.

➤ **Λοιπά έξοδα**

Σε επίπεδο Ομίλου τα λοιπά έξοδα κυμάνθηκαν στα € 169 χιλιάδες έναντι € 63 χιλιάδων και της Εταιρείας στα € 92 χιλιάδες έναντι € 50 χιλιάδων.

Έχουμε σημαντική αύξηση των Λοιπών Εξόδων σε σχέση με το 2017 λόγω αυξημένων προβλέψεων επισφαλών απαιτήσεων αλλά και διαγραφών απαιτήσεων.

➤ **Αποτελέσματα προ φόρων**

Ο συνδυασμός α) της μείωσης του κύκλου εργασιών, β) της διατήρησης του βασικού κορμού του προσωπικού και γ) των Προβλέψεων Απομείωσης Θυγατρικών και Συγγενών οδήγησε την Εταιρεία να παρουσιάσει σημαντική αύξηση των ζημιών προ φόρων κατά 64% στις € -1.477 χιλιάδες έναντι ζημιών € -901 χιλιάδων του 2017.

Αντίστοιχα ο Όμιλος παρουσιάζει το 2018 ζημίες € - 1.963 χιλιάδες έναντι ζημιών € - 944 χιλιάδων του 2017, κυρίως ως αποτέλεσμα των ζημιών της μητρικής Εταιρείας αλλά και των ζημιογόνων αποτελεσμάτων της θυγατρικής στην Κύπρο.

➤ **Καθαρά αποτελέσματα μετά από φόρους**

Στα αποτελέσματα μετά από φόρους ο Όμιλος εμφάνισε ζημίες € - 1.848 χιλιάδων έναντι ζημιών € - 1.071 χιλιάδων το 2017 και αντίστοιχα η Εταιρεία ζημίες € -1.333 χιλιάδων έναντι ζημιών € - 1.010 χιλιάδων του 2017. Λόγω των συσσωρευμένων φορολογικών ζημιών που εμφανίζει η Εταιρεία, δεν προβλέπεται εκταμίευση για φόρο εισοδήματος το έτος 2018.

➤ **Δάνεια – Χρηματοοικονομικό Κόστος**

Η προσπάθεια του Ομίλου συνεχίστηκε με στόχο τη διατήρηση του δανεισμού σε σταθερά επίπεδα συγκριτικά με το 2017 όπως και την εξυπηρέτησή τους. Έτσι ο συνολικός τραπεζικός δανεισμός (μακροπρόθεσμος, βραχυπρόθεσμος και υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις) του Ομίλου το 2018 μειώθηκε κατά € 58 χιλ και ανέρχεται στα € 4,154 εκατ. έναντι € 4,212 εκατ. την 31/12/2017 και της Εταιρείας σε € 3,610 εκατ. Έναντι € 3,673 εκατ. Την 31/12/2017. Το χρηματοοικονομικό κόστος του Ομίλου για το 2018 παρέμεινε σταθερό, με μια μείωση, στα € 225 χιλιάδες έναντι € 255 χιλιάδες του 2017 και της Εταιρείας σε € 200 χιλιάδες έναντι € 219 χιλιάδες.

➤ **Ταμειακά διαθέσιμα**

Τα ταμειακά διαθέσιμα σε επίπεδο Ομίλου και Εταιρείας την 31/12/2018 ήταν € 554 χιλιάδες και € 27 χιλιάδες αντίστοιχα έναντι € 545 χιλιάδες και € 74 χιλιάδες την 31/12/2017.

➤ **Χρηματοοικονομικοί Δείκτες**

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	3,061,434.90	4,232,366.02	1,232,502.72	2,650,304.89
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	7,223,758.48 = 42.38%	8,768,716.43 = 48.27%	5,648,794.98 = 21.82%	7,054,748.79 = 37.57%
Πάγια στοιχεία Ενεργητικού	4,162,323.58	4,536,350.41	4,416,292.26	4,404,443.90
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων	7,223,758.48 = 57.62%	8,768,716.43 = 51.73%	5,648,794.98 = 78.18%	7,054,748.79 = 62.43%
Ίδια Κεφάλαια	(1,103,456.46)	592,303.95	(1,087,385.09)	99,050.36
Σύνολο Υποχρεώσεων	8,327,214.94 = -13.25%	8,176,412.48 = 7.24%	6,736,180.07 = -16.14%	6,955,698.43 = 1.42%
Σύνολο Υποχρεώσεων	8,327,214.94 = 115.28%	8,176,412.48 = 93.25%	6,736,180.07 = 119.25%	6,955,698.43 = 98.60%
Σύνολο Ίδιων Κεφαλ. + Υποχρεώσεων	7,223,758.48	8,768,716.43	5,648,794.98	7,054,748.79
Ίδια Κεφάλαια	(1,103,456.46)	592,303.95	(1,087,385.09)	99,050.36
Σύνολο Ίδιων Κεφαλ. + Υποχρεώσεων	7,223,758.48 = -15.28%	8,768,716.43 = 6.75%	5,648,794.98 = -19.25%	7,054,748.79 = 1.40%
Κυκλοφορούντα περιουσ. Στοιχεία	3,061,434.90	4,232,366.02	1,232,502.72	2,650,304.89
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	6,099,679.77 = 50.19%	5,256,343.00 = 80.52%	4,656,411.72 = 26.47%	4,284,110.80 = 61.86%

➤ **Εναλλακτικοί δείκτες μέτρησης απόδοσης (ΕΔΜΑ)**

Ο μόνος εναλλακτικός δείκτης μέτρησης που χρησιμοποιεί ο Όμιλος είναι τα λειτουργικά αποτελέσματα προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων (EBITDA).

Ο Όμιλος ορίζει το μέγεθος EBITDA ως τα κέρδη / (ζημίες) από λειτουργικές δραστηριότητες προσαρμοσμένα για συνολικές αποσβέσεις (ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων) και εξαιρουμένης της επίδρασης των αποσβέσεων επιχορηγήσεων παγίων και συμμετοχών και των απομειώσεων ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων. Ο τρόπος υπολογισμού του εν λόγω δείκτη παρατίθεται ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2017	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2017
(Ζημίες) / Κέρδη από Λειτουργικές Δραστηριότητες	(1,350,189.93)	(359,119.51)	(1,087,065.92)	(385,992.76)
Αποσβέσεις παγίων	164,312.93	170,381.01	132,678.78	136,315.03
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων συμμετοχών	-	-	-	-
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων παγίων	(24,198.27)	(24,198.27)	(24,198.27)	(24,198.27)
Απομείωση ενσώματων περιουσιακών στοιχείων	1,241.00	9,927.50	1,241.00	9,927.50
Απομείωση άυλων περιουσιακών στοιχείων	-	-	-	-
	(1,208,834.27)	(203,009.27)	(977,344.41)	(263,948.50)

➤ **Μέρισμα**

Ως αποτέλεσμα των σωρευμένων ζημιών από προηγούμενες και την τρέχουσα χρήση, η Εταιρεία δεν έχει τη δυνατότητα διανομής μερίσματος.

B2. ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ

α) Σημαντικά γεγονότα κατά τη διάρκεια της χρήσης 2018

Αποφάσεις της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της 03/09/2018

Στις 3 Σεπτεμβρίου 2018 πραγματοποιήθηκε η Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Εταιρείας, όπου λήφθηκαν οι παρακάτω αποφάσεις:

1. Ενέκρινε **ομόφωνα** τις Ατομικές και Ενοποιημένες Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις της εταιρικής χρήσης 2017 και τις σχετικές Εκθέσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών.
2. Αποφάσισε **ομόφωνα** την απαλλαγή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών από κάθε ευθύνη αποζημίωσης για τα πεπραγμένα της χρήσης 2017.
3. Αποφάσισε **ομόφωνα** την έγκριση των αμοιβών που καταβλήθηκαν στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου για την χρήση 2017 συνολικού ποσού 74.317,16 €
4. Προενέκρινε **ομόφωνα** την καταβολή των αμοιβών των μελών του διοικητικού Συμβουλίου για τη χρήση του 2018, μέχρι του συνολικού (μικτού) ποσού των 168.000,00€, όπως επίσης και την παράταση των συμβάσεων εργασίας τους.
5. Εξέλεξε **ομόφωνα** για τον έλεγχο της χρήσης του 2018, των οικονομικών καταστάσεων και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, την Εταιρία Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών Ksi Greece μέλος της KS International, Λεωφ. Κηφισίας 62 & Πρεμετής, Τ.Κ.151 15 Μαρούσι με αριθμό μητρώου ΣΟΕΛ 171 και ειδικότερα ως Τακτικό Ορκωτό Ελεγκτή Λογιστή τον κ. Δημήτριο Παπάζη του Τριαντάφυλλου με αριθμό μητρώου 22381 και ως αναπληρωματικό Ορκωτό Ελεγκτή Λογιστή τον κ. Γεώργιο Νίκου του Νικολάου με αριθμό μητρώου 21841.
6. Παρείχε **ομόφωνα** άδεια κατ' άρθρο 23 παρ. 1 Κ.Ν. 2190/1920 στα μέλη του Δ.Σ. και σε Διευθυντές της εταιρείας να μετέχουν στα Δ.Σ. ή στη διοίκηση άλλων συνδεδεμένων ή μη συνδεδεμένων κατά την έννοια του άρθρου 42 παρ. 5 ε' του Κ.Ν. 2190/1920 εταιρειών που επιδιώκουν παρεμφερείς σκοπούς.
7. Ενημερώθηκε σχετικά με τις από 25.7.2017 , 16.1.2018 και 26.4.2018 αποφάσεις του Δ.Σ. για την αντικατάσταση παραιτηθέντων μελών του, τα οποία αντικαταστάθηκαν από νέα μέλη σύμφωνα με το άρθρο 15 του καταστατικού και τον κ.ν.2190/1920 και ενέκρινε **ομόφωνα** τις πράξεις αυτές.
8. Εξέλεξε **ομόφωνα** νέο Διοικητικό Συμβούλιο με τετραετή θητεία, αρχόμενη από την εκλογή του και λήγουσα κατά την ημέρα σύγκλησης της Ετήσιας Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων εντός του πρώτου εξαμήνου του έτους 2022 και όχι πέρα της 30ης Ιουνίου 2022, για να εγκρίνει τις οικονομικές καταστάσεις της χρήσεως 2021, αποτελούμενο από τους:
 - Πάρι Κοκορότσικο (εκτελεστικό μέλος),
 - Ευστάθιο Ταυρίδη (εκτελεστικό μέλος),
 - Ανέστη Κερεμλόγλου (ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος),

- Νικόλαο Ζαχαρή (ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος),
 - Ιωάννη Βασιλονικολό (ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος),
 - Γεώργιο Κουκουζέλη (ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος),
 - Παντελή Σκαρλάτο (μη εκτελεστικό μέλος)
9. Παρεσχέθη γενική ενημέρωση για τις τελευταίες εξελίξεις σχετικά με την δραστηριότητα και τα επιχειρηματικά σχέδια της εταιρίας και στελεχώθηκαν από τα ανωτέρω μέλη του Δ.Σ., οι επιτροπές του Δ.Σ., ήτοι για την Επιτροπή Ελέγχου ομόφωνα ορίστηκε Πρόεδρος αυτής το Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος κ. Ανέστης Κερεμλόγλου και μέλη αυτής τα επίσης Ανεξάρτητα Μη Εκτελεστικά Μέλη, κ.κ. Νικόλαος Ζαχαρής και Ιωάννης Βασιλονικολός. Για την Επιτροπή Υποβολής Υποψηφιοτήτων Δ.Σ. και Αμοιβών η Γ.Σ. ομόφωνα όρισε ως Πρόεδρο το Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος κ. Νικόλαο Ζαχαρή και μέλη αυτής, τα επίσης Ανεξάρτητα Μη Εκτελεστικά Μέλη κ.κ. Γεώργιο Κουκουζέλη και Ανέστη Κερεμλόγλου.

β) Σημαντικά γεγονότα μετά τη λήξη της χρήσης μέχρι την ημερομηνία σύνταξης της παρούσας Έκθεσης

Πώληση συμμετοχής

Στις 21 Φεβρουαρίου 2019 το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας αποφάσισε την πώληση της μετοχικής συμμετοχής την οποία διατηρεί η εταιρεία στο κεφάλαιο της Ανωνύμου Εταιρείας με την επωνυμία «Γνώμων Πληροφορικής Α.Ε.».

Στις 25 Φεβρουαρίου 2019 η εταιρεία Ευρωσύμβουλοι Α.Ε πώλησε σε φυσικό πρόσωπο, ενενήντα τέσσερις χιλιάδες πεντακόσιες (94.500) ονομαστικές μετοχές της «Γνώμων Πληροφορικής Α.Ε.», οι οποίες αντιστοιχούν σε ποσοστό 17,30%, έναντι ενενήντα εννέα χιλιάδων εννιακοσίων ογδόντα ενός ευρώ (99.981,00€), ήτοι 1,058€ για κάθε μεταβιβαζόμενη μετοχή.

Στις 15 Απριλίου 2019 η εταιρία Ευρωσύμβουλοι Α.Ε πώλησε σε φυσικό πρόσωπο πενήντα εννέα χιλιάδες εννιακόσιες τριάντα (59.930) ονομαστικές μετοχές της «Γνώμων Πληροφορικής Α.Ε.», οι οποίες αντιστοιχούν σε ποσοστό 10,96%, έναντι ογδόντα δύο χιλιάδες διακοσίων πενήντα εννέα ευρώ και ενενήντα ενός λεπτών του ευρώ (82.259,91 €), ήτοι 1,3726€ για κάθε μεταβιβαζόμενη μετοχή.

Επίσης, στις 15 Απριλίου 2019 η εταιρία Ευρωσύμβουλοι Α.Ε πώλησε σε φυσικό πρόσωπο ογδόντα ένα χιλιάδες εννιακόσιες εξήντα (81.960) ονομαστικές μετοχές της «Γνώμων Πληροφορικής Α.Ε.», οι οποίες αντιστοιχούν σε ποσοστό 15% έναντι εκατό δώδεκα χιλιάδων τετρακοσίων ενενήντα οκτώ ευρώ και είκοσι έξι λεπτών του ευρώ (112.498,26€), ήτοι ποσό 1,3726€ για κάθε μεταβιβαζόμενη μετοχή.

Υπογραφές νέων συμβάσεων έργων

Στο πρώτο τετράμηνο του 2019 υπεγράφησαν νέες συμβάσεις έργων αξίας περίπου € 1 εκ.

Δεν υπήρξαν άλλα γεγονότα μεταγενέστερα των Οικονομικών Καταστάσεων που να αφορούν την Εταιρεία και τον Όμιλο για τα οποία να επιβάλλεται από τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς είτε αναφορά είτε διαφοροποίηση στα κονδύλια των Οικονομικών Καταστάσεων.

B3. ΣΤΟΧΟΙ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Η συνεχιζόμενη αβεβαιότητα που υπάρχει τα τελευταία χρόνια για την κατάσταση της Ελληνικής οικονομίας, η παρατεταμένη ύφεση και η καθυστέρηση στην προκήρυξη νέων έργων δυσχεραίνει οποιεσδήποτε μελλοντικές προβλέψεις. Παρόλα με τις εξωστρεφείς δραστηριότητες του Ομίλου διαφαίνεται μια τάση ανάκαμψης η οποία θεωρούμε ότι θα συνεχιστεί και στο δεύτερο εξάμηνο του 2019.

Ο στρατηγικός στόχος του Ομίλου, δεδομένης της συνεχιζόμενης αβεβαιότητας στις αγορές εστιάζεται στη διαχείριση των κινδύνων ρευστότητας και την ανάπτυξη σχεδίου για την άμβλυση των αρνητικών επιπτώσεων καθώς και για την διατήρηση και ενίσχυση ταυτόχρονα της θέσης του Ομίλου στην Ελλάδα και στο εξωτερικό παρέχοντας υπηρεσίες υψηλού επιπέδου. Η Διοίκηση του Ομίλου έχει προβεί τα τελευταία χρόνια σε ενέργειες για την προσαρμογή του Ομίλου στο δυσμενές οικονομικό περιβάλλον, λαμβάνοντας όλα τα αναγκαία μέτρα (αναδιοργάνωση τμημάτων και προσωπικού) για μείωση και εξορθολογισμό του κόστους λειτουργίας της Εταιρείας, αναδιάρθρωση τραπεζικού δανεισμού, εκμετάλλευση στοιχείων του ενεργητικού της που θα επιφέρουν ωφέλειες και δεν θα διαταράξουν την ομαλή λειτουργία του Ομίλου με απώτερο στόχο τη βιωσιμότητα, διατήρηση και ανάπτυξη των οικονομικών μεγεθών του.

Στις σημερινές οικονομικές συνθήκες, η πραγματικότητα είναι ότι οι συνέπειες από την αβεβαιότητα που επικρατεί στην ελληνική αγορά δεν έχουν ακόμη και δεν μπορούν πλήρως να αποσαφηνιστούν και εκτιμηθούν. Οι παραπάνω συνθήκες αβεβαιότητας σε συνδυασμό με τη συνεχιζόμενη καθυστέρηση έναρξης των προγραμμάτων είναι απόλυτα φυσιολογικό να επηρεάσουν αρνητικά την λειτουργία της Εταιρείας όπως και τις χρηματοοικονομικές της επιδόσεις.

Η Διοίκηση της Εταιρείας πιστεύει ότι οι κίνδυνοι από αυτή την αβεβαιότητα και χρονική διάρκεια είναι «διαχειρίσιμοι» και αντιμετωπίζονται από την Εταιρεία με ένα συνδυασμό πράξεων και ενεργειών. Λαμβάνοντας υπόψη τη συνεχιζόμενη αστάθεια των τελευταίων ετών, τα κλαδικά προβλήματα και την καθυστέρηση στη χάραξη ενός μακροπρόθεσμου στρατηγικού σχεδιασμού για την ανάπτυξη της χώρας θα πρέπει να αναφερθεί ότι η Διοίκηση του Ομίλου είναι πολύ συγκρατημένα αισιόδοξη για την περαιτέρω ανάπτυξη των δραστηριοτήτων του παρά το γεγονός ότι υπάρχουν για το επόμενο διάστημα

των τουλάχιστον πέντε (5) ετών, που αφορούν την νέα προγραμματική περίοδο 2014 - 2022 πλήθος έργων συμβουλευτικών υπηρεσιών που θα δικαιολογούσαν περαιτέρω αισιοδοξία.

Η Διοίκηση εκτιμά ότι με βάση τα συγκριτικά πλεονεκτήματα, την εμπειρία και την υπάρχουσα θέση του Ομίλου αλλά και την έως τώρα συμμετοχή σε διαγωνισμούς νέων έργων, ότι θα αναλάβει σημαντικό μέρος των νέων αναθέσεων. Τέτοια έργα είναι:

1. Το νέο ΕΣΠΑ - το οποίο σταδιακά έχει ξεκινήσει - περιέχει σημαντικούς πόρους εκ των οποίων ένα μεγάλο μέρος αφορά έργα συμβουλευτικής, έργα για την καταπολέμηση της ανεργίας και φτώχειας, νέας επιχειρηματικότητας, όπου η Εταιρεία έχει αναπτύξει εξειδίκευση και εμπειρία. Η Εταιρεία αναμένει ότι θα αναλάβει ένα μέρος αυτών των έργων λόγω:
 - Της αναγνωσιμότητας και της σοβαρότητας που της προσφέρει το γεγονός ότι είναι η μοναδική στον Ελληνικό χώρο Εταιρεία του είδους της, η οποία είναι εισηγμένη στο Χ.Α.
 - Της συσσωρευμένης εμπειρίας εκτέλεσης εξαιρετικά δύσκολων και πολύπλοκων έργων.
 - Της αλλαγής, προς όφελός της, των συνθηκών του ανταγωνισμού τον οποίο αντιμετωπίζει στους διαγωνισμούς στους οποίους συμμετέχει, καθώς είναι συχνότατο το φαινόμενο λόγω της οικονομικής κρίσης οι ανταγωνιστές να μην είναι σε θέση να συμμετέχουν στους σχετικούς διαγωνισμούς.
2. Ο χώρος της συμβουλευτικής σε θέματα επιχειρηματικότητας και καινοτομίας έχει αυξημένη ζήτηση ιδίως τώρα στην περίοδο της οικονομικής κρίσης καθώς με βάση τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την υλοποίηση των όρων του Μνημονίου το Ελληνικό Δημόσιο έχει αυξημένες ανάγκες λήψης Συμβουλευτικών υπηρεσιών (σύμβουλος αποκρατικοποιήσεων, συγχώνευσης οργανισμών, κατάργησης οργανισμών κ.λπ.). Η εφαρμογή των συμβάσεων προβλέπει πολλές συμβουλευτικές υπηρεσίες και παρέχει στην Εταιρεία σημαντικές ευκαιρίες.
3. Υπάρχουν τεράστιες ανάγκες αναδιοργάνωσης των Ελληνικών επιχειρήσεων λόγω της οικονομικής κρίσης και ύφεσης. Η Εταιρεία με στοχευμένες ενέργειες και εξειδικευμένο προσωπικό είναι έτοιμη να αναλάβει σημαντικά έργα.
4. Η Εταιρεία έχει επενδύσει σε μάρκετινγκ και σε εξειδικευμένο προσωπικό το οποίο στοχεύει σε νέες δυναμικές αγορές του εξωτερικού. Τα ανωτέρω αποτελούν χώρους υπηρεσιών όπου ο Όμιλος «Ευρωσύμβουλοι Α.Ε» έχει και προϋπηρεσία αλλά και συγκριτικό πλεονέκτημα λόγω της ήδη υπάρχουσας παρουσίας που διαθέτει στο εξωτερικό.

5. Η Εταιρεία συνεχίζει να βρίσκεται σε τακτικές επαφές με τις συστημικές τράπεζες και στοχεύει με πολύ συγκεκριμένες ενέργειες στην ανάληψη διαχείρισης προβληματικών δανείων πελατών των τραπεζών.
6. Επίσης:
- Στην χρήση 2018, ενεργοποιήθηκε και πάλι το πρόγραμμα «Εξοικονόμηση κατ' οίκον» το οποίο ιστορικά αποτέλεσε σημαντική δεξαμενή εσόδων (από την εκκίνησή του το 2006 έως και σήμερα απέφερε στον Όμιλο συνολικό έσοδο της τάξης των 12 εκατ € μέσω δραστηριοποίησης του Ομίλου ως τεχνικού συμβούλου υποστήριξης τραπεζικών ιδρυμάτων, τόσο στο επίπεδο του προγράμματος «Εξοικονόμηση κατ' οίκον», όσο και στα προγράμματα χρηματοδότησης επενδυτικών σχεδίων μικρομεσαίων επιχειρήσεων). Από την ενεργοποίηση του προγράμματος αυτού, ο Όμιλος αναμένει σημαντική ενίσχυση της κερδοφορίας και της ρευστότητας (άμεσα και έμμεσα καθώς η σύμβαση με τις χρηματοδότες τράπεζες μπορεί να αποτελέσει μέσο για την άντληση επιπλέον ρευστότητας από αυτές).
 - Ο ιδιωτικός τομέας της Εταιρείας συνεχίζει την παροχή εξατομικευμένων συμβουλευτικών υπηρεσιών με αποδέκτες, κυρίως μικρομεσαίες επιχειρήσεις (προγράμματα ΕΣΠΑ II), όσο και ιδιοκτήτες ακινήτων (ΕΚΟ II). Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι, τα διαθέσιμα κονδύλια από το ΕΣΠΑ II που αφορούν αποδέκτες από τον ευρύτερο ιδιωτικό τομέα (επιχειρήσεις, ιδιώτες κλπ), ξεπερνούν τα 2 δις €, οι δε υποστηρικτικές συμβουλευτικές υπηρεσίες να εκτιμώνται στο 7% επί του συνόλου, ενώ η απορρόφηση των εν λόγω κονδυλίων έως και σήμερα δεν ξεπερνά το 10% για την προγραμματική περίοδο 2014-2020.

Σε κάθε περίπτωση το κρίσιμο για την εξέλιξη της δραστηριότητας του Ομίλου είναι το ύψος των νέων συμβολαίων που θα υπογράψει στα επόμενα δυο έτη για να εξασφαλίσει δραστηριότητα και ομαλή λειτουργία για τα επόμενα έτη. Η Εταιρεία έχει ακόμη ανεκτέλεστο ύψος συμβάσεων 1,5 εκατομμυρίων €, ενώ συμμετέχει και σε Διαγωνισμούς σε εξέλιξη και προτάσεις που προσεγγίζουν τα € 5 εκ. Με βάση τα ανωτέρω και με την προϋπόθεση ότι θα ξεκινήσει άμεσα η υλοποίηση των προγραμμάτων η λειτουργία της Εταιρείας και του Ομίλου θα είναι διασφαλισμένη για τα επόμενα έτη.

Η διοίκηση του Ομίλου παρακολουθεί καθημερινά και στενά τις τρέχουσες εξελίξεις και ανάλογα προσαρμόζει τους βασικούς πυλώνες του στρατηγικού τριετούς σχεδίου της. Ο βασικός στόχος είναι η έγκαιρη και προληπτική αντιμετώπιση των αρνητικών συνεπειών της συνεχόμενης κρίσης και η δημιουργία παράλληλα των επιχειρηματικών ευκαιριών, μέσω συνεργασιών με ομοειδείς εταιρίες του κλάδου που θα προσδώσουν αξία στον όμιλο, μετόχους και προσωπικό.

B4. ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΚΑΙ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΕΣ

1. Κίνδυνος ρευστότητας

Η παρατεταμένη οικονομική κρίση που οδήγησε σε σημαντική μείωση του κύκλου εργασιών και η δύσκολη θέση που έχουν βρεθεί τα τραπεζικά ιδρύματα στην Ελλάδα έχει ως αποτέλεσμα τη δυσκολία πρόσβασης σε νέες πιστώσεις για τον Όμιλο.

Η Εταιρεία παρακολουθεί τις ανάγκες ρευστότητας σε καθημερινή βάση και σε κυλιόμενη περίοδο ενός, δυο και τριών μηνών. Η Διοίκηση του Ομίλου αναγνωρίζοντας την ύπαρξη του κινδύνου ρευστότητας έλαβε και λαμβάνει πρόσθετα μέτρα για την ελαχιστοποίηση του. Συγκεκριμένα:

α) Αναδιοργάνωση τμημάτων, μείωση προσωπικού και εξόδων.

β) η Εταιρεία μετά από διαπραγματεύσεις με τις συνεργαζόμενες τράπεζες αναδιάρθρωσε υφιστάμενα δάνεια μειώνοντας σημαντικά το μηνιαίο χρεολύσιο καθώς και τα περιθώρια επιτοκίων και προμήθειες με στόχο την βελτίωση της ταμειακής της ρευστότητας.

γ) Η Εταιρεία στα πλαίσια της στρατηγικής της να απεμπλακεί από συμμετοχές σε εταιρείες που δεν συνάδουν με το βασικό αντικείμενο της, θα αξιοποιήσει αυτά τα στοιχεία του ενεργητικού της για την αντιμετώπιση και βελτίωση της ταμειακής της ρευστότητας.

δ) Αν και τα ανωτέρω επαρκούν για την κάλυψη των κινδύνων ρευστότητας, η μητρική Εταιρεία δύναται περαιτέρω να προβεί σε κάλυψη ρευστότητας με την εκχώρηση σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, συμβάσεων πελατών της.

Αναφορικά με τη ρευστότητα, αξίζει να σημειωθεί ότι οι περισσότεροι πελάτες εξυπηρετούν τα υπόλοιπά τους με ρυθμό πολύ καλύτερο από αυτόν του παρελθόντος λόγω της ανάγκης για αυξημένη απορρόφηση στο ΕΣΠΑ.

Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί ότι με βάση την ιστορική πορεία του στην ελληνική και εξωτερική αγορά, ο Όμιλος χαίρει μεγάλης αξιοπιστίας έναντι των τραπεζών, συνεργατών και προμηθευτών.

2. Συναλλαγματικός κίνδυνος

Συναλλαγματικός είναι ο κίνδυνος διακύμανσης της αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων, των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων εξαιτίας των αλλαγών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες. Δεδομένου ότι η πλειοψηφία των συναλλαγών, των υπολοίπων αλλά και των δανειακών υποχρεώσεων του Ομίλου είναι σε ευρώ, η έκθεση σε συναλλαγματικούς κινδύνους κρίνεται ασήμαντη.

3. Κίνδυνος επιτοκίου

Ο Όμιλος επιδιώκει την επίτευξη της βέλτιστης σχέσης μεταξύ του κόστους δανεισμού και των πιθανών επιπτώσεων στα κέρδη και τις ταμειακές ροές που μπορεί να επιφέρουν οι μεταβολές των επιτοκίων. Πολιτική του Ομίλου είναι να παρακολουθεί διαρκώς τις τάσεις των επιτοκίων καθώς και τις χρηματοδοτικές του ανάγκες. Όλες οι συμβάσεις των δανειακών υποχρεώσεων της Εταιρείας έχουν συναφθεί σε ευρώ και υπόκεινται σε κυμαινόμενο επιτόκιο. Σε κάθε περίπτωση ενόψει του ότι ο δανεισμός της Εταιρείας είναι συνδεδεμένος με το Euribor, η μείωση ή αύξησή του έχει άμεσο θετικό ή αρνητικό αντίκτυπο στις χρηματοοικονομικές δαπάνες της Εταιρείας και του Ομίλου. Αύξηση ή μείωση κατά 1% του Euribor αυξάνει ή μειώνει το χρηματοοικονομικό κόστος του Ομίλου περίπου κατά € 41 χιλιάδες ευρώ και της Εταιρείας κατά € 36 χιλιάδες ευρώ και η σχετική επίπτωση στα αποτελέσματα του Ομίλου και Εταιρείας δεν θα είναι σημαντική.

4. Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο Όμιλος δεν έχει σημαντική συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου έναντι των συμβαλλόμενων μερών λόγω της ευρείας πελατειακής βάσης. Ο πιστωτικός κίνδυνος των πελατών αξιολογείται από κάθε Εταιρεία του Ομίλου με βάση την καθιερωμένη πολιτική και τις σχετικές διαδικασίες. Η ενηλικίωση των υπολοίπων των πελατών και η χρηματοοικονομική τους κατάσταση παρακολουθείται από τους Υπευθύνους των έργων και τη Διοίκηση / Νομικούς Συμβούλους αντίστοιχα. Στην παρούσα φάση ο Πιστωτικός κίνδυνος έχει ελαχιστοποιηθεί. Η συντριπτική πλειοψηφία των έργων που υλοποιούνται είναι ενταγμένα στο ΕΣΠΑ, με απολύτως διασφαλισμένους πόρους, και ο όποιος κίνδυνος δημιουργείται από την καθυστέρηση στην υλοποίηση, παραλαβή και πληρωμή τους λόγω της γραφειοκρατίας του Ελληνικού Δημοσίου. Και στον τομέα όμως αυτό η ανάγκη για ταχύτερη απορρόφηση των σχετικών κονδυλίων του ΕΣΠΑ λόγω της επικείμενης λήξης του προγράμματος έχει οδηγήσει στην ελαχιστοποίηση των προαναφερθέντων καθυστερήσεων.

5. Λειτουργικός Κίνδυνος

α) Γενικοί κίνδυνοι

Ο κύριος λειτουργικός κίνδυνος προήρχετο από την πιθανότητα καθυστέρησης, ειδικά στην Ελλάδα, ενεργοποίησης των προγραμμάτων και έργων που αφορούν τον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα και σχετίζονται με τις δραστηριότητες της Εταιρείας.

Παρόλη την καθυστέρηση λόγω της παρατεταμένης μεταβατικής περιόδου που έχει εισέλθει η χώρα στους τελευταίους δεκαπέντε μήνες, ακόμη υπάρχει συγκρατημένη αισιοδοξία στη Διοίκηση του Ομίλου για το γεγονός ότι τα κονδύλια του ΕΣΠΑ είναι αυτά που άμεσα μπορούν να εκταμιευθούν για την ώθηση της ελληνικής οικονομίας και ως αποτέλεσμα ο ρυθμός απορρόφησης του ΕΣΠΑ αναμένεται να αρχίσει να αυξάνεται σε μεγαλύτερους ρυθμούς έως τα τέλη του έτους.

β) Κίνδυνοι από τη δραστηριότητα στο εξωτερικό

Αξίζει να αναφερθεί ότι στη θυγατρική Εταιρεία EUROCONSULTANTS INTERNATIONAL, στην οποία ανήκουν κάποιες θυγατρικές εταιρείες του εξωτερικού, η συνολική λογιστική τους αξία δεν ξεπερνά τις 150 χιλιάδες ευρώ. Ο κίνδυνος από τις εταιρείες του δικτύου του εξωτερικού ελαχιστοποιείται από το γεγονός ότι η μητρική Εταιρεία ενσωματώνει τους ενδεχόμενους κινδύνους από την μείωση της αξίας των συμμετοχών προβαίνοντας στις ανάλογες προβλέψεις απομείωσης. Οι προσδοκίες για την επόμενη φάση ανάπτυξης του Ομίλου βασίζονται εν πολλοίς και στην επιτυχή αναδιοργάνωση του ανωτέρω δικτύου με συνεργασίες στην Αίγυπτο, Αμπουντάμπι και Ρουμανία. Η Διοίκηση του Ομίλου αναμένει θετική συνεισφορά στον κύκλο εργασιών και στα αποτελέσματά της για την επόμενη 5ετία από χώρες του δικτύου όπως τη Βουλγαρία, Κροατία και την Κύπρο, οι οποίες υλοποιούν προγράμματα με χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

γ) Κίνδυνοι από επενδυτικές συμμετοχές

Μια από τις δραστηριότητες της ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ αποτελεί και η επένδυση σε υποδομές ανάπτυξης καινοτομικής επιχειρηματικότητας καθώς και σε νέες καινοτόμες επιχειρήσεις με διεθνείς προοπτικές. Παράλληλα, η Διοίκηση της Εταιρείας συνεχίζει εντατικά την διαδικασία πώλησης συμμετοχών της σε εταιρείες που δεν συνάδουν με τη βασική της δραστηριότητα. Επισημαίνουμε ότι για συγκεκριμένες συμμετοχές, η Εταιρεία έχει ήδη προβεί στη διενέργεια σημαντικών προβλέψεων απομείωσης.

B5. ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΥΘΥΝΗ

Ο Όμιλος ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ καθημερινά είναι αντιμέτωπος με ποικίλες οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές προκλήσεις και πιέσεις οι οποίες επηρεάζουν την αποδοτικότητα του και την υπόστασή του ως μέλος του κοινωνικού γίγνεσθαι. Ο Όμιλος τελευταία ενσωμάτωσε το πνεύμα της εταιρικής υπευθυνότητας και επένδυσε στην δημιουργία μίας αμφίδρομης σχέσης με το περιβάλλον στο οποίο επιχειρεί.

B6. ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΜΕ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΑ ΜΕΡΗ

Τα ποσά των πωλήσεων και αγορών σωρευτικά από την έναρξη της οικονομικής χρήσεως και τα υπόλοιπα των απαιτήσεων και υποχρεώσεων της Εταιρείας και του Ομίλου στη λήξη της τρέχουσας χρήσης, που έχουν προκύψει από συναλλαγές τους με τα συνδεδεμένα, κατά την έννοια του Δ.Λ.Π. 24, προς αυτά μέρη παρουσιάζονται παρακάτω :

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1.1-31.12.2018	1.1-31.12.2017	1.1-31.12.2018	1.1-31.12.2017
Συναλλαγές με λοιπά συνδεδεμένα μέρη				
- Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	61,282.77	65,084.47	131,298.85	120,694.12
- Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	11,239.70	11,345.80	186,071.27	159,736.73
- Συναλλαγές και αμοιβές διευθυντικών στελεχών και μελών Διοίκησης	247,500.54	222,403.23	138,000.54	129,001.52
- Παροχή δικαιωμάτων αγοράς μετοχών Σημείωση 24	-	16,187.45	-	16,187.45
Υπόλοιπα με συνδεδεμένα μέρη				
- Απαιτήσεις	39,074.06	42,194.98	114,582.98	288,666.97
- Υποχρεώσεις	28,351.53	16,951.30	87,279.32	65,946.47
- Απαιτήσεις από διευθυντικά στελέχη και μέλη Διοίκησης	26,346.90	30,740.23	-	949.00
- Υποχρεώσεις προς διευθυντικά στελέχη και μέλη Διοίκησης	87,918.24	44,422.67	16,295.88	7,031.30
- Υποχρεώσεις προς διευθυντικά από ταμειακή διευκόλυνση	254,955.00	264,960.00	254,955.00	264,960.00

Οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα της Εταιρείας με τις συνδεδεμένες με αυτήν εταιρείες, για την περίοδο 1.1 – 31.12.2018, παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

12/31/2018	Πωλήσεις / Έσοδα	Αγορές / Έξοδα	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
Θυγατρικές				
EUROCONSULTANTS BULGARIA S.A. G.S.C.	-	-	90.00	10,625.00
ICTV HELLAS - ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ Α.Ε.	600.00	-	-	-
FIRST ELEMENTS EUROCONSULTANTS L.t.d.	9,191.00	47,910.00	23,653.70	-
EUROCONSULTANTS HRVATSKA D.O.O. Croatia	-	-	6,500.00	-
ΓΝΩΜΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Α.Ε.	60,641.12	126,921.57	44,235.59	48,302.79
	70,432.12	174,831.57	74,479.29	58,927.79
Συγγενείς				
ΘΕΡΜΟΚΟΙΤΙΔΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Α.Ε.	60,866.73	3,639.70	28,274.97	4,513.23
LOCUS ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Ε.Π.Ε.	-	7,600.00	10,283.20	8,416.00
EUCONS GROUP L.L.C.	-	-	-	15,422.30
ΕΛΙΞΙΣ Α.Ε.	-	-	-	-
	60,866.73	11,239.70	38,558.17	28,351.53
Κοινοπραξίες				
Κ/Ξ ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ - ΒΑΣ. ΣΥΣΜ. Α.Ε.	-	-	1,545.52	-
	-	-	1,545.52	-
ΣΥΝΟΛΟ	131,298.85	186,071.27	114,582.98	87,279.32

Οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα της Εταιρείας με τις συνδεδεμένες με αυτήν εταιρείες, για τη συγκριτική περίοδο 1.1 – 31.12.2017, παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

12/31/2017	Πωλήσεις / Έσοδα	Αγορές / Έξοδα	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
Θυγατρικές				
EUROCONSULTANTS BULGARIA S.A. G.S.C.	-	-	90.00	10,625.00
ICTV HELLAS - ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ Α.Ε.	700.00	40,500.00	204,834.19	-
FIRST ELEMENTS EUROCONSULTANTS L.t.d.	4,820.00	49,512.39	23,653.70	6,380.00
EUROCONSULTANTS HRVATSKA D.O.O. Croatia	-	-	6,500.00	-
ΓΝΩΜΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Α.Ε.	50,483.40	58,378.54	9,848.58	20,578.85
	56,003.40	148,390.93	244,926.47	37,583.85
Συγγενείς				
ΘΕΡΜΟΚΟΙΤΙΔΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Α.Ε.	64,690.72	5,145.80	21,751.78	-
LOCUS ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Ε.Π.Ε.	-	6,200.00	10,283.20	1,529.00
EUCONS GROUP L.L.C.	-	-	-	15,422.30
ΕΛΙΞΙΣ Α.Ε.	-	-	10,160.00	-
ΙΑΤΡΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ Α.Ε.	-	-	-	-
REFORM Α.Ε. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ	-	-	-	-
SILK CAPITAL ΑΕΠΕΥ	-	-	-	-
	64,690.72	11,345.80	42,194.98	16,951.30
Κοινοπραξίες				
Κ/Ξ ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ - ΕΠΓΑ - ΕΚΕΤΑ	-	-	-	-
Κ/Ξ ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ - ΒΑΣ. ΣΥΣΜ. Α.Ε.	-	-	1,545.52	11,411.32
	-	-	1,545.52	11,411.32
ΣΥΝΟΛΟ	120,694.12	159,736.73	288,666.97	65,946.47

Τα ανοιχτά υπόλοιπα τέλους χρήσεως είναι χωρίς εξασφαλίσεις. Δεν έχουν παρασχεθεί ή ληφθεί εγγυήσεις για τις παραπάνω απαιτήσεις.

Οι πωλήσεις και αγορές που εμφανίζονται στους ανωτέρω πίνακες αφορούν την παροχή υπηρεσιών από και προς τις θυγατρικές και λοιπές εταιρείες του Ομίλου. Οι συναλλαγές της Εταιρείας με τα συνδεδεμένα με αυτήν πρόσωπα έχουν πραγματοποιηθεί υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς και δεν υφίστανται μεταξύ της Μητρικής Εταιρείας και των θυγατρικών εταιριών ειδικές συμφωνίες ή συνεργασίες.

B7. ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ

Η Εταιρεία εφαρμόζει τις αρχές εταιρικής διακυβέρνησης κυρίως μέσω της υιοθέτησης κανόνων όπως αυτές ορίζονται από τη σχετική νομοθεσία: Ν. 3016/2002, Ν. 3693/2008, Ν. 3884/2010, λαμβάνοντας υπόψη και τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Σ.Ε.Β.

1. Κώδικας εταιρικής διακυβέρνησης

Η Εταιρεία σε συνέπεια με ότι προβλέπεται στο Νόμο 3873/2010 έχει υιοθετήσει αυτοβούλως και εφαρμόζει τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης που είναι αναρτημένος στον ιστότοπο www.euroconsultants.gr της Εταιρείας.

2. Πρακτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης που εφαρμόζει η Εταιρεία επιπλέον των προβλέψεων του νόμου

Η Εταιρεία δεν έχει υιοθετήσει πρακτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης πέραν των όσων προβλέπονται από το Νόμο.

3. Περιγραφή των κύριων χαρακτηριστικών των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων της Εταιρείας σε σχέση με τη διαδικασία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Συστήματα Εσωτερικού Ελέγχου

Το Διοικητικό Συμβούλιο αναγνωρίζει την ευθύνη του για τη σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων. Προς τούτο έχει θεσπίσει συστήματα και διαδικασίες ώστε αυτές να συντάσσονται έγκαιρα και να είναι κατά τρόπο σχετικό απαλλαγμένες λαθών και αξιόπιστες. Προϋπόθεση τούτου είναι η υιοθέτηση και συντήρηση κατάλληλου Λογιστικού Συστήματος ώστε να επιτυγχάνεται προσήκουσα Λογιστική αποτύπωση των οικονομικών συναλλαγών και να διασφαλίζεται έγκυρο σύστημα Διοικητικής Πληροφόρησης.

Κύρια χαρακτηριστικά του συστήματος είναι :

- Οργανόγραμμα
- Διαχωρισμός ευθυνών
- Αλληλουχία ελέγχων και
- Διοικητική πληροφόρηση

Η Εταιρεία διαθέτει σαφές οργανόγραμμα με διακριτή ιεράρχηση και σημείο αναφοράς εκάστης θέσεως. Η περιγραφή θέσεων και αρμοδιοτήτων είναι λεπτομερής και αδιαμφισβήτητη σε βαθμό που να διευκολύνεται η περιοδική εναλλαγή προσωπικού ώστε να προλαμβάνεται ταύτιση ατόμων και αρμοδιοτήτων.

Προβλέπεται διαχωρισμός ευθυνών κατά τη διαδικασία εκτέλεσης των καθηκόντων και η υιοθετημένη αρχή ελέγχου και ανεξάρτητου επανέλεγχου προλαμβάνει λάθη και προστατεύει τα περιουσιακά στοιχεία της Εταιρείας από ηθελημένη ή αθέλητη διαρροή.

Επιδιώκεται περιοδική και έγκαιρη πληροφόρηση της Διοίκησης μέσω ενός ολοκληρωμένου συστήματος Διοικητικής Πληροφόρησης που περιλαμβάνει:

- Προϋπολογισμό – απολογισμό κατανεμημένο σε μηνιαίες περιόδους
- Ενδιάμεσες οικονομικές καταστάσεις και
- Διαχείριση αποκλίσεων μεταξύ στόχων και πραγματικότητας μέσω αναζήτησης αιτιών και εισηγήσεων αναπροσαρμογών.

Μηχανογραφικά προγράμματα

Οι Οικονομικές Υπηρεσίες υποστηρίζονται από αξιόπιστο Μηχανογραφικό Σύστημα που επιτρέπει τη δημιουργία σχολαστικής βάσης δεδομένων δημιουργώντας τις προϋποθέσεις άντλησης έγκαιρης και έγκυρης πληροφόρησης.

Εσωτερικός έλεγχος

Λειτουργεί Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου κατάλληλα στελεχωμένη με επαρκώς καταρτισμένα άτομα η οποία λειτουργεί βάσει προγράμματος με απ' ευθείας αναφορά προς το Διοικητικό Συμβούλιο. Στα πλαίσια του προγράμματος αυτού η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου επιλαμβάνεται σχολαστικής επισκόπησης των διαδικασιών σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων περιοδικά και ετησίως συμβάλλοντας στην επιδίωξη της πληρότητας και αξιοπιστίας των.

Διαχείριση κινδύνων

Μέσω περιγραφής διαδικασιών και αντίστοιχης ανάθεσης αρμοδιοτήτων και συνεχούς εποπτείας τήρησης τούτων στην καθημερινή πρακτική, η Εταιρεία ενεργεί με προληπτικό τρόπο έναντι ανεπιθύμητων καταστάσεων, διαχειριζόμενη τους κινδύνους που υφίστανται για λάθη και παραλήψεις στην χρηματοοικονομική πληροφόρηση. Στα πλαίσια αυτής της επιδίωξης έχουν θεσπιστεί και πραγματοποιούνται περιοδικές συναντήσεις των εμπλεκόμενων στη σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων τόσο κατά τη διάρκεια της σύνταξης όσο και με την ολοκλήρωσή τους ώστε μέσω της ανάλυσης συγκριτικών μεγεθών να εντοπίζονται και να αιτιολογούνται σημαντικές αποκλίσεις.

4. Αναφορά σε πληροφοριακά στοιχεία (γ), (δ), (στ), (η) και (θ) της παραγράφου 1 του άρθρου 10 της οδηγίας 2004/25/ΕΚ.

Οι ανωτέρω απαιτούμενες πληροφορίες έχουν αναπτυχθεί αναλυτικά στην Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου, η οποία περιλαμβάνεται στο κεφάλαιο Β8.

5. Πληροφοριακά στοιχεία για τον τρόπο λειτουργίας της Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων και τις βασικές εξουσίες της καθώς και περιγραφή των δικαιωμάτων των Μετόχων και του τρόπου άσκησής τους

Η Γενική Συνέλευση είναι το ανώτατο όργανο Διοίκησης της Εταιρείας και συνέρχεται σε τακτική συνεδρία μια φορά το χρόνο έπειτα από πρόσκληση του Διοικητικού Συμβουλίου.

Μέτοχοι που αντιπροσωπεύουν το 1/20 του μετοχικού κεφαλαίου μπορούν να συγκαλέσουν Έκτακτη Γενική Συνέλευση των Μετόχων και να προσθέσουν θέματα στην Ημερήσια διάταξη.

Για τη λήψη ορισμένων σημαντικών αποφάσεων, όπως τροποποίηση του καταστατικού, συγχώνευση, κ.α. απαιτείται αυξημένη πλειοψηφία.

Το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υπεύθυνο για την προετοιμασία της Γενικής Συνέλευσης και την ενημέρωση των Μετόχων ως προς τα δικαιώματά τους και ως προς τα θέματα της Ημερησίας διάταξης. Στα πλαίσια αυτής της ευθύνης το Διοικητικό Συμβούλιο 20 ημέρες πριν τη Γενική Συνέλευση αναρτά στον ιστότοπο της Εταιρείας τις ακόλουθες πληροφορίες:

- Την ημερομηνία, τον τόπο και την ώρα της σύγκλησης της Γενικής Συνέλευσης.
- Τα θέματα της ημερησίας διάταξης
- Τους μετόχους που έχουν δικαίωμα συμμετοχής
- Ακριβείς οδηγίες για τον τρόπο με τον οποίο οι μέτοχοι θα μπορέσουν να μετάσχουν στη συνέλευση και να ασκήσουν τα δικαιώματά τους αυτοπροσώπως ή δι' αντιπροσώπου

Στη Γενική Συνέλευση οι Μέτοχοι παρίστανται είτε αυτοπροσώπως είτε μέσω αντιπροσώπων.

Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου, ο Διευθύνων Σύμβουλος και ο Γενικός Διευθυντής παρίστανται στη Γενική Συνέλευση, παρουσιάζουν τα θέματα της Ημερήσιας Διάταξης, απαντούν σε ερωτήσεις και παρέχουν διευκρινίσεις στους Μετόχους.

Της συνεδρίασης προεδρεύει προσωρινά ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθύνων Σύμβουλος της Εταιρείας ενώ χρέη γραμματέα εκτελεί ο Νομικός Σύμβουλος της Εταιρείας. Μετά την επικύρωση του Πίνακα των Μετόχων που έχουν δικαίωμα ψήφου, εκλέγεται οριστικός Πρόεδρος και γραμματέας.

Οι αποφάσεις λαμβάνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου και τις προβλέψεις του Καταστατικού.

Περίληψη των αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων αναρτάται στον ιστότοπο της Εταιρείας.

6. Σύνθεση και τρόπος λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου και τυχόν άλλων διοικητικών, διαχειριστικών και εποπτικών οργάνων ή επιτροπών της Εταιρείας

Σύνθεση και τρόπος λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου

Η Εταιρεία διοικείται από Διοικητικό Συμβούλιο που δύναται να αποτελείται από επτά (7) έως δεκαπέντε (15) συμβούλους.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας για τετραετή θητεία, που παρατείνεται αυτόματα μέχρι τη λήξη της προθεσμίας, εντός της οποίας πρέπει να συνέλθει η αμέσως επόμενη τακτική γενική συνέλευση. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου μπορούν να επανεκλεγούν.

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου την 31.12.2018 ήταν:

1. Ο κ. Πάρις Κοκορότσικος του Στέργιου, Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος
2. Ο κ. Ευστάθιος Ταυρίδης του Γαβριήλ, Αντιπρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος.
3. Ο κ. Ανέστης Κερεμλόγλου του Αντωνίου, Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ.
4. Ο κ. Νικόλαος Ζαχαρής του Θωμά, Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ.
5. Ο κ. Ιωάννης Βασιλονικολός του Παναγιώτη, Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ.
6. Ο κ. Γεώργιος Κουκουζέλης του Νικολάου, Ανεξάρτητο μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ.
7. Ο κ. Παντελής Σκαρλάτος του Χρήστου, μη Εκτελεστικό Μέλος του Δ.Σ.

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο, αμέσως μετά την εκλογή του, συνέρχεται και συγκροτείται σε σώμα, εκλέγοντας τον Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρό του.
2. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να εκλέγει έναν ή δύο διευθύνοντες συμβούλους από τα μέλη του ή και μη μέλη του, καθορίζοντας συγχρόνως και τις αρμοδιότητές τους.
3. Ο Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου διευθύνει τις συνεδριάσεις. Τον Πρόεδρο όταν απουσιάζει ή κωλύεται, αναπληρώνει σε όλη την έκταση των αρμοδιοτήτων του ο Αντιπρόεδρος και αυτόν, όταν κωλύεται, μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, ο Διευθύνων Σύμβουλος.
4. Το Διοικητικό Συμβούλιο εκλέγει και το πρόσωπο που είναι εξουσιοδοτημένο για την παραλαβή των προς την Εταιρεία κοινοποιούμενων εγγράφων.
5. Το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί με απόφασή του να αναθέτει την άσκηση όλων των εξουσιών και αρμοδιοτήτων του ή μέρους αυτών, όπως και την εκπροσώπηση της Εταιρείας, σε ένα ή περισσότερα πρόσωπα, μέλη του ή μη. Μπορεί επίσης να αναθέτει τον Εσωτερικό Έλεγχο της Εταιρείας σε ένα ή περισσότερα πρόσωπα μη μέλη του ή εάν ο νόμος δεν το απαγορεύει και σε μέλη αυτού. Τα πρόσωπα αυτά, εφόσον προβλέπεται από τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου μπορούν περαιτέρω να αναθέτουν την άσκηση των εξουσιών που τους ανατέθηκαν ή μέρος αυτών σε άλλα πρόσωπα, μέλη ή μη, του Διοικητικού Συμβουλίου. Η Εταιρεία αναλαμβάνει υποχρεώσεις και δεσμεύεται απέναντι σε οποιοδήποτε τρίτο εφόσον υπογράφει κάτω από την εταιρική επωνυμία ο Διευθύνων Σύμβουλος ή ο νόμιμος αναπληρωτής του ή άλλος σύμφωνα με τις εξουσιοδοτήσεις που κάθε φορά θα παρέχει το Διοικητικό Συμβούλιο.

Επιτροπή Ελέγχου, υπεύθυνη για την παρακολούθηση της διαδικασίας χρηματοοικονομικής πληροφόρησης, της αποτελεσματικής λειτουργίας του συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου και του συστήματος διαχείρισης κινδύνων, της ορθής λειτουργίας της Υπηρεσίας Εσωτερικού Ελέγχου καθώς και για την εποπτεία και την παρακολούθηση του τακτικού ελέγχου και των θεμάτων που αφορούν στην αντικειμενικότητα και την ανεξαρτησία των νόμιμων ελεγκτών. Η ως άνω Επιτροπή ορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο και στελεχώνεται από 3 μη εκτελεστικά μέλη εκ των οποίων ένα αναλαμβάνει τα χρέη του Προέδρου της Επιτροπής και τα υπόλοιπα 2 αποτελούν τα μέλη αυτής, σύμφωνα με τις ειδικότερες προβλέψεις οι οποίες είναι αναρτημένες στον ιστότοπο www.euroconsultants.gr.

Τα μέλη της επιτροπής ελέγχου είναι:

- Ανέστης Κερεμλόγλου
- Νικόλαος Ζαχαρής
- Ιωάννης Βασιλονικολός

Επιτροπή Υποβολής Υποψηφιοτήτων Δ.Σ. και Αμοιβών, υπεύθυνη για τη διαδικασία υποβολής υποψηφιοτήτων για εκλογή στο Δ.Σ. και για την προετοιμασία εμπειριστατωμένων προτάσεων για τον καθορισμό των αμοιβών των εκτελεστικών μελών του Δ.Σ. και των βασικών ανώτατων στελεχών της Εταιρείας. Η ως άνω Επιτροπή, επίσης ορίζεται από το Δ.Σ. και στελεχώνεται από 3 μη εκτελεστικά μέλη στην πλειονότητά τους ανεξάρτητα εκ των οποίων ένα αναλαμβάνει τα χρέη του Προέδρου της Επιτροπής και τα υπόλοιπα 2 αποτελούν τα μέλη αυτής.

Τα μέλη της επιτροπής Υποψηφιοτήτων ΔΣ και αμοιβών είναι:

- Νικόλαος Ζαχαρής
- Γιώργος Κουκουζέλης
- Ανέστης Κερεμλόγλου

**Β8. ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΤΗΣΙΑ ΤΑΚΤΙΚΗ ΓΕΝΙΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ
«ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ»**

(σύμφωνα με τις παραγράφους 7 και 8 του άρθρου 4 του Ν. 3556/2007)

Παραθέτουμε παρακάτω τις αναλυτικές πληροφορίες και επεξηγήσεις που ζητούνται επ' αυτών για τη χρήση 2018 (1 Ιανουαρίου 2018 – 31 Δεκεμβρίου 2018):

1. Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται σε 3.337.533 € διαιρούμενο σε 11.125.110 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας εξήντα λεπτών του ευρώ (0,30€) εκάστη και είναι ολοσχερώς καταβεβλημένο. Όλες οι μετοχές είναι εισηγμένες προς διαπραγμάτευση στην Αγορά Αξιών του Χρηματιστηρίου Αθηνών, στην κατηγορία Μεσαίας και Μικρής Κεφαλαιοποίησης. Οι μετοχές της Εταιρείας είναι κοινές ονομαστικές με δικαίωμα ψήφου.

2. Περιορισμοί στη μεταβίβαση μετοχών της Εταιρείας

Η μεταβίβαση των μετοχών της Εταιρείας γίνεται όπως ορίζει ο νόμος και δεν υφίστανται εκ του καταστατικού της περιορισμοί στη μεταβίβαση τους, δεδομένου μάλιστα ότι πρόκειται στο σύνολο τους για άυλες μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

3. Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια των διατάξεων των άρθρων 9 και 11 του Ν. 3556/2007

Κατά την 31.12.2018 οι μέτοχοι (φυσικό ή νομικό πρόσωπο) που κατείχαν άμεσα ή έμμεσα ποσοστό μεγαλύτερο του 5% του συνολικού αριθμού των μετοχών και δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρείας παρατίθενται στον παρακάτω πίνακα:

Όνοματεπώνυμο Μετόχου	Κατεχόμενες Μετοχές	Ποσοστό % επί του Μετοχικού Κεφαλαίου
WW INVESTMENTS LLC	2.360.749	21,22%
Πάρις Κοκορότσικος του Στέργιου	1.300.878	11,69%
Ευστάθιος Ταυρίδης του Γαβριήλ	1.272.207	11,44%
ΟΙΚΟΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗ Ε.Π.Ε.	1.148.980	10,33%

Ονοματεπώνυμο Μετόχου	Κατεχόμενες Μετοχές	Ποσοστό % επί του Μετοχικού Κεφαλαίου
Prime Insurance Company Limited	800.131	7,19%
Σύνολο	7.556.396	67,91%

4. Κάτοχοι κάθε είδους μετοχών που παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου

Δεν υφίστανται μετοχές της Εταιρείας παρέχουσες ειδικά δικαιώματα ελέγχου.

5. Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου

Δεν προβλέπονται από το καταστατικό της Εταιρείας περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου.

6. Συμφωνίες μεταξύ των μετόχων της Εταιρείας

Δεν είναι γνωστή στην Εταιρεία η ύπαρξη συμφωνιών μεταξύ των μετόχων της, ούτε προβλέπεται στο Καταστατικό της δυνατότητα συμφωνιών μετόχων που συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση των μετοχών ή περιορισμούς στην άσκηση δικαιωμάτων ψήφου.

7. Κανόνες διορισμού και αντικατάστασης μελών του Διοικητικού Συμβουλίου και τροποποίησης του καταστατικού που διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στον Ν.4548/2018

Οι κανόνες που προβλέπει το καταστατικό της Εταιρείας για το διορισμό και την αντικατάσταση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της και την τροποποίηση των διατάξεων του καταστατικού δεν διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στον Ν.4548/2018. Εκτός της περίπτωσης, που παρέχεται ειδικό δικαίωμα στη Μέτοχο ΠΟΥΛΙΑΔΗΣ & ΣΥΝΕΡΓΑΤΕΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ & ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΥΨΗΛΗΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ και στον Αθανάσιο Πουλιάδη του Πούλιου (κάτοικο Αθηνών, οδός Αριστοτέλους, αρ. 3), εφόσον αυτός είναι μέτοχος, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 77 του Ν.4548/2018 να διορίζουν ένα μέλος στο Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας εφόσον οποιοσδήποτε απ' αυτούς διατηρεί ποσοστό τουλάχιστον δέκα τοις εκατό (10%) στο εκάστοτε Μετοχικό Κεφάλαιο της Εταιρείας.

8. Αρμοδιότητα του Διοικητικού Συμβουλίου ή ορισμένων μελών του για έκδοση νέων μετοχών ή την αγορά ιδίων μετοχών σύμφωνα με το άρθρο 49 του Ν.4548/2018.

Σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 49 του Ν.4548/2018, η Εταιρεία δύναται να αποκτήσει δικές της μετοχές, μόνο μετά από έγκριση της Γενικής Συνέλευσης, μέχρι του 1/10 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, με τους ειδικότερους όρους και διαδικασίες που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 49 του Ν.4548/2018. Δεν υπάρχει αντίθετη διάταξη στο καταστατικό της Εταιρείας.

9. Σημαντική συμφωνία που έχει συνάψει η Εταιρεία και η οποία τίθεται σε ισχύ, τροποποιείται ή λήγει σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρείας κατόπιν δημόσιας πρότασης και τα αποτελέσματα της συμφωνίας αυτής

Δεν υφίσταται τέτοια συμφωνία.

10. Κάθε συμφωνία που η Εταιρεία έχει συνάψει με τα μέλη του Διοικητικού της Συμβουλίου ή με το προσωπικό της η οποία προβλέπει αποζημίωση σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησης τους εξαιτίας της δημόσιας πρότασης

Δεν υφίσταται οιαδήποτε συμφωνία μεταξύ της Εταιρείας και μελών του Διοικητικού Συμβουλίου αυτής ή του προσωπικού της, η οποία να προβλέπει την καταβολή αποζημίωσης σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησής τους εξαιτίας οιασδήποτε δημόσιας πρότασης.

Ο Πρόεδρος

Ο Αντιπρόεδρος

Τα μέλη

Ακριβές αντίγραφο από το βιβλίο πρακτικών Διοικητικού Συμβουλίου της Ανωνύμου Εταιρείας «Ευρωσύμβουλοι Α.Ε.» της συνεδριάσεως της 30/04/2019.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

Πάρις Κοκορότσικος

A.Δ.Τ. ΑΚ 880014

Γ. ΕΚΘΕΣΗ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ - ΛΟΓΙΣΤΗ

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας «Ευρωσύμβουλοι Ανώνυμη Εταιρεία Συμβούλων Ανάπτυξης και Τεχνολογίας»

Έκθεση ελέγχου επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων**Γνώμη**

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας «Ευρωσύμβουλοι Ανώνυμη Εταιρεία Συμβούλων Ανάπτυξης και Τεχνολογίας» (Εταιρεία και Όμιλος), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2018, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων και συνολικών εισοδημάτων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την εταιρική και ενοποιημένη χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας και των θυγατρικών της κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018, την εταιρική και ενοποιημένη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις εταιρικές και ενοποιημένες ταμειακές τους ροές, για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και συνάδουν με τις κανονιστικές απαιτήσεις του Κωδ. Ν. 2190/1920.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχο μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ), όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στο τμήμα της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων». Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της, καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, καθώς και τις απαιτήσεις δεοντολογίας του Ν. 4449/2017 και του Κανονισμού ΕΕ 537/2014, που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα. Έχουμε εκπληρώσει τις άλλες δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με το Ν. 4449/2017, τον Κανονισμό ΕΕ 537/2014 και τις απαιτήσεις του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Ουσιώδης αβεβαιότητα που σχετίζεται με τη συνέχιση της δραστηριότητας

Επιστούμε την προσοχή σας στη Σημείωση 2.2 επί των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, στην οποία αναφέρεται ότι οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας υπερβαίνουν τα κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία. Επιπλέον, ο Όμιλος και η Εταιρεία πραγματοποίησαν σημαντικές ζημιές στην κλειόμενη και στις προηγούμενες χρήσεις, με αποτέλεσμα η Καθαρή τους Θέση να είναι αρνητική. Όπως αναφέρεται στη Σημείωση 2.2, οι συνθήκες αυτές, μαζί με τα προβλήματα ρευστότητας που αντιμετωπίζει η Εταιρεία, υποδηλώνουν την ύπαρξη ουσιώδους αβεβαιότητας η οποία ενδεχομένως θα εγείρει σημαντική αμφιβολία σχετικά με τη δυνατότητα της Εταιρείας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της. Η γνώμη μας δεν τροποποιείται σε σχέση με το θέμα αυτό

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας χρήσεως. Τα θέματα αυτά αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρομε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

Εκτός από το θέμα που περιγράφεται στην παράγραφο της έκθεσης μας «Ουσιώδης αβεβαιότητα που σχετίζεται με τη συνέχιση δραστηριότητας», έχουμε διαπιστώσει ότι τα θέματα που περιγράφονται κατωτέρω είναι τα σημαντικότερα θέματα του ελέγχου που πρέπει να γνωστοποιούνται στην έκθεσή μας.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου	Αντιμετώπιση του θέματος στον έλεγχο
<p>Ανακτησιμότητα εμπορικών απαιτήσεων (εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις)</p> <p>Όπως αναφέρεται στη σημείωση 21, κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018, οι απαιτήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας Ομίλου ανέρχονται σε € 1,770,541.28 και € 865.937,86 αντίστοιχα.</p> <p>Στην περίπτωση που οι πελάτες καταστούν αφερέγγυοι και αδυνατούν να καλύψουν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις, ο Όμιλος εκτίθεται σε πιστωτικό κίνδυνο.</p> <p>Στο ανωτέρω πλαίσιο, η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά την ανακτησιμότητα των εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων για τις οποίες υφίστανται αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης, σε εξατομικευμένη βάση ώστε αυτές να απεικονίζονται στο ανακτήσιμο ποσό τους.</p> <p>Από 1ης Ιανουαρίου 2018, εφαρμόζοντας το νέο λογιστικό πρότυπο ΔΠΧΑ 9, εκτιμάται η απαιτούμενη πρόβλεψη απομείωσης, για τις αναμενόμενες και όχι για τις πραγματοποιηθείσες πιστωτικές ζημιές.</p> <p>Η ανωτέρω εκτίμηση, λαμβάνει υπόψη τυχόν εξασφαλίσεις και εγγυήσεις, το ιστορικό εισπραξιμότητας των απαιτήσεων, την εμπειρία της αναφορικά με τις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς, καθώς και μεταγενέστερες εισπράξεις</p>	<p>Οι ελεγκτικές διαδικασίες που διενεργήθηκαν αφορούν τα εξής:</p> <p>Λάβαμε επιστολές επιβεβαίωσης για αντιπροσωπευτικό δείγμα απαιτήσεων από πελάτες και ελέγξαμε μεταγενέστερες εισπράξεις έναντι υπολοίπων τέλους χρήσης.</p> <p>Αξιολογήσαμε τη διαδικασία που έχει εφαρμόσει η Διοίκηση για τη παρακολούθηση των απαιτήσεων και τους παράγοντες που λαμβάνει υπόψη για τον προσδιορισμό της ανακτησιμότητάς τους.</p> <p>Εξετάσαμε την ενηλικίωση των υπολοίπων των εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων. Αξιολογήσαμε τη μεθοδολογία βάσει της οποίας εκτιμήθηκε το ανακτήσιμο ποσό σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΠΧΑ 9 και ειδικότερα η μεθοδολογία υπολογισμού των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, με βάση το ιστορικό εισπραξιμότητας των απαιτήσεων.</p> <p>Αξιολογήσαμε τις παραδοχές στις οποίες βασίστηκε η εκτίμηση της Διοίκησης.</p> <p>Επισκοπήσαμε τις απαντητικές επιστολές των συνεργαζόμενων νομικών συμβούλων και εξετάσαμε</p>

<p>Λόγω του σημαντικού ύψους του κονδυλίου των εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων αλλά και λόγω των κρίσεων και εκτιμήσεων που απαιτούνται από την πλευρά της Διοίκησης του Ομίλου, θεωρούμε ότι η ανακτησιμότητα των εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων αποτελεί περιοχή ιδιαίτερου ελεγκτικού ενδιαφέροντος.</p>	<p>εάν συμβαδίζουν με την εκτίμηση της Διοίκησης.</p> <p>Αξιολογήσαμε τη σημαντικότητα του ύψους των επισφαλών απαιτήσεων οι οποίες δεν καλύπτονται από πρόβλεψη.</p> <p>Ελέγξαμε την επάρκεια των σχετικών γνωστοποιήσεων.</p>
<p>Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες (μη τιμολογημένα έσοδα και σχετικά έξοδα εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις)</p>	
<p>Όπως αναφέρεται στις σημειώσεις 21, και 32, κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018, οι απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες του Ομίλου και της Εταιρείας ανέρχονται σε € 816.978,74 και € 370.722,71, αντίστοιχα. Επίσης, οι σχετικές δεδουλευμένες μη τιμολογημένες δαπάνες ανέρχονται σε € 620.889,52 και € 217.640,84, αντίστοιχα.</p> <p>Η Διοίκηση του Ομίλου αναγνωρίζει τα έσοδα και τα έξοδα την λογιστική περίοδο την οποία οι υπηρεσίες παρέχονται με τη μέθοδο του ποσοστού ολοκλήρωσης των αναληφθέντων έργων.</p> <p>Η λογιστική αναγνώριση των εσόδων από την εκτέλεση των αναληφθέντων συμβάσεων, βασίζεται σε σημαντικές κρίσεις και εκτιμήσεις της Διοίκησης, με σημαντικό βαθμό αβεβαιότητας.</p> <p>Πιθανές μελλοντικές αλλαγές στις λογιστικές εκτιμήσεις δύνανται να οδηγήσουν σε σημαντικές μεταβολές τόσο των εσόδων και εξόδων που αναγνωρίζονται όσο και των σχετικών αποτελεσμάτων. Ειδικότερα, τα έσοδα από αναληφθέντα έργα αναγνωρίζονται με την πάροδο του χρόνου και καθώς οι δεσμεύσεις εκτέλεσης εκπληρώνονται και η αναγνώρισή τους απαιτεί εκτιμήσεις και κρίσεις σε σχέση με τα ακόλουθα:</p> <ul style="list-style-type: none"> • την αναγνώριση των δεσμεύσεων εκτέλεσης και του χρονικού σημείου που αυτές εκπληρώνονται, • την κατανομή της τιμής της συναλλαγής (συμβατικού τιμήματος) στις δεσμεύσεις εκτέλεσης, • τον προσδιορισμό των συνολικών εξόδων από την ημερομηνία σύναψης της σύμβασης έως και την ημερομηνία των εκτιμώμενων παραδόσεων • τις τυχόν αναθεωρήσεις των προϋπολογισθέντων 	<p>Οι ελεγκτικές διαδικασίες που διενεργήθηκαν αφορούν τα εξής:</p> <p>Κατανοήσαμε τη διαδικασία αναγνώρισης εσόδου και των σχετικών εξόδων που εφαρμόζει ο Όμιλος.</p> <p>Επιλέξαμε ένα δείγμα συμβάσεων αναληφθέντων έργων με βάση ποσοτικά και ποιοτικά κριτήρια, για το οποίο:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Επικοινωνήσαμε με τους υπεύθυνους των έργων προς κατανόηση των βασικών όρων των συμβάσεων. • Επιβεβαιώσαμε το ποσοστό ολοκλήρωσης με βάση αναφορές ανθρωποωρών, παραδοτέα, συμβατικά στάδια ολοκλήρωσης, μεταγενέστερες τιμολογήσεις και εισπράξεις. • Ελέγξαμε την πληρότητα των προϋπολογισμένων και καταχωρημένων εξόδων που σχετίζονται με τα έργα αυτά. • Αξιολογήσαμε την ανακτησιμότητα του δεδουλευμένου μη τιμολογημένου εσόδου. <p>Ελέγξαμε την επάρκεια των σχετικών γνωστοποιήσεων.</p> <p>Από την εργασία μας δεν εντοπίσαμε ουσιώδεις εξαιρέσεις και διαπιστώσαμε ότι οι γνωστοποιήσεις ήταν επαρκείς.</p>

<p>εξόδων</p> <p>Η εκτίμηση των υπηρεσιών που παρασχέθηκαν μέχρι την ημερομηνία αναφοράς σε σχέση με τις συνολικές υπηρεσίες που πρόκειται να παρασχεθούν, σύμφωνα με τους υπεύθυνους των Έργων.</p> <p>Λόγω του σημαντικού ύψους του κονδυλίου αλλά και λόγω των κρίσεων και εκτιμήσεων που απαιτούνται από τη Διοίκηση. Εκτιμούμε ότι ο προσδιορισμός των παρεχόμενων υπηρεσιών και της σχετικής δαπάνης χαρακτηρίζεται ως περιοχή ιδιαίτερου ελεγκτικού ενδιαφέροντος.</p>	
Ανακτησιμότητα συμμετοχών (εταιρικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις)	
<p>Όπως αναφέρεται στις σημειώσεις 17, και 18, κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018, στις εταιρικές οικονομικές καταστάσεις οι επενδύσεις σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες ανέρχονται σε € 486.521,88 και 81.255,78, αντίστοιχα.</p> <p>Η Διοίκηση του Ομίλου εξετάζει σε ετήσια βάση εάν υφίστανται ενδείξεις απομείωσης σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες. Στην περίπτωση που υφίστανται τέτοιες ενδείξεις, πραγματοποιεί έλεγχο απομείωσης και εκτιμά το ποσό της απομείωσης ως τη διαφορά μεταξύ του ανακτήσιμου ποσού (το μεγαλύτερο ποσό μεταξύ της αξίας χρήσης και της εύλογης αξίας μειωμένο με τα κόστη διάθεσης) και της λογιστικής αξίας των επενδύσεων σε θυγατρικές και συγγενείς.</p> <p>Το ζήτημα της ανακτησιμότητας της αξίας των συμμετοχών θεωρείται περιοχή ιδιαίτερου ελεγκτικού ενδιαφέροντος, λόγω του σημαντικού ύψους του κονδυλίου των επενδύσεων σε θυγατρικές και συγγενείς εταιρείες, αλλά και της χρήσης παραδοχών και εκτιμήσεων από την πλευρά της Διοίκησης.</p>	<p>Οι ελεγκτικές διαδικασίες που διενεργήθηκαν αφορούν τα εξής:</p> <p>Αξιολογήσαμε τις διαδικασίες εντοπισμού από τη Διοίκηση τυχόν ενδείξεων απομείωσης των επενδύσεων σε θυγατρικές και συγγενείς.</p> <p>Για τον υπολογισμό της αξίας χρήσης, ελέγξαμε την ορθότητα των απολογιστικών στοιχείων που χρησιμοποιήθηκαν και τη συνάφειά τους με τις εκτιμήσεις της Διοίκησης αναφορικά με τα μελλοντικά αποτελέσματα της θυγατρικής.</p> <p>Αξιολογήσαμε την καταλληλότητα του μοντέλου της αξίας χρήσης και των παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν, με έμφαση στα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Μεταβολής μεικτού και καθαρού κέρδους στην πενταετία ▪ Προεξοφλητικού επιτοκίου με βάση το κόστος κεφαλαίου, το κόστος δανεισμού και τα δεδομένα της Ελληνικής αγοράς και του κλάδου. <p>Εξετάσαμε τη μαθηματική ακρίβεια των υπολογισμών της Διοίκησης. Ελέγξαμε την επάρκεια των σχετικών γνωστοποιήσεων. Από την εργασία μας δεν εντοπίσαμε ουσιώδεις εξαιρέσεις και διαπιστώσαμε ότι οι γνωστοποιήσεις ήταν επαρκείς.</p>

Άλλες πληροφορίες

Η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση, είναι η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην «Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων» και οι Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχο μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να διαβάσουμε τις άλλες πληροφορίες και, με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της Διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, όπως και για εκείνες τις εσωτερικές δικλίδες ελέγχου που η Διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η Διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σ' αυτές τις ενέργειες.

Η Επιτροπή Ελέγχου (άρθ. 44 ν.4449/2017) της Εταιρείας έχει την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Εταιρείας και του Ομίλου.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις στο σύνολο τους είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των εσωτερικών δικλίδων ελέγχου.
- Αποκτούμε κατανόηση των εσωτερικών δικλίδων ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των εσωτερικών δικλίδων ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη Διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσει τη δραστηριότητά του. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επισύρουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Αποκτούμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός της Εταιρείας και του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου του Ομίλου. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις εσωτερικές δικλίδες ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας. Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας περιόδου και ως εκ τούτου αποτελούν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η Διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

- α) Στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 43ββ του Κωδ. Ν. 2190/1920.
- β) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107Α και της παραγράφου 1 (περιπτώσεις γ' και δ') του άρθρου 43ββ του Κωδ. Ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018.
- γ) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την Εταιρεία «Ευρωσώμβουλοι Ανώνυμη Εταιρεία Συμβούλων Ανάπτυξης και Τεχνολογίας» και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

2. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με τη Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου του Ομίλου, που προβλέπεται από το άρθρο 11 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

3. Παροχή Μη Ελεγκτικών Υπηρεσιών

Δεν παρείχαμε στην Εταιρεία και τις θυγατρικές της μη ελεγκτικές υπηρεσίες που απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

Οι επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Εταιρεία και στις θυγατρικές της, κατά τη διάρκεια της χρήσεως που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018 γνωστοποιούνται στη Σημείωση 10 των συνημμένων εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

4. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές του Ομίλου με την από 18 Ιουνίου 2013 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων. Έκτοτε ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για συνολική περίοδο 4 ετών με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων.

KSi Greece Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία
Ορκωτών Ελεγκτών & Συμβούλων Επιχειρήσεων

Θεσσαλονίκη 30 Απριλίου 2019
Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Λεωφ. Κηφισίας 62 & Πρεμετής
151 25 Μαρούσι
Φράγκων 6-8, 546 26 Θεσσαλονίκη
ΑΜ ΣΟΕΛ 171

Δημήτριος Τ. Παπάζης
ΑΜ ΣΟΕΛ 22381

ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Δ. ΕΤΗΣΙΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2018

**Σύμφωνα με τα
Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς**

Δ1. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΟΜΙΛΟΥ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

		Ποσά εκφρασμένα σε €			
		Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Σημ.		01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2017	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2017
	Πωλήσεις	2,495,694.49	4,009,340.15	1,002,994.52	2,293,537.55
	Κόστος πωλήσεων	(2,871,344.87)	(3,647,588.54)	(1,657,436.59)	(2,294,269.50)
	Μικτά κέρδη / (ζημίες)	(375,650.38)	361,751.61	(654,442.07)	(731.95)
	Άλλα έσοδα	479,579.83	363,827.84	338,783.75	270,930.44
	Έξοδα διαθέσεως	(618,703.32)	(481,470.11)	(345,425.59)	(275,333.08)
	Έξοδα διοικήσεως	(666,041.65)	(540,072.91)	(333,997.50)	(331,290.32)
	Άλλα έξοδα	(169,374.41)	(63,155.95)	(91,984.51)	(49,567.85)
	(Ζημίες) από Λειτουργικές Δραστηριότητες	(1,350,189.93)	(359,119.51)	(1,087,065.92)	(385,992.76)
	Χρηματοοικονομικό κόστος	(224,674.03)	(254,846.15)	(200,233.28)	(218,719.50)
	Προβλέψεις απομείωσης θυγατρικών και συγγενών	(1.00)	(157,735.05)	(190,001.00)	(270,129.00)
	Αποτέλεσμα από πώληση συμμετοχών	12,425.92	-	-	-
	Προβλέψεις Απομείωσης ΧΣΔΠ	-	-	-	-
	Ζημία απομείωσης υπεραξίας	(386,744.01)	(170,000.00)	-	-
	Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	-	1,664.72	-	(26,250.00)
	Αποτελέσματα από συγγενείς επιχειρήσεις	(13,777.00)	(4,341.77)	-	-
	(Ζημίες) προ φόρων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες	(1,962,960.05)	(944,377.76)	(1,477,300.20)	(901,091.26)
	Φόρος εισοδήματος	114,508.26	(126,132.44)	144,597.99	(109,031.87)
	Καθαρές (Ζημίες) χρήσης	(1,848,451.79)	(1,070,510.20)	(1,332,702.21)	(1,010,123.13)
	Κέρδη / (Ζημίες) από διακοπείσες δραστηριότητες	(4,505.37)	-	-	-
	Καθαρές (Ζημίες) χρήσης	(1,852,957.16)	(1,070,510.20)	(1,332,702.21)	(1,010,123.13)
	Αποδιδόμενα σε:				
	Μετόχους μητρικής	(1,778,183.86)	(1,057,987.27)	(1,332,702.21)	(1,010,123.13)
	Μη ελέγχουσες συμμετοχές	(74,773.30)	(12,522.93)	-	-
		(1,852,957.16)	(1,070,510.20)	(1,332,702.21)	(1,010,123.13)
	(Ζημίες) ανά μετοχή από συνεχιζόμενες δραστηριότητες αποδιδόμενα στους μετόχους της μητρικής				
	Βασικά	(0.1598)	(0.1198)	(0.1198)	(0.1144)
	Μειωμένα	(0.1598)	(0.1198)	(0.1198)	(0.1144)

Δ2. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΟΜΙΛΟΥ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

		Ποσά εκφρασμένα σε €			
		Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2017	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2017
Καθαρές (Ζημιές) μετά από φόρους χρήσης		(1,852,957.16)	(1,070,510.20)	(1,332,702.21)	(1,010,123.13)
Λοιπά συνολικά έσοδα / (ζημιές) που θα αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στα αποτελέσματα					
Κέρδη/Ζημιές από μετατροπή οικονομικών καταστάσεων εξωτερικού		(4,394.42)	8,121.58	-	-
Αναλογούν φόρος		-	-	-	-
		(4,394.42)	8,121.58	-	-
Σύνολο Λοιπών συνολικών εσόδων / (ζημιών) που θα αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στα αποτελέσματα		(4,394.42)	8,121.58	-	-
Λοιπά συνολικά έσοδα / (ζημιές) που δεν θα αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στα αποτελέσματα					
Αναπροσαρμογή αξίας οικοπέδων και κτιρίων		15 167,613.54	(28,777.28)	167,613.26	(28,777.28)
Αναλογούν φόρος		(34,266.28)	8,345.42	(34,266.00)	8,345.42
		133,347.26	(20,431.86)	133,347.26	(20,431.86)
Αναλογιστικά κέρδη / (ζημιές)		29 21,945.00	(22,370.70)	17,226.00	(4,887.33)
Αναλογούν φόρος		(5,486.25)	6,487.51	(4,306.50)	1,417.33
		16,458.75	(15,883.19)	12,919.50	(3,470.00)
Συμμετοχή στα λοιπά συνολικά έσοδα συγγενών		18 364.24	(482.75)	-	-
Αναλογούν φόρος		(91.18)	140.00	-	-
		273.06	(342.75)	-	-
Σύνολο Λοιπών συνολικών εσόδων / (ζημιών) που δεν θα αναταξινομηθούν μεταγενέστερα στα αποτελέσματα		150,079.07	(36,657.80)	146,266.76	(23,901.86)
Σύνολο λοιπών συνολικών εσόδων / (ζημιών) μετά από φόρο		145,684.65	(28,536.22)	146,266.76	(23,901.86)
Σύνολο Συγκεντρωτικών συνολικών (ζημιών)		(1,707,272.51)	(1,099,046.42)	(1,186,435.45)	(1,034,024.99)
Αποδιδόμενο σε:					
Μετόχους μητρικής		(1,632,269.35)	(1,082,804.02)	(1,186,435.45)	(1,034,024.99)
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		(75,003.16)	(16,242.41)	-	-
		(1,707,272.51)	(1,099,046.43)	(1,186,435.45)	(1,034,024.99)

Δ3. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ ΟΜΙΛΟΥ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

		(Ποσά εκφρασμένα σε €)			
		Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Σημ.		31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ					
<u>Μη Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία</u>					
	Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία	15 3,867,903.93	3,836,007.60	3,808,290.97	3,753,712.28
	Αυλα περιουσιακά στοιχεία	16 6,308.31	401,717.34	4,616.88	10,490.54
	Επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες	17 -	-	486,521.88	423,781.07
	Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες	18 75,116.67	88,621.61	81,255.78	121,256.78
	Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	13 20,541.80	11,550.99	10,474.69	-
	Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	19 162,374.60	162,374.60	1,347.79	1,347.79
	Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	20 30,078.27	36,078.27	23,784.27	93,855.44
	Σύνολο μη Κυκλοφορούντων Περιουσιακών Στοιχείων	4,162,323.58	4,536,350.41	4,416,292.26	4,404,443.90
<u>Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία</u>					
	Αποθέματα	15,149.60	27,000.00	-	-
	Πελάτες και απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες	21 1,770,541.28	3,134,767.91	865,937.86	2,285,770.32
	Λοιπές απαιτήσεις	22 721,455.29	525,327.64	339,651.93	290,719.48
	Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	23 554,288.73	545,270.47	26,912.93	73,815.09
	Σύνολο Κυκλοφορούντων Περιουσιακών Στοιχείων	3,061,434.90	4,232,366.02	1,232,502.72	2,650,304.89
	ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ	7,223,758.48	8,768,716.43	5,648,794.98	7,054,748.79
ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ					
<u>Καθαρή θέση</u>					
	Μετοχικό Κεφάλαιο	24 3,322,541.15	3,322,541.15	3,322,541.15	3,322,541.15
	Αποθεματικό υπέρ το άρτιο	24 712,732.07	712,732.07	712,732.07	712,732.07
	Αποθεματικά εύλογης αξίας	25 1,538,885.56	1,405,538.30	1,709,255.61	1,575,908.35
	Αποθεματικά συν/κων διαφορών μετατροπής Ισολογισμού	(4,237.89)	(2,106.83)	-	-
	Λοιπά αποθεματικά	26 473,044.14	473,044.14	378,609.78	378,609.78
	Αποτελέσματα εις νέον	(7,575,974.82)	(5,812,489.27)	(7,210,523.70)	(5,890,740.99)
	Ίδια Κεφάλαια Αποδιδόμενα στους Διοκτίτες της	(1,533,009.79)	99,259.56	(1,087,385.09)	99,050.36
	Μη ελέγχουσες συμμετοχές	429,553.33	493,044.39	-	-
	Σύνολο Καθαρής Θέσης	(1,103,456.46)	592,303.95	(1,087,385.09)	99,050.36
<u>Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις</u>					
	Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	27 643,411.90	831,893.22	491,899.90	584,845.22
	Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις	28 904,922.37	1,273,793.54	904,922.37	1,273,793.54
	Προβλέψεις για παροχές στους εργαζόμενους	29 143,417.15	160,441.24	99,407.00	106,835.00
	Λοιπές προβλέψεις	30 189,643.80	189,643.80	275,005.83	275,005.83
	Επιχορηγήσεις περιουσιακών στοιχείων	31 296,650.41	320,848.68	296,650.41	320,848.68
	Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	11,882.84	14,708.84	11,882.84	14,708.84
	Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	13 37,606.70	128,740.16	-	95,550.52
	Σύνολο Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων	2,227,535.17	2,920,069.48	2,079,768.35	2,671,587.63
<u>Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις</u>					
	Προμηθευτές	32 1,542,019.20	1,574,779.85	926,450.79	1,183,932.06
	Λοιπές υποχρεώσεις	33 1,905,216.04	1,545,206.94	1,493,039.15	1,261,870.21
	Φόροι εισοδήματος πληρωτέος	22,573.15	5,496.60	-	-
	Βραχυπρόθεσμα δάνεια	34 1,218,269.49	1,129,448.18	1,167,827.26	1,129,330.70
	Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση	27 502,692.25	426,966.10	160,184.88	134,532.49
	Επιχορηγήσεις περιουσιακών στοιχείων	31 24,198.27	24,198.27	24,198.27	24,198.27
	Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις	28 884,711.37	550,247.07	884,711.37	550,247.07
	Σύνολο Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων	6,099,679.77	5,256,343.00	4,656,411.72	4,284,110.80
	Σύνολο Υποχρεώσεων	8,327,214.94	8,176,412.48	6,736,180.07	6,955,698.43
	ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΘΑΡΗΣ ΘΕΣΗΣ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ	7,223,758.48	8,768,716.43	5,648,794.98	7,054,748.79

Δ4. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΟΜΙΛΟΥ

Σημ.	Ποσά εκφρασμένα σε €														
	Μετοχικό Κεφάλαιο		Υπέρ το άρτιο		Αποθεματικά εύλογης αξίας		Συναλλαγματι κές διαφορές		Λοιπά αποθεματικά		Αποτελέσματα εις νέον		Καθαρή θέση αποδιδόμενη στη μητρική	Μη ελέγχουσες συμμετοχές	Σύνολο Καθαρής Θέσης
											Έξοδα αύξησης κεφαλαίου	Αποτελέσματα εις νέον			
Υπόλοιπο 1.1.2017	5,173,935.00	712,732.07	1,425,970.16	472,834.47	(8,159.60)	(15,254.15)	(7,337,138.03)	424,919.92	509,286.80	934,206.72					
(Ζημίες) χρήσης	-	-	-	-	-	-	(1,057,987.27)	(1,057,987.27)	(12,522.93)	(1,070,510.20)					
Λοιπά συνολικά (έξοδα) μετά από φόρους	-	-	(20,431.86)	-	6,052.77	-	(10,437.65)	(24,816.74)	(3,719.48)	(28,536.22)					
Συγκεντρωτικές συνολικές (ζημίες) μετά από φόρους	-	-	(20,431.86)	-	6,052.77	-	(1,068,424.92)	(1,082,804.01)	(16,242.41)	(1,099,046.42)					
Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου	24	735,573.65	-	-	-	-	-	735,573.65	-	735,573.65					
Κεφαλαιοποίηση ζημιών	24	(2,586,967.50)	-	-	-	-	2,586,967.50	-	-	-					
Τακτικό αποθεματικό		-	-	-	209.67	-	(209.67)	-	-	-					
Διάθεση δικαιωμάτων προαίρεσης για αγορά μετοχών		-	-	-	-	-	21,570.00	21,570.00	-	21,570.00					
Επιδράσεις μεταβολών σύνθεσης Ομίλου		-	-	-	-	-	-	-	-	-					
Υπόλοιπο 31.12.2017	3,322,541.15	712,732.07	1,405,538.30	473,044.14	(2,106.83)	(15,254.15)	(5,797,235.12)	99,259.56	493,044.39	592,303.95					
Υπόλοιπο 1.1.2018	3,322,541.15	712,732.07	1,405,538.30	473,044.14	(2,106.83)	(15,254.15)	(5,797,235.12)	99,259.56	493,044.39	592,303.95					
(Ζημίες) χρήσης	-	-	-	-	-	-	(1,778,183.86)	(1,778,183.86)	(74,773.30)	(3,631,141.02)					
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	-	-	133,347.26	-	(2,131.06)	-	14,698.31	145,914.51	(229.86)	145,684.65					
Συγκεντρωτικά συνολικά κέρδη / (ζημίες) μετά από φόρους	-	-	133,347.26	-	(2,131.06)	-	(1,763,485.55)	(1,632,269.35)	(75,003.16)	(1,707,272.51)					
Διαγραφή μη ελέγχουσας συμμετοχής λόγω πώλησης θυγατρικής		-	-	-	-	-	-	-	11,512.10	11,512.10					
Διάθεση δικαιωμάτων προαίρεσης για αγορά μετοχών	24	-	-	-	-	-	-	-	-	-					
Υπόλοιπο 31.12.2018	3,322,541.15	712,732.07	1,538,885.56	473,044.14	(4,237.89)	(15,254.15)	(7,560,720.67)	(1,533,009.79)	429,553.33	(1,103,456.46)					

Δ5. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Σημ.	Ποσά εκφρασμένα σε €						
	Μετοχικό Κεφάλαιο	Αποθεματικό υπέρ το άρτιο	Αποθεματικά εύλογης αξίας	Λοιπά αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέον		Σύνολο Καθαρής Θέσης
					Έξοδα αύξησης κεφαλαίου	Αποτελέσματα εις νέον	
Υπόλοιπο 1.1.2017	5,173,935.00	712,732.07	1,596,340.21	378,609.78	-	(7,485,685.36)	375,931.70
(Ζημίες) χρήσης	-	-	-	-	-	(1,010,123.13)	(1,010,123.13)
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	-	-	(20,431.86)	-	-	(3,470.00)	(23,901.86)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	-	-	(20,431.86)	-	-	(1,013,593.13)	(1,034,024.99)
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	735,573.65	-	-	-	-	-	735,573.65
Κεφαλαιοποίηση ζημιών	(2,586,967.50)	-	-	-	-	2,586,967.50	-
Αξία παροχών σε εργαζομένους	-	-	-	-	-	21,570.00	21,570.00
Υπόλοιπο 31.12.2017	3,322,541.15	712,732.07	1,575,908.35	378,609.78	0.00	(5,890,740.99)	99,050.36
Υπόλοιπο 1.1.2018	3,322,541.15	712,732.07	1,575,908.35	378,609.78	-	(5,890,740.99)	99,050.36
(Ζημίες) χρήσης	-	-	-	-	-	(1,332,702.21)	(1,332,702.21)
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	-	-	133,347.26	-	-	12,919.50	146,266.76
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	-	-	133,347.26	-	-	(1,319,782.71)	(1,186,435.45)
Αξία παροχών σε εργαζομένους	-	-	-	-	-	-	-
Υπόλοιπο 31.12.2018	3,322,541.15	712,732.07	1,709,255.61	378,609.78	-	(7,210,523.70)	(1,087,385.09)

Δ6. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ ΟΜΙΛΟΥ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Σημ.	Ποσά εκφρασμένα σε €			
	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2017	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2017
Ταμιακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες				
(Ζημίες) προ φόρων από συνεχιζόμενες δραστηριότητες				
<u>Προσαρμογές για:</u>				
(Κέρδη) πώλησης/διαγραφής ενσώματων παγίων και άυλων στοιχείων				
	49.99	(427.31)	(49.99)	(403.20)
Καθαρή επίδραση επιχορηγ. & αναλογ.επιχορηγήσεων	31	(24,198.27)	(24,198.27)	(24,198.27)
Προβλέψεις χρήσεως		88,907.85	50,580.40	16,331.85
Εσοδα από προβλέψεις προηγούμενων χρήσεων		(1,313.94)	(12,716.55)	(1,313.94)
Απομείωση αξίας συμμετοχών	17+18	-	157,735.05	190,001.00
Ζημίες από συμβάσεις με πελάτες	21	300,358.98	-	300,358.98
Ζημία Επανεκτίμησης παγίων	15	1,241.00	9,927.50	1,241.00
Ζημία απομείωσης αποθεμάτων		-	11,850.40	-
Ζημία απομείωσης υπεραξίας	16	386,744.01	170,000.00	-
Αποσβέσεις	9	164,312.93	170,381.01	132,678.78
Συναλλαγματικές διαφορές μετατροπής οικονομικών καταστάσεων		(2,131.06)	6,052.77	-
Εσοδα επενδύσεων	11	-	(1,901.07)	-
Αποτελέσματα από συγγενείς επιχειρήσεις	18	13,777.00	4,341.77	-
(Κέρδη) / Ζημίες από πώληση συγγενών και ΧΣΔΠ		-	(1,664.72)	-
Διάθεση δικαιωμάτων προαίρεσης για αγορά μετοχών	24	-	21,570.00	-
Λοιπά έξοδα		-	2,068.81	-
Χρεωστικοί τόκοι	11	(224,674.03)	256,747.22	(200,233.28)
		(1,259,885.59)	(124,030.75)	(1,062,484.07)
(Αύξηση) / Μείωση απαιτήσεων		1,334,359.24	58,379.87	912,186.48
Αύξηση / (Μείωση) υποχρεώσεων		(327,248.46)	13,475.76	(29,138.33)
<u>Ταμιακές ροές από τις λειτουργίες</u>		(252,774.81)	(52,175.12)	(179,435.92)
Τόκοι πληρωθέντες		224,674.03	(196,247.31)	200,233.28
Φόρος εισοδήματος πληρωθείς		-	(8,550.92)	-
Σύνολο εισροών / (εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες (α)		(28,100.78)	(256,973.35)	20,797.36
Ταμιακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες				
Απόκτηση % θυγατρικής / συγγενούς - αύξηση κεφαλαίου σε θυγατρική		-	-	10,465.00
Εισπράξεις από πώληση συγγενών		-	13,509.76	-
Απόκτηση χρηματοοικονομικών στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση		-	-	-
Πώληση ενσώματων παγίων	15	8,817.68	8,843.40	8,916.66
Αγορά ενσώματων παγίων	15	(29,286.40)	(17,333.31)	(23,477.94)
Αγορά άυλων περιουσιακών στοιχείων	16	(752.97)	(6,900.00)	(400.00)
Εισπραχθέντες τόκοι επενδύσεων		-	1,901.07	-
Σύνολο (εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες (β)		(21,221.69)	20.92	(4,496.28)
Ταμιακές ροές από χρηματοδοτικές δραστηριότητες				
Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου	24	-	750,565.50	-
Έσοδα αύξησης Μετοχικού Κεφαλαίου	24	-	(14,991.85)	-
Καθαρή μεταβολή δανείων		58,340.73	(300,567.02)	(63,203.24)
Αποπληρωμή χρηματοδοτικών μισθώσεων		-	-	-
Σύνολο (εκροών) / εισροών από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)		58,340.73	435,006.63	(63,203.24)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα (α) + (β) + (γ)		9,018.26	178,054.20	(46,902.16)
Ταμιακά διαθέσιμα στην αρχή της περιόδου		545,270.47	367,216.28	73,815.09
Ταμιακά διαθέσιμα στη λήξη της περιόδου	23	554,288.73	545,270.48	26,912.93

E7. ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

1. Γενικές πληροφορίες

Η Εταιρεία «ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Α.Ε.» και οι θυγατρικές της (στο εξής «Όμιλος») δραστηριοποιούνται στον τομέα της Παροχής Επιχειρησιακών και Διαχειριστικών Υπηρεσιών. Οι εγκαταστάσεις της Εταιρείας ευρίσκονται στο Δήμο Πυλαίας στη Θεσσαλονίκη. Η Εταιρεία «ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Α.Ε.» έχει τη μορφή της Ανωνύμου Εταιρείας και είναι εισηγμένη στο Χρηματιστήριο Αθηνών. Οι μετοχές της Εταιρείας διαπραγματεύονται στον υποκλάδο ICB «υποστηρικτικές υπηρεσίες προς επιχειρήσεις». Έχει την έδρα της στο ιδιόκτητο ακίνητο επί της οδού Αντώνη Τρίτση, αριθμός 21, στον Δήμο Πυλαίας και η διεύθυνσή της στο διαδίκτυο είναι www.euroconsultants.gr.

Οι Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας και του Ομίλου για τη χρήση που έληξε την 31^η Δεκεμβρίου 2017 εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο την **30^η Απριλίου 2019**. Οι Οικονομικές Καταστάσεις τελούν υπό την έγκριση της επερχόμενης Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων.

2. Βάση κατάρτισης των Οικονομικών Καταστάσεων

2.1 Βάση κατάρτισης των Οικονομικών Καταστάσεων

Οι παρούσες ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις έχουν καταρτισθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (Δ.Π.Χ.Α.), όπως αυτά έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (Σ.Δ.Λ.Π.) καθώς και σύμφωνα με τις σχετικές Διερμηνείες τους, όπως αυτές έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διερμηνειών Προτύπων του Σ.Δ.Λ.Π., όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και εφαρμόζονται υποχρεωτικά για τις χρήσεις που έληξαν την 31^η Δεκεμβρίου 2018. Δεν υπάρχουν πρότυπα και διερμηνείες προτύπων που να έχουν εφαρμοσθεί πριν την ημερομηνία έναρξης εφαρμογής τους.

Οι συνημμένες ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζονται σε ευρώ και έχουν συνταχθεί σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους με εξαίρεση την αποτίμηση των οικοπέδων, των κτιρίων και των διαθέσιμων προς πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων στις εύλογες αξίες τους και την αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας.

2.2 Συνέχιση της επιχειρηματικής δραστηριότητας

Οι ετήσιες χρηματοοικονομικές Καταστάσεις της προηγούμενης χρήσης 2017 έκαναν αναφορά στο θέμα της ομαλής συνέχισης της δραστηριότητας του Ομίλου λόγω των προβλημάτων που είχε δημιουργήσει η παρατεταμένη χρηματοπιστωτική κρίση στη χώρα, η μείωση του κύκλου εργασιών, οι πραγματοποιηθείσες ζημιές και τα προβλήματα ρευστότητας που αντιμετώπιζε η Εταιρεία. Προς την κατεύθυνση της αντιμετώπισης των θεμάτων αυτών, η Διοίκηση του Ομίλου είχε σχεδιάσει μια σειρά

από ενέργειες για την αντιμετώπισή τους όπως αναλυτικά αναφέρθηκαν στις αντίστοιχες γνωστοποιήσεις των ανωτέρω Οικονομικών Καταστάσεων για την προηγούμενη χρήση.

Στη διάρκεια της κλειόμενης χρήσης και προς την κατεύθυνση της αντιμετώπισης των ανωτέρω θεμάτων, η ετήσια τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων Εταιρείας της 3^{ης} Σεπτεμβρίου 2019, ενέκρινε:

Παρά τις προσπάθειες της Διοίκησης στη χρήση 2018 παρουσιάστηκε σημαντική μείωση του κύκλου εργασιών και σε επίπεδο Ομίλου και σε επίπεδο Εταιρείας. Δεδομένης της προσπάθειας της Εταιρείας για τη διατήρηση του ανθρώπινου δυναμικού της, με αποτέλεσμα τη μη ελαστικότητα των σχετικών εξόδων, η μείωση αυτή σε συνδυασμό και με τις πραγματοποιηθείσες ζημίες από απομείωση συμμετοχών και υπεραξίας οδήγησε σε σημαντικό ύψος ζημιών. Από την προηγούμενη χρήση, Εταιρεία δεν ήταν σε συμμόρφωση με τις προισχύουσες διατάξεις των άρθρων 47 και 48 του Κ.Ν. 2190/20 και τις αντίστοιχες του Ν 4548/2018 που είναι σε ισχύ από 01.01.2019.

Οι ανωτέρω συνθήκες υποδηλώνουν την ύπαρξη ουσιώδους αβεβαιότητας η οποία ενδεχομένως να εγείρει σημαντική αμφιβολία σχετικά με τη δυνατότητα της Εταιρείας να συνεχίσει τη δραστηριότητά της. Ωστόσο, οι συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί από τη Διοίκηση με βάση την αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας, λαμβάνοντας υπόψη τα εξής (συμπεριλαμβανομένων και των δράσεων της Εταιρείας):

- Οι ζημίες της χρήσης προέρχονται σε μεγάλο βαθμό από ζημίες απομειώσεων συγγενών, θυγατρικών εταιρειών και υπεραξίας λόγω του μη ευνοϊκού μακροοικονομικού περιβάλλοντος και δεν αντιστοιχούν σε χρηματορροές,
- Τις προσπάθειες της Διοίκησης για την περαιτέρω αναδιάρθρωση του τραπεζικού δανεισμού μέσω της μείωσης των επιτοκίων για όλα τα δάνεια του Ομίλου και την αξιοποίηση των κτιριακών της εγκαταστάσεων που αποφέρουν σημαντικά έσοδα από μισθώσεις.
- Η Εταιρεία έχει ήδη αναδιοργανώσει τα τμήματα και το προσωπικό της και παρουσιάζει σημαντική ευελιξία. Το μέσο έσοδο ανά εργαζόμενο έχει αυξηθεί σημαντικά.
- Μεταγενέστερα της ημερομηνίας του ισολογισμού προέβη σε πώληση της συμμετοχής της στη θυγατρική εταιρεία «Γνώμων Πληροφορικής Α.Ε.».
- Τα σημαντικά νέα έργα που ανέλεβα η Εταιρεία στο πρώτο τετράμηνο του 2019, ύψους περίπου € 1 εκ (προστιθέμενα στο ανεκτέλεστο υπόλοιπο έργων).
- Στην αναμενόμενη επαναενεργοποίηση του προγράμματος «Εξοικονόμηση κατ' οίκον» το οποίο ιστορικά αποτέλεσε σημαντική δεξαμενή εσόδων (από την εκκίνησή του το 2006 έως και σήμερα απέφερε στον Όμιλο συνολικό έσοδο της τάξης των 12 εκατ. € μέσω δραστηριοποίησης του Ομίλου ως τεχνικού συμβούλου υποστηρίξης τραπεζικών ιδρυμάτων, τόσο στο επίπεδο του προγράμματος «Εξοικονόμηση κατ' οίκον», όσο και στα προγράμματα χρηματοδότησης επενδυτικών σχεδίων μικρομεσαίων επιχειρήσεων).

Υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι τα ενθαρρυντικά σημεία ενίσχυσης του κύκλου εργασιών μεταγενέστερα της ημερομηνίας αναφοράς, η επαναενεργοποίηση του προγράμματος «Εξοικονόμηση κατ' οίκον» και οι ανωτέρω δράσεις διασφαλίζουν τη βιωσιμότητα της και ταυτόχρονα προδιαγράφει μια περαιτέρω σημαντική βελτίωση των μεγεθών της από το 2019. Στη βάση αυτή, οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας και του Ομίλου έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή της συνέχισης της επιχειρηματικής δραστηριότητας.

3. Περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών

3.1 Ενοποίηση

(α) Θυγατρικές επιχειρήσεις

Οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις Οικονομικές Καταστάσεις της Μητρικής Εταιρείας και των θυγατρικών εταιρειών στις οποίες ασκεί έλεγχο. Ο Όμιλος ελέγχει μια οντότητα όταν εκτίθεται ή έχει το δικαίωμα σε μεταβλητές αποδόσεις από την συμμετοχή του στην οντότητα και έχει την ικανότητα να επηρεάζει αυτές τις αποδόσεις μέσω της δύναμης του να κατευθύνει τις δραστηριότητες της οικονομικής οντότητας.

Οι Οικονομικές Καταστάσεις των θυγατρικών καταρτίζονται στην ίδια ημερομηνία και με τις ίδιες λογιστικές αρχές με τις Οικονομικές Καταστάσεις της Μητρικής.

Οι διεταιρικές συναλλαγές, τα αντίστοιχα διεταιρικά υπόλοιπα απαιτήσεων και υποχρεώσεων, και τα μη πραγματοποιημένα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ των εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται.

Οι θυγατρικές εταιρείες ενοποιούνται πλήρως από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος και παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία που ο έλεγχος μεταβιβάζεται εκτός Ομίλου. Τα αποτελέσματα των εξαγοραζόμενων ή πωλούμενων θυγατρικών εντός της χρήσεως, περιλαμβάνονται στην Ενοποιημένη Κατάσταση Αποτελεσμάτων και στην Ενοποιημένη Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος από ή έως την ημερομηνία εξαγοράς ή πώλησης, αντίστοιχα.

Οι μη ελέγχουσες συμμετοχές αντιπροσωπεύουν το ποσοστό των κερδών ή ζημιών και των Ιδίων Κεφαλαίων που δεν ανήκουν στον Όμιλο και παρουσιάζονται ξεχωριστά στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος και στα Ίδια Κεφάλαια στην Ενοποιημένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, ξεχωριστά από τα Ίδια Κεφάλαια των μετόχων της Εταιρείας. Τυχόν ζημίες μερίζονται σε μη ελέγχουσες συμμετοχές ακόμα και αν το υπόλοιπο καταστεί αρνητικό.

Συναλλαγές που οδηγούν σε αλλαγές ποσοστών συμμετοχής σε θυγατρική καταχωρούνται στην καθαρή θέση.

Οι συνενώσεις επιχειρήσεων λογιστικοποιούνται με τη μέθοδο της απόκτησης. Το κόστος κτήσης μιας θυγατρικής είναι η εύλογη αξία των περιουσιακών στοιχείων που δόθηκαν, των μετοχών που εκδόθηκαν και των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν κατά την ημερομηνία της κτήσης. Άμεσα συνδεδεμένα με την απόκτηση κόστη εξοδοποιούνται όταν πραγματοποιούνται.

Η υπεραξία κατά την αρχική αναγνώριση επιμετράται στο κόστος κτήσης το οποίο είναι το ποσό κατά το οποίο το κόστος αγοράς υπερβαίνει την εύλογη αξία των επιμέρους καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν. Αν το συνολικό κόστος της αγοράς είναι μικρότερο από την εύλογη αξία των επιμέρους καθαρών περιουσιακών στοιχείων που αποκτήθηκαν, η διαφορά καταχωρείται άμεσα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Μετά την αρχική αναγνώριση, η υπεραξία επιμετράται στο κόστος κτήσης μείον τυχόν συσσωρευμένες ζημίες απομείωσης. Η υπεραξία υπόκειται τουλάχιστον ετησίως σε έλεγχο απομείωσης. Για τους σκοπούς διενέργειας του ελέγχου απομείωσης η υπεραξία κατανέμεται κατά την ημερομηνία απόκτησης σε κάθε μονάδα δημιουργίας ταμειακών ροών που προβλέπεται ότι θα επωφεληθεί από τη συνένωση. Ο έλεγχος απομείωσης διενεργείται συγκρίνοντας το ανακτήσιμο ποσό της μονάδας με τη λογιστική αξία της κάθε μονάδας συμπεριλαμβανομένης και της υπεραξίας που έχει κατανεμηθεί στη μονάδα αυτή. Η ανακτήσιμη αξία είναι η μεγαλύτερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας μειωμένης με το απαιτούμενο για την πώληση κόστος και της αξίας χρήσεως της μονάδας. Η αξία χρήσης προσδιορίζεται με προεξόφληση των μελλοντικών ροών με το κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο. Ζημία απομείωσης που καταχωρείται για υπεραξία δεν αναστρέφεται σε επόμενες περιόδους.

Στις ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις της Μητρικής, οι συμμετοχές σε θυγατρικές επιμετρώνται στο κόστος κτήσεως μείον τυχόν ζημίες απομείωσης. Οι ζημίες απομείωσης αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

(β) Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις

Συγγενής είναι η οικονομική μονάδα στην οποία ο Όμιλος έχει την δυνατότητα να ασκεί ουσιώδη επιρροή, αλλά όχι έλεγχο ή από κοινού έλεγχο. Η ουσιώδης επιρροή ασκείται μέσω της συμμετοχής στις χρηματοοικονομικές και λειτουργικές αποφάσεις της οικονομικής μονάδας. Στις συγγενείς επιχειρήσεις ο Όμιλος ασκεί ουσιώδη επιρροή και τα ποσοστά συμμετοχής κυμαίνονται από 20% - 50% των δικαιωμάτων ψήφου.

Οι επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις λογιστικοποιούνται στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις με τη μέθοδο της “καθαρής θέσης”. Αρχικά καταχωρούνται στο κόστος κτήσεως. Η λογιστική αξία της συμμετοχής προσαρμόζεται ώστε να ενσωματώσει, το μετά την απόκτηση, μερίδιο του Ομίλου στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων και στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος της

συγγενούς. Η λογιστική αξία της συγγενούς περιλαμβάνει και την υπεραξία η οποία δεν αποσβένεται και ούτε εξετάζεται ξεχωριστά για απομείωση.

Το μερίδιο του Ομίλου πάνω στα κέρδη ή τις ζημίες των συγγενών επιχειρήσεων μετά την απόκτηση καταχωρείται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Στην περίπτωση που το μερίδιο του Ομίλου επί των ζημιών μίας συγγενούς επιχείρησης εξισωθεί με το κόστος συμμετοχής στη συγγενή, δεν αναγνωρίζονται επιπλέον ζημίες, με εξαίρεση την περίπτωση που έχουν αναληφθεί περαιτέρω δεσμεύσεις για λογαριασμό της συγγενούς.

Το μερίδιο του Ομίλου επί των μεταβολών που έχουν καταχωρηθεί απευθείας στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα της συγγενούς, μετά την απόκτηση, καταχωρείται απευθείας στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος του Ομίλου.

Μετά την εφαρμογή της μεθόδου της «καθαρής θέσης», ο Όμιλος εξετάζει την αναγκαιότητα αναγνώρισης ζημίας απομείωσης της συγγενούς. Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς ο Όμιλος εξετάζει κατά πόσο υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις ότι η επένδυση στη συγγενή Εταιρεία έχει απομειωθεί. Εάν υπάρχουν τέτοιες ενδείξεις ο Όμιλος υπολογίζει το ποσό της απομείωσης ως τη διαφορά μεταξύ του ανακτήσιμου ποσού και της λογιστικής αξίας της συγγενούς.

Στις περιπτώσεις που ο Όμιλος διενεργεί συναλλαγές με μια συγγενή επιχείρηση, τα σχετικά κέρδη και οι ζημίες απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στη συγκεκριμένη συγγενή. Τυχόν ζημίες σε συναλλαγές παρέχουν αποδείξεις απομείωσης της αξίας του μεταβιβαζόμενου στοιχείου του ενεργητικού, περίπτωση στην οποία διενεργείται σχετική πρόβλεψη απομείωσης.

Οι λογιστικές αρχές των συγγενών τροποποιούνται, όπου είναι απαραίτητο, ώστε να είναι ομοιόμορφες με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο.

Στις Οικονομικές Καταστάσεις της Μητρικής οι συγγενείς εταιρίες εμφανίζονται στο κόστος απόκτησής τους μείον τυχόν προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους.

3.2 Μετατροπή ξένου νομίσματος

(α) Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα παρουσίασης

Τα στοιχεία των Οικονομικών Καταστάσεων των Εταιρειών του Ομίλου επιμετρούνται με τη χρήση του νομίσματος του οικονομικού περιβάλλοντος μέσα στο οποίο κάθε Εταιρεία λειτουργεί (λειτουργικό νόμισμα). Οι Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζονται σε ευρώ, που είναι το λειτουργικό νόμισμα της Μητρικής Εταιρείας.

(β) Συναλλαγές και υπόλοιπα

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Κέρδη και ζημίες που προκύπτουν από τον διακανονισμό συναλλαγών σε ξένο νόμισμα καθώς και από την αποτίμηση, στο τέλος της χρήσης, των νομισματικών στοιχείων Ενεργητικού και Υποχρεώσεων που είναι εκφρασμένα σε ξένο νόμισμα, καταχωρούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Οι συναλλαγματικές διαφορές από μη νομισματικά στοιχεία που αποτιμούνται στην εύλογη αξία τους θεωρούνται ως τμήμα της εύλογης αξίας και συνεπώς καταχωρούνται όπου και οι διαφορές της εύλογης αξίας.

γ) Εταιρίες του Ομίλου

Η μετατροπή των Οικονομικών Καταστάσεων των Εταιριών του Ομίλου, οι οποίες έχουν διαφορετικό λειτουργικό νόμισμα από το νόμισμα παρουσίασης του Ομίλου, γίνεται ως εξής:

- (i) Τα νομισματικά περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις μετατρέπονται με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία των Οικονομικών Καταστάσεων.
- (ii) Τα Ίδια Κεφάλαια μετατρέπονται με τις ισοτιμίες που υπήρχαν κατά την ημερομηνία που προέκυψαν.
- (iii) Τα έσοδα και τα έξοδα μετατρέπονται με τις μέσες ισοτιμίες περιόδου, εκτός εάν οι συναλλαγματικές ισοτιμίες έχουν σημαντική διακύμανση, οπότε λαμβάνονται υπόψη οι εκάστοτε ισχύουσες ισοτιμίες.
- (iv) Όλες οι προκύπτουσες συναλλαγματικές διαφορές αναγνωρίζονται στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα και μεταφέρονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων με την πώληση των επιχειρήσεων αυτών. Κατά τη μερική πώληση θυγατρικών εξωτερικού αποδίδεται στη μη ελέγχουσα συμμετοχή αναλογία των συσσωρευμένων συναλλαγματικών διαφορών.

Η υπεραξία και οι προσαρμογές των εύλογων αξιών των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων που προκύπτουν από την απόκτηση οικονομικών μονάδων εξωτερικού θεωρούνται περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις της θυγατρικής εξωτερικού και μετατρέπονται με τις ισοτιμίες της ημερομηνίας των Οικονομικών Καταστάσεων.

3.3 Αναγνώριση Εσόδων

Έσοδο ορίζεται το ποσό το οποίο μία οικονομική οντότητα αναμένει να δικαιούται ως αντάλλαγμα για τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που μεταβίβασε σε έναν πελάτη, εκτός από τα ποσά που εισπράττονται για λογαριασμό τρίτων (φόρος προστιθέμενης αξίας, λοιποί φόροι επί των πωλήσεων κτλ).

Μια οικονομική οντότητα αναγνωρίζει έσοδα όταν (ή καθώς) ικανοποιεί την υποχρέωση εκτέλεσης μιας σύμβασης, μεταβιβάζοντας τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που έχει υποσχεθεί στον πελάτη. Ο πελάτης

αποκτά τον έλεγχο του αγαθού ή της υπηρεσίας, εάν έχει τη δυνατότητα να κατευθύνει τη χρήση και να αντλεί ουσιαστικά όλα τα οικονομικά οφέλη από αυτό το αγαθό ή την υπηρεσία. Ο έλεγχος μεταβιβάζεται κατά τη διάρκεια μιας περιόδου ή σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή.

Τα έσοδα από την πώληση αγαθών αναγνωρίζονται όταν ο έλεγχος του αγαθού μεταφέρεται στον πελάτη, συνήθως με την παράδοσή του, και δεν υπάρχει καμία ανεκπλήρωτη υποχρέωση που θα μπορούσε να επηρεάσει την αποδοχή του αγαθού από τον πελάτη.

Τα έσοδα από την παροχή υπηρεσιών αναγνωρίζονται την λογιστική περίοδο την όποια οι υπηρεσίες παρέχονται και επιμετρώνται σύμφωνα με τη φύση των υπηρεσιών που παρέχονται.

Η απαίτηση από τον πελάτη αναγνωρίζεται όταν υπάρχει ένα άνευ προϋποθέσεων δικαίωμα να λάβει η οικονομική οντότητα το τίμημα για τις εκτελεσμένες υποχρεώσεις της σύμβασης προς τον πελάτη.

Το συμβατικό περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζεται όταν ο Όμιλος (ή η Εταιρεία) έχει ικανοποιήσει τις υποχρεώσεις του προς τον πελάτη, πριν ο πελάτης πληρώσει ή πριν καταστεί απαιτητή η πληρωμή, για παράδειγμα όταν τα αγαθά ή οι υπηρεσίες μεταβιβάζονται στον πελάτη πριν από το δικαίωμα του Ομίλου (ή της Εταιρείας) για την έκδοση τιμολογίου.

Η συμβατική υποχρέωση αναγνωρίζεται όταν ο Όμιλος (ή η Εταιρεία) λαμβάνει τίμημα από τον πελάτη (προπληρωμή) ή όταν διατηρεί δικαίωμα επί ενός τιμήματος το οποίο είναι ανεπιφύλακτο (αναβαλλόμενο έσοδο) πριν την εκτέλεση των υποχρεώσεων της σύμβασης και τη μεταφορά των αγαθών ή των υπηρεσιών. Η συμβατική υποχρέωση από-αναγνωρίζεται όταν εκτελεστούν οι υποχρεώσεις της σύμβασης και το έσοδο καταγραφεί στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Έσοδα από τόκους

Τα έσοδα από τόκους καταχωρούνται βάσει μιας χρονικής αναλογίας αναφορικά με το ανεξόφλητο κεφάλαιο και το εφαρμόσιμο πραγματικό επιτόκιο, το οποίο είναι το επιτόκιο που ακριβώς προεξοφλεί τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμιακές εισπράξεις, οι οποίες αναμένεται να εισρεύσουν καθ' όλη την διάρκεια ζωής του περιουσιακού στοιχείου, ώστε να εξισώνονται με την καθαρή λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου.

Έσοδα από μερίσματα

Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν το δικαίωμα είσπραξής τους έχει θεμελιωθεί.

Μερίσματα

Τα μερίσματα, λογίζονται ως έσοδα, όταν θεμελιώνεται το δικαίωμα είσπραξής τους.

3.4 Ενσώματα Πάγια περιουσιακά στοιχεία

Τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία, πλην των οικοπέδων και κτιρίων, απεικονίζονται στις οικονομικές καταστάσεις στο κόστος κτήσεως μειωμένο με τις σωρευμένες αποσβέσεις και την τυχόν απομείωση. Το κόστος κτήσεως περιλαμβάνει όλες τις άμεσα επιρριπτές δαπάνες για την απόκτηση των στοιχείων.

Για τα οικόπεδα και κτίρια ο Όμιλος έχει αποφασίσει να ακολουθεί για την επιμέτρηση τους, τη μέθοδο της αναπροσαρμογής, όπως αυτή προβλέπεται από την παράγραφο 31 του Δ.Λ.Π. 16. Συνεπώς, στις οικονομικές καταστάσεις τα οικόπεδα και κτίρια απεικονίζονται στις εύλογες αξίες τους κατά την ημέρα της αναπροσαρμογής, όπως αυτές προκύπτουν από εκθέσεις εκτίμησης επαγγελματιών εκτιμητών, μειωμένες με τις μεταγενέστερες σωρευμένες αποσβέσεις και τις μεταγενέστερες σωρευμένες ζημίες απομείωσης.

Αναπροσαρμογές γίνονται αρκετά τακτικά ούτως ώστε η λογιστική αξία να μη διαφέρει σημαντικά από την εύλογη αξία κατά την ημερομηνία αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων. Η εκάστοτε θετική διαφορά λόγω επανεκτίμησης καταχωρείται στο «Αποθεματικό Εύλογης Αξίας» των Ιδίων Κεφαλαίων. Το αποθεματικό αυτό αυξάνεται με κάθε μετέπειτα θετική επανεκτίμηση ενώ μειώνεται αντίστοιχα με κάθε αρνητική μέχρι εξαντλήσεώς του. Σε περίπτωση μόνιμης απομείωσης της αξίας του ακινήτου ή αρνητικών διαφορών επανεκτίμησης που οδηγούν στην εξάντληση του σωρευμένου αποθεματικού, οποιαδήποτε περαιτέρω ζημιά επιβαρύνει τα αποτελέσματα της χρήσης.

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσωμάτων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο μόνον κατά την έκταση που οι δαπάνες αυτές αυξάνουν τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη που αναμένεται να εισρεύσουν από τη χρήση του παγίου στοιχείου και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Τα κόστη επισκευών και συντηρήσεων καταχωρούνται στα αποτελέσματα χρήσης όταν πραγματοποιούνται.

Οι αποσβέσεις των λοιπών στοιχείων των ενσωμάτων παγίων (πλην οικοπέδων τα οποία δεν αποσβένονται) υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής τους. Η εκτιμώμενη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής ανά κατηγορία παγίου έχει ως ακολούθως:

Κτίρια Ιδιόκτητα	62,50	ΕΤΗ
Κτίρια Τρίτων	10	ΕΤΗ (έτη μίσθωσης)
Αυτοκίνητα	10	ΕΤΗ
Λοιπός εξοπλισμός	2-20	ΕΤΗ

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσωμάτων παγίων υπόκεινται σε επανεξέταση σε κάθε ημερομηνία αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων. Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσωμάτων ακινητοποιήσεων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

3.5 Άυλα περιουσιακά στοιχεία

(α) Υπεραξία

Η υπεραξία αντιπροσωπεύει τη διαφορά μεταξύ κόστους απόκτησης και εύλογης αξίας των επιμέρους περιουσιακών στοιχείων, υποχρεώσεων και ενδεχόμενων υποχρεώσεων κατά την απόκτηση θυγατρικών

και συγγενών εταιρειών. Η υπεραξία κατά την απόκτηση των συγγενών εταιρειών, περιλαμβάνεται στο κόστος της επένδυσης.

Η υπεραξία αναγνωρίζεται ως περιουσιακό στοιχείο στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης και ελέγχεται τουλάχιστον ετησίως για απομείωση. Μετά την αρχική αναγνώριση η υπεραξία αποτιμάται στο κόστος κτήσης μείον τις συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης. Η ζημία απομείωσης καταχωρείται άμεσα στα αποτελέσματα και δεν αναστρέφεται.

Για τον προσδιορισμό των κερδών και ζημιών κατά την διάθεση θυγατρικών και συγγενών εταιρειών λαμβάνεται υπόψη και η σχετική υπεραξία που αντιστοιχεί στην πωληθείσα οικονομική μονάδα.

Για σκοπούς ελέγχου της υπεραξίας και προκειμένου να διαπιστωθεί αν υπάρχει απομείωση, η υπεραξία κατανέμεται στις μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών, οι οποίες αντιπροσωπεύουν τον πρωτεύοντα τύπο πληροφόρησης κατά τομέα.

(β) Λογισμικό – λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία

Οι άδειες λογισμικού αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις αποσβέσεις. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων αυτών η οποία εκτιμάται σε 5 έτη.

Οι δαπάνες που απαιτούνται για την ανάπτυξη και διατήρηση του λογισμικού καταχωρούνται ως έξοδα όταν γίνονται. Οι δαπάνες που πραγματοποιούνται για την ανάπτυξη συγκεκριμένων λογισμικών που ελέγχονται από τον Όμιλο καταχωρούνται ως άυλα περιουσιακά στοιχεία όταν ισχύουν οι εξής προϋποθέσεις: α) δημιουργείται ένα συγκεκριμένο περιουσιακό στοιχείο η χρήση και διάθεση του οποίου ελέγχεται από τον Όμιλο, β) πιθανολογείται ότι το δημιουργούμενο περιουσιακό στοιχείο θα αποφέρει μελλοντικά οικονομικά οφέλη και γ) το κόστος ανάπτυξης μπορεί να προσδιοριστεί αξιόπιστα. Το ιδιοπαραγόμενο λογισμικό αποσβένεται στην ωφέλιμη ζωή του η οποία κυμαίνεται από 3-5 έτη.

(γ) Έξοδα έρευνας και ανάπτυξης

Το κόστος έρευνας εξοδοποιείται κατά την πραγματοποίησή του. Τα έξοδα ανάπτυξης πραγματοποιούνται κυρίως για την ανάπτυξη νέων προϊόντων. Τα κόστη που πραγματοποιούνται για την ανάπτυξη ενός ξεχωριστού προϊόντος αναγνωρίζονται ως άυλο περιουσιακό στοιχείο όταν και μόνον όταν, ο Όμιλος μπορεί να αποδείξει όλα τα ακόλουθα:

(α) την τεχνική δυνατότητα ολοκλήρωσης του άυλου περιουσιακού στοιχείου, ούτως ώστε να είναι διαθέσιμο προς χρήση ή πώληση.

- (β) την πρόθεσή του να ολοκληρώσει το άυλο περιουσιακό στοιχείο και να χρησιμοποιήσει ή πωλήσει αυτό.
- (γ) την ικανότητα του να χρησιμοποιήσει ή να πωλήσει το άυλο περιουσιακό στοιχείο.
- (δ) πως το άυλο περιουσιακό στοιχείο θα δημιουργήσει πιθανά μελλοντικά οικονομικά οφέλη.
- (ε) τη διαθεσιμότητα των κατάλληλων τεχνικών, οικονομικών και άλλων πόρων για να ολοκληρώσει την ανάπτυξη και να χρησιμοποιήσει ή πωλήσει το άυλο περιουσιακό στοιχείο
- (στ) την ικανότητα του να αποτιμά αξιόπιστα τις αποδοτέες δαπάνες στο άυλο περιουσιακό στοιχείο, κατά τη διάρκεια της αναπτύξεώς του.

Μετά την αρχική αναγνώριση των εξόδων ανάπτυξης ως άυλο περιουσιακό στοιχείο, το άυλο περιουσιακό στοιχείο αποτιμάται σε κόστος κτήσης μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και μείον συσσωρευμένες ζημίες απομείωσης. Η απόσβεση ξεκινάει όταν η ανάπτυξη έχει ολοκληρωθεί και το άυλο περιουσιακό στοιχείο είναι διαθέσιμο προς χρήση. Αποσβένεται κατά τη διάρκεια που αναμένονται μελλοντικά οικονομικά οφέλη.

3.6 Απομείωση αξίας περιουσιακών στοιχείων

Με την εξαίρεση της υπεραξίας και των άυλων περιουσιακών στοιχείων με απεριόριστη ωφέλιμη ζωή, τα οποία ελέγχονται για απομείωση τουλάχιστον ετησίως, οι λογιστικές αξίες των λοιπών μακροπρόθεσμων στοιχείων του Ενεργητικού ελέγχονται για σκοπούς απομείωσης όταν γεγονότα ή αλλαγές στις συνθήκες υποδηλώνουν ότι η λογιστική τους αξία μπορεί να μην είναι ανακτήσιμη.

Όταν η λογιστική αξία κάποιου περιουσιακού στοιχείου υπερβαίνει το ανακτήσιμο ποσό του η αντίστοιχη ζημία απομείωσης του καταχωρείται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Η ανακτήσιμη αξία προσδιορίζεται ως η μεγαλύτερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας μείον το κόστος διάθεσης και της αξίας χρήσης. Εύλογη αξία μείον το κόστος διάθεσης είναι το ποσό που μπορεί να ληφθεί από την πώληση ενός περιουσιακού στοιχείου στα πλαίσια μίας αμοτεροβαρούς συναλλαγής στην οποία τα μέρη έχουν πλήρη γνώση και προσχωρούν οικειοθελώς, μετά την αφαίρεση κάθε πρόσθετου άμεσου κόστους διάθεσης του περιουσιακού στοιχείου, ενώ, αξία χρήσης είναι η καθαρή παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να εισρεύσουν στην επιχείρηση από τη συνεχή χρήση ενός περιουσιακού στοιχείου και από τη διάθεσή του στο τέλος της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής του.

Προκειμένου να προσδιορισθεί η ζημία απομείωσης τα περιουσιακά στοιχεία εντάσσονται στις μικρότερες δυνατές ομάδες δημιουργίας ταμειακών ροών.

3.7 Απαιτήσεις από πελάτες

Οι απαιτήσεις από πελάτες καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος με τη χρήση του πραγματικού επιτοκίου, αφαιρουμένων και των ζημιών απομείωσης.

Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς ο Όμιλος εξετάζει εάν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις για τη μη είσπραξη καθυστερημένων ή επισφαλών απαιτήσεων. Εάν υπάρχουν αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης, η ζημία απομείωσης υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας των απαιτήσεων και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων ταμειακών ροών, προεξοφλημένων με το πραγματικό επιτόκιο. Η λογιστική αξία των απαιτήσεων μειώνεται μέσω της πρόβλεψης επισφαλών απαιτήσεων και η σχετική ζημία αναγνωρίζεται ως έξοδο στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Εάν μετά την αναγνώριση της ζημίας απομείωσης προκύψουν μεταγενέστερα γεγονότα τα οποία προσ αυξάνουν ή μειώνουν το αρχικό ποσό της ζημίας απομείωσης προσαρμόζεται αναλόγως η πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων ώστε να αντανακλά τους εκάστοτε πιθανολογούμενους σχετικούς κινδύνους. Κάθε διαγραφή υπολοίπων πελατών χρεώνεται στην υπάρχουσα πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις

3.8 Χρηματοοικονομικά μέσα

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις καταχωρούνται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης του Ομίλου, από τη στιγμή που ο Όμιλος καθίσταται ένα μέρος εκ των συμβαλλομένων του χρηματοοικονομικού μέσου.

Εμπορικές απαιτήσεις

Οι εμπορικές απαιτήσεις είναι υπόλοιπα οφειλόμενα από τους πελάτες για την πώληση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών σε αυτούς από τη συνήθη δραστηριότητα του Ομίλου. Εάν η είσπραξη των υπολοίπων αυτών αναμένεται να πραγματοποιηθεί εντός ενός έτους ή και λιγότερο (ή και περισσότερο εάν αποτελεί το γεγονός αυτό μέρος του κανονικού λειτουργικού κύκλου της επιχειρηματικής δραστηριότητας), τότε οι απαιτήσεις ταξινομούνται ως κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία. Εάν όχι, τότε ταξινομούνται ως μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία.

Οι εμπορικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία και ύστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, αφαιρουμένων και των ζημιών απομείωσης.

Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους

Συμμετοχικοί τίτλοι στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης συνολικού εισοδήματος, χωρίς μεταφορά των κερδών ή ζημιών στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης κατά την από-αναγνώρισή τους. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται μόνο οι συμμετοχικοί τίτλοι, τους οποίους ο Όμιλος (ή η Εταιρεία) έχει την πρόθεση να κρατήσει στο προβλεπόμενο μέλλον και έχει αμετάκλητα αποφασίσει να τους ταξινομή κατά τον τρόπο αυτό στην αρχική αναγνώρισή τους ή στη μεταβίβαση στο ΔΧΠΑ9. Οι συμμετοχικοί τίτλοι στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης συνολικού εισοδήματος δεν υπόκεινται σε απομείωση.

Μερίσματα από τέτοιες επενδύσεις συνεχίζουν να αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός αν αντιπροσωπεύουν ανάκτηση μέρους του κόστους της επένδυσης.

Οι εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που είναι διαπραγματεύσιμα σε ενεργό αγορά προσδιορίζονται από τις τρέχουσες τιμές τους. Για τα μη διαπραγματεύσιμα στοιχεία οι εύλογες αξίες προσδιορίζονται με τη χρήση τεχνικών αποτίμησης, όπως ανάλυση πρόσφατων συναλλαγών, συγκρίσιμων στοιχείων που διαπραγματεύονται και προεξόφληση ταμειακών ροών. Οι μη διαπραγματεύσιμοι σε ενεργό αγορά συμμετοχικοί τίτλοι που έχουν ταξινομηθεί στην κατηγορία «Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους» και των οποίων η εύλογη αξία δεν είναι δυνατόν να επιμετρηθεί με αξιοπιστία αποτιμώνται στο κόστος κτήσης τους.

Τα «Δάνεια και οι απαιτήσεις» και οι «Διακρατούμενες ως τη λήξη επενδύσεις», μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος με τη χρήση του πραγματικού επιτοκίου.

Απομείωση χρηματοοικονομικών μέσων

Ο Όμιλος και η Εταιρεία αναγνωρίζουν προβλέψεις απομείωσης για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, εκτός αυτών που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων χρήσης.

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές βασίζονται στη διαφορά μεταξύ των συμβατικών ταμειακών ροών και όλων των ταμειακών ροών που ο Όμιλος (ή η Εταιρεία) αναμένει να λάβει. Η διαφορά προεξοφλείται χρησιμοποιώντας μια εκτίμηση του αρχικού πραγματικού επιτοκίου του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Για τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία, τις εμπορικές απαιτήσεις και τις απαιτήσεις από μισθώσεις, ο Όμιλος και η Εταιρεία εφάρμοσαν την απλοποιημένη προσέγγιση του προτύπου και υπολόγισαν τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές με βάση τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλη τη διάρκεια ζωής των στοιχείων αυτών.

Για τα υπόλοιπα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές υπολογίζονται με βάση τις ζημιές των επόμενων 12 μηνών. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές των επόμενων 12 μηνών είναι ένα μέρος των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για όλη τη διάρκεια ζωής των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, που προκύπτει από τη πιθανότητα αθέτησης πληρωμής ενός στοιχείου εντός των επόμενων 12 μηνών από την ημέρα αναφοράς. Πάντως, όταν υπάρχει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση, η πρόβλεψη απομείωσης θα βασίζεται στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές όλης της διάρκειας ζωής του στοιχείου.

Συμψηφισμός απαιτήσεων - υποχρεώσεων

Ο συμψηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων με υποχρεώσεις και η απεικόνιση του καθαρού ποσού στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης πραγματοποιείται μόνο εφόσον υπάρχει νόμιμο εκτελεστέο δικαίωμα για συμψηφισμό και υπάρχει πρόθεση για διακανονισμό του καθαρού ποσού που προκύπτει από τον συμψηφισμό ή για ταυτόχρονο διακανονισμό. Το νομικά εκτελεστέο δικαίωμα δεν πρέπει να εξαρτάται από μελλοντικά γεγονότα και πρέπει να ασκείται κατά τη συνήθη πορεία των

εργασιών καθώς και σε περιπτώσεις αθέτησης των υποχρεώσεων, αφερεγγυότητας ή πτώχευσης της εταιρίας ή του αντισυμβαλλόμενου.

3.9 Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα ταμιακά διαθέσιμα και ταμιακά ισοδύναμα περιλαμβάνουν τα μετρητά, τις καταθέσεις όψεως και τις βραχυπρόθεσμες μέχρι 3 μήνες επενδύσεις υψηλής ρευστοποιησιμότητας και χαμηλού ρίσκου.

Για τη σύνταξη της Κατάστασης Ταμειακών Ροών τα χρηματικά διαθέσιμα αποτελούνται από μετρητά και καταθέσεις σε τράπεζες καθώς και χρηματικά διαθέσιμα όπως προσδιορίζονται ανωτέρω.

3.10 Μετοχικό Κεφάλαιο

Άμεσα κόστη για την έκδοση μετοχών εμφανίζονται μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος, σε μείωση του προϊόντος της έκδοσης. Άμεσα κόστη που σχετίζονται με την έκδοση μετοχών για την απόκτηση επιχειρήσεων περιλαμβάνονται στο κόστος κτήσεως της επιχειρήσεως που αποκτάται.

Το κόστος κτήσεως των ιδίων μετοχών, μειωμένο με το φόρο εισοδήματος (εάν συντρέχει περίπτωση) εμφανίζεται αφαιρετικά των Ιδίων Κεφαλαίων του Ομίλου, έως ότου οι ίδιες μετοχές πωληθούν ή ακυρωθούν. Κάθε κέρδος ή ζημία από πώληση ιδίων μετοχών (καθαρό από άμεσα για τη συναλλαγή λοιπά κόστη και φόρο εισοδήματος – εάν συντρέχει περίπτωση) εμφανίζεται ως αποθεματικό στα Ίδια Κεφάλαια.

3.11 Δανειακές υποχρεώσεις

Τα δάνεια αρχικά αναγνωρίζονται στο κόστος, το οποίο αντανakλά την εύλογη αξία των εισπρακτέων ποσών μειωμένη με τα σχετικά άμεσα έξοδα έκδοσης, όπου αυτά είναι σημαντικά. Μετά την αρχική αναγνώριση, τα έντοκα δάνεια αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

Ο Όμιλος κεφαλαιοποιεί όλα τα κόστη δανεισμού που μπορεί να κατανεμηθούν άμεσα στην απόκτηση, κατασκευή ή παραγωγή ενός περιουσιακού στοιχείου που πληροί τις προϋποθέσεις και απαιτεί ένα σημαντικό χρονικό διάστημα προκειμένου να είναι έτοιμο για χρήση ή πώληση. Όλα τα υπόλοιπα κόστη δανεισμού αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων με την πραγματοποίησή τους.

3.12 Μισθώσεις

Ο Όμιλος ως μισθωτής

Οι μισθώσεις κατά τις οποίες μεταβιβάζονται στον Όμιλο όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη που έχουν σχέση με την κυριότητα του μισθωμένου στοιχείου, ανεξάρτητα από την τελική μεταβίβαση ή μη του τίτλου κυριότητας του στοιχείου αυτού, αποτελούν *χρηματοδοτικές μισθώσεις*. Οι μισθώσεις αυτές κεφαλαιοποιούνται κατά την έναρξη της μίσθωσης στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας του

μισθωμένου παγίου και της παρούσας αξίας των ελάχιστων μισθωμάτων. Οι πληρωμές για χρηματοδοτικές μισθώσεις επιμερίζονται μεταξύ των χρηματοοικονομικών εξόδων και της μείωσης της χρηματοδοτικής υποχρέωσης, ώστε να επιτευχθεί ένα σταθερό επιτόκιο στην υπολειπόμενη χρηματοοικονομική υποχρέωση. Τα χρηματοοικονομικά έξοδα χρεώνονται απ' ευθείας στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Τα πάγια που αποκτήθηκαν με χρηματοδοτική μίσθωση αποσβένονται στη μικρότερη περίοδο μεταξύ της ωφέλιμης ζωής των παγίων στοιχείων και της διάρκειας μίσθωσής τους.

Μισθώσεις όπου ο εκμισθωτής διατηρεί όλους τους κινδύνους και τα οφέλη της ιδιοκτησίας του παγίου ταξινομούνται ως *λειτουργικές μισθώσεις*. Οι πληρωμές που γίνονται για λειτουργικές μισθώσεις αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων αναλογικά κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Ο Όμιλος ως εκμισθωτής

Για τις μισθώσεις όπου ο Όμιλος είναι ο εκμισθωτής, τα έσοδα της μίσθωσης από λειτουργικές μισθώσεις αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων με την ευθεία μέθοδο σε ολόκληρη τη διάρκεια της μίσθωσης.

3.13 Κρατικές επιχορηγήσεις

Ο Όμιλος αναγνωρίζει τις κρατικές επιχορηγήσεις οι οποίες ικανοποιούν αθροιστικά τα εξής κριτήρια:

- Υπάρχει τεκμαιρόμενη βεβαιότητα ότι η επιχείρηση έχει συμμορφωθεί ή πρόκειται να συμμορφωθεί με τους όρους της επιχορήγησης και
- Υπάρχει εύλογη βεβαιότητα ότι το ποσό της επιχορήγησης θα εισπραχθεί.

Οι επιχορηγήσεις που αφορούν έξοδα αναγνωρίζονται με συστηματικό τρόπο στα αποτελέσματα με βάση την αρχή του συσχετισμού των επιχορηγήσεων με τα αντίστοιχα έξοδα τα οποία επιχορηγούν.

Οι επιχορηγήσεις που αφορούν σε περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζονται στις «Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις» ως έσοδο επομένων χρήσεων και μεταφέρονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων με βάση την αναμενόμενη ωφέλιμη διάρκεια ζωής του περιουσιακού στοιχείου που επιχορηγήθηκε.

3.14 Παροχές στο προσωπικό

α) Βραχυπρόθεσμες παροχές

Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς το προσωπικό σε χρήμα και σε είδος αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν καθίστανται δουλευμένες.

β) Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία

Οι παροχές μετά τη λήξη της απασχόλησης περιλαμβάνουν εφάπαξ αποζημιώσεις συνταξιοδότησης, συντάξεις και άλλες παροχές που καταβάλλονται στους εργαζόμενους μετά την λήξη της απασχόλησης

ως αντάλλαγμα της υπηρεσίας τους. Οι υποχρεώσεις του Ομίλου για παροχές συνταξιοδότησης αφορούν τόσο προγράμματα καθορισμένων εισφορών όσο και προγράμματα καθορισμένων παροχών. Το δεδουλευμένο κόστος των προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών καταχωρείται ως έξοδο στην περίοδο που αφορά. Τα προγράμματα συνταξιοδότησης που υιοθετούνται από τον Όμιλο χρηματοδοτούνται εν μέρει μέσω πληρωμών από κρατικά κοινωνικά ασφαλιστικά ιδρύματα.

Πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών

Τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών αφορούν την καταβολή εισφορών σε Ασφαλιστικούς Φορείς (π.χ. Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων), με αποτέλεσμα να μην ανακύπτει νομική υποχρέωση του Ομίλου σε περίπτωση που το Κρατικό Ταμείο αδυνατεί να καταβάλλει σύνταξη στον ασφαλιζόμενο. Η υποχρέωση του εργοδότη περιορίζεται στην καταβολή των εργοδοτικών εισφορών στα Ταμεία. Η πληρωτέα εισφορά από τον Όμιλο σε ένα πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών, αναγνωρίζεται ως υποχρέωση μετά και την αφαίρεση της εισφοράς που καταβλήθηκε, ενώ οι δεδουλευμένες εισφορές αναγνωρίζονται ως έξοδο στα αποτελέσματα της χρήσης.

Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών

Σύμφωνα με τον Ν.2112/20 και 4093/2012 η Εταιρεία καταβάλλει στους εργαζόμενους αποζημιώσεις επί απόλυσης ή αποχώρησης λόγω συνταξιοδότησης. Το ύψος των καταβαλλόμενων ποσών αποζημίωσης εξαρτάται από τα έτη προϋπηρεσίας, το ύψος των αποδοχών και τον τρόπο απομάκρυνσης από την υπηρεσία (απόλυση ή συνταξιοδότηση). Η θεμελίωση δικαιώματος συμμετοχής σε αυτά τα προγράμματα, βασίζεται συνήθως στα χρόνια προϋπηρεσίας του υπαλλήλου μέχρι την συνταξιοδότηση του.

Η υποχρέωση που αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών αποτελεί την παρούσα αξία της υποχρέωσης για την καθορισμένη παροχή μείον τις μεταβολές που προκύπτουν από οποιοδήποτε αναλογιστικό κέρδος ή ζημία και το κόστος της προϋπηρεσίας. Η δέσμευση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδας (projected unit credit method).

Ο υπολογισμός λαμβάνει υπόψη διάφορες παραμέτρους, όπως η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας, ο μισθός, συγκεκριμένες υποχρεώσεις για καταβλητέες παροχές. Οι προβλέψεις που αφορούν τη χρήση περιλαμβάνονται στο κόστος προσωπικού και συνίστανται από το τρέχον και παρελθόν κόστος υπηρεσίας, το σχετικό χρηματοοικονομικό κόστος και τις όποιες πιθανές πρόσθετες επιβαρύνσεις.

Τα αναλογιστικά κέρδη και οι ζημίες που προκύπτουν από τις προσαρμογές με βάση τα ιστορικά δεδομένα αναγνωρίζονται στο σύνολο τους στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα.

γ) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Οι παροχές λόγω λήξης της εργασιακής σχέσης καταβάλλονται όταν οι εργαζόμενοι αποχωρούν πριν την ημερομηνία συνταξιοδότησεως. Ο Όμιλος καταχωρεί αυτές τις παροχές όταν δεσμεύεται, είτε όταν τερματίζει την απασχόληση υπαρχόντων εργαζομένων σύμφωνα με ένα λεπτομερές πρόγραμμα για το οποίο δεν υπάρχει πιθανότητα απόσυρσης, είτε όταν προσφέρει αυτές τις παροχές ως κίνητρο για εθελουσία αποχώρηση. Όταν οι παροχές αυτές καθίστανται πληρωτέες σε περιόδους πέραν των 12 μηνών από την ημερομηνία των Οικονομικών Καταστάσεων, προεξοφλούνται.

3.15 Προβλέψεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος :

- έχει παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη δέσμευση ως αποτέλεσμα γεγονότων του παρελθόντος
- είναι πιθανό ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων για τον διακανονισμό της δέσμευσης
- το απαιτούμενο, για τη διευθέτηση της υποχρέωσης, ποσό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα

Οι προβλέψεις επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία αναφοράς και προσαρμόζονται έτσι ώστε να απεικονίζουν την παρούσα αξία του εξόδου που αναμένεται να απαιτηθεί για το διακανονισμό της υποχρέωσης. Αν η επίδραση της χρονικής αξίας του χρήματος είναι σημαντική, οι προβλέψεις υπολογίζονται προεξοφλώντας τις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές με ένα συντελεστή προ φόρων, ο οποίος αντικατοπτρίζει τις τρέχουσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη χρονική αξία του χρήματος, και όπου κρίνεται απαραίτητο, τους κινδύνους που σχετίζονται συγκεκριμένα με την υποχρέωση.

Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται, εκτός εάν η πιθανότητα μίας εκροής πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη είναι ελάχιστη. Ενδεχόμενες απαιτήσεις δεν αναγνωρίζονται στις Οικονομικές Καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται όταν μία εισροή οικονομικών ωφελειών είναι πιθανή.

3.16 Τρέχων και αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος αποτελείται από τον τρέχων φόρο και τον αναβαλλόμενο φόρο, δηλαδή τον φόρο ή τις φορολογικές ελαφρύνσεις που σχετίζονται με τα οικονομικά οφέλη που προκύπτουν στην περίοδο αλλά έχουν ήδη καταλογιστεί ή θα καταλογιστούν από τις φορολογικές αρχές σε διαφορετικές περιόδους. Ο φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρήσης, εκτός του φόρου εκείνου που αφορά συναλλαγές που καταχωρήθηκαν απευθείας στα ίδια κεφάλαια, στην οποία περίπτωση καταχωρείται απευθείας, κατά ανάλογο τρόπο, στα ίδια κεφάλαια.

Οι τρέχοντες φόροι εισοδήματος περιλαμβάνουν τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις ή και απαιτήσεις προς τις δημοσιονομικές αρχές που σχετίζονται με τους πληρωτέους φόρους επί του φορολογητέου εισοδήματος της χρήσης και τους τυχόν πρόσθετους φόρους εισοδήματος που αφορούν προηγούμενες χρήσεις.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος προσδιορίζεται με τη μέθοδο της υποχρέωσης που προκύπτει από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας και της φορολογικής βάσης των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων. Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος δεν λογίζεται εάν προκύπτει από την αρχική αναγνώριση στοιχείου ενεργητικού ή παθητικού σε συναλλαγή, εκτός επιχειρηματικής συνένωσης, η οποία όταν έγινε η συναλλαγή δεν επηρέασε ούτε το λογιστικό ούτε το φορολογικό κέρδος ή ζημία.

Ο αναβαλλόμενος φόρος προσδιορίζεται με τους φορολογικούς συντελεστές (και φορολογικούς νόμους) που έχουν θεσπιστεί ή ουσιαστικά θεσπιστεί μέχρι την ημερομηνία των Οικονομικών Καταστάσεων και αναμένεται να εφαρμοστούν όταν το σχετικό στοιχείο Ενεργητικού θα ανακτηθεί ή η υποχρέωση θα διακανονιστεί. Σε περίπτωση αδυναμίας σαφούς προσδιορισμού του χρόνου αναστροφής των προσωρινών διαφορών εφαρμόζεται ο φορολογικός συντελεστής που ισχύει κατά την επόμενη της ημερομηνίας αναφοράς.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται κατά την έκταση στην οποία θα υπάρξει μελλοντικό φορολογητέο κέρδος για τη χρησιμοποίηση της προσωρινής διαφοράς που δημιουργεί την αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση.

Ο αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος αναγνωρίζεται για τις προσωρινές διαφορές που προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις, με εξαίρεση την περίπτωση που η αναστροφή των προσωρινών διαφορών ελέγχεται από τον Όμιλο και είναι πιθανό ότι οι προσωρινές διαφορές δεν θα αναστραφούν στο προβλεπτό μέλλον.

3.17 Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία ταξινομημένα ως κρατούμενα προς πώληση

Ο Όμιλος ταξινομεί ένα μακροπρόθεσμο περιουσιακό στοιχείο ή μία ομάδα περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων ως διακρατούμενα προς πώληση, αν η αξία τους αναμένεται να ανακτηθεί κατά κύριο λόγο μέσω διάθεσης των στοιχείων και όχι μέσω της χρήσης τους.

Οι βασικές προϋποθέσεις για να ταξινομηθεί ένα μακροπρόθεσμο περιουσιακό στοιχείο ή μία ομάδα στοιχείων (περιουσιακών και υποχρεώσεων) ως διακρατούμενα προς πώληση, είναι το περιουσιακό στοιχείο ή η ομάδα να είναι διαθέσιμα προς άμεση πώληση στην παρούσα τους κατάσταση, η δε ολοκλήρωση της πώλησης να εξαρτάται μόνο από συνθήκες που είναι συνήθεις και τυπικές για πωλήσεις τέτοιων στοιχείων και η πώληση θα πρέπει να είναι εξαιρετικά πιθανή.

Για να θεωρείται η πώληση εξαιρετικά πιθανή, θα πρέπει να συντρέχουν σωρευτικά οι παρακάτω προϋποθέσεις:

- να υπάρχει δέσμευση της Διοίκησης αναφορικά με το σχέδιο πώλησης των περιουσιακών στοιχείων ή της ομάδας,
- να έχει ενεργοποιηθεί πρόγραμμα εξεύρεσης αγοραστή ή/και ολοκλήρωσης της συναλλαγής,
- η προσφερόμενη τιμή πώλησης θα πρέπει να είναι σε λογική συσχέτιση με την τρέχουσα αγοραία αξία των προς πώληση περιουσιακών στοιχείων ή της ομάδας περιουσιακών στοιχείων,
- η πώληση αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί εντός ενός έτους από την ημέρα που το περιουσιακό στοιχείο ή ομάδα στοιχείων ταξινομήθηκαν ως διακρατούμενα προς πώληση, εκτός ορισμένων εξαιρέσεων, και
- οι ενέργειες που απαιτείται να γίνουν προκειμένου να ολοκληρωθεί το σχέδιο πώλησης θα πρέπει να καταδεικνύουν ότι δεν είναι πιθανόν να απαιτηθούν σημαντικές τροποποιήσεις στο σχέδιο ούτε ότι το σχέδιο θα ακυρωθεί.

Αμέσως πριν από την αρχική ταξινόμηση του περιουσιακού στοιχείου ή της ομάδας στοιχείων και υποχρεώσεων ως διακρατούμενα προς πώληση, το περιουσιακό στοιχείο (ή όλα τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις που περιλαμβάνονται στην ομάδα) αποτιμάται με βάση τα ισχύοντα σε κάθε περίπτωση Δ.Π.Χ.Α.

Τα μακροπρόθεσμα περιουσιακά στοιχεία (ή οι ομάδες περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων) που ταξινομούνται ως διακρατούμενα προς πώληση αποτιμώνται (μετά την αρχική ταξινόμηση ως ανωτέρω) στη χαμηλότερη αξία μεταξύ της λογιστικής τους αξίας και της εύλογης αξίας τους μειωμένης κατά τα άμεσα έξοδα διάθεσης και οι προκύπτουσες ζημίες απομείωσης καταχωρούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Κάποια πιθανή αύξηση της εύλογης αξίας σε μεταγενέστερη αποτίμηση καταχωρείται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων, αλλά όχι για ποσό μεγαλύτερο της αρχικά καταχωρηθείσας ζημίας απομείωσης.

Από την ημέρα κατά την οποία ένα μακροπρόθεσμο περιουσιακό στοιχείο που αποσβένεται (ή τα μακροπρόθεσμα περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνονται σε μία ομάδα περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων) ταξινομείται ως διακρατούμενο προς πώληση δεν λογίζονται αποσβέσεις επί του εν λόγω μακροπρόθεσμου περιουσιακού στοιχείου (ή αυτών που περιλαμβάνονται σε μία αντίστοιχη ομάδα).

3.18 Κέρδη / (Ζημίες) ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας τα καθαρά κέρδη/(ζημίες) που αναλογούν στους μετόχους της Μητρικής Εταιρείας με το μέσο σταθμισμένο αριθμό κοινών μετοχών που είναι σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια κάθε έτους, εξαιρώντας το μέσο όρο των κοινών μετοχών που αποκτήθηκαν από τον Όμιλο ως ίδιες μετοχές.

Τα απομειωμένα κέρδη/(ζημίες) ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας το καθαρό κέρδος / (ζημία) που αποδίδεται στους μετόχους της Μητρικής (αφού αυτό προσαρμοστεί με τις επιδράσεις όλων των δυνητικών τίτλων μετατρέψιμων σε μετοχές) με το μέσο σταθμισμένο αριθμό των μετοχών σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια του έτους (προσαρμοσμένο για την επίδραση όλων των δυνητικών τίτλων μετατρέψιμων σε μετοχές).

3.19 Μερισίματα

Η διανομή των μερισμάτων στους μετόχους της Μητρικής αναγνωρίζεται ως υποχρέωση στις Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις όταν η διανομή εγκρίνεται από την Γενική Συνέλευση των μετόχων.

4. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις της Διοικήσεως

Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα Δ.Π.Χ.Α. απαιτεί όπως η Διοίκηση του Ομίλου προβαίνει στη διενέργεια εκτιμήσεων, κρίσεων και παραδοχών που επηρεάζουν τα ποσά των στοιχείων του Ενεργητικού και Παθητικού, τη γνωστοποίηση ενδεχόμενων απαιτήσεων και υποχρεώσεων κατά την ημερομηνία σύνταξης των Οικονομικών Καταστάσεων καθώς και τα παρουσιαζόμενα έσοδα και έξοδα κατά την υπό εξέταση χρήση. Παρά το γεγονός ότι αυτοί οι υπολογισμοί βασίζονται στη βέλτιστη γνώση της Διοίκησης σε σχέση με τις τρέχουσες συνθήκες και περιστάσεις, τα πραγματικά αποτελέσματα ενδέχεται τελικά να διαφέρουν από αυτούς τους υπολογισμούς.

Οι εκτιμήσεις και κρίσεις της Διοίκησης επανεξετάζονται διαρκώς και βασίζονται σε ιστορικά δεδομένα και προσδοκίες για μελλοντικά γεγονότα, που κρίνονται εύλογες σύμφωνα με τα ισχύοντα.

Σημαντικές κρίσεις στην εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών

Ενοποίηση οικονομικής οντότητας στην οποία ο Όμιλος κατέχει λιγότερο του 50%

Ο Όμιλος κατέχει το 43,26% των μετοχών της εταιρείας «Γνώμων Πληροφορικής Α.Ε.». Την 01.04.2012 η Εταιρεία σύναψε συμφωνία με βασικούς μετόχους της «Γνώμων Πληροφορικής Α.Ε.», οι οποίοι κατέχουν το 10,86% των μετοχών αυτής, προκειμένου να της παραχωρήσουν τα δικαιώματα ψήφου ώστε να μπορεί να κατευθύνει τις επιχειρηματικές δραστηριότητες της και να μπορέσει να εναρμονίσει τις δραστηριότητες της με αυτές της μητρικής Εταιρείας. Έτσι μαζί με το κατεχόμενο ποσοστό 43,26% των μετοχών που είχε στο χαρτοφυλάκιο της έλεγχε κατά την 31.12.2016 τα δικαιώματα ψήφου του 54,12% των μετοχών της εταιρείας. Ως εκ τούτου η Διοίκηση θεωρεί ότι ο Όμιλος έχει τον έλεγχο της εταιρείας και την ενοποιεί πλήρως στις παρούσες Οικονομικές Καταστάσεις.

Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και παραδοχές

Η χρήση εκτιμήσεων και παραδοχών της Διοίκησης συνοψίζεται στις ακόλουθες περιοχές:

α) Αναπροσαρμογή αξίας οικοπέδων και κτιρίων

Ο Όμιλος αποτιμά τα οικόπεδα και κτίρια στην εύλογη αξία τους. Η όποια μεταβολή στην εύλογη αξία καταχωρείται στα Λοιπά Συνολικά Έσοδα (αποθεματικό αναπροσαρμογής ακινήτων). Ο Όμιλος προσέλαβε ανεξάρτητους εξειδικευμένους εκτιμητές για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας κατά την 31 Δεκεμβρίου 2017. Η εύλογη αξία των οικοπέδων και κτιρίων προσδιορίστηκε με τη μέθοδο των συγκριτικών στοιχείων χρησιμοποιώντας στοιχεία αντίστοιχων συναλλαγών προσαρμοσμένων στις ιδιαιτερότητες των οικοπέδων και κτιρίων του Ομίλου και με τη μέθοδο του εισοδήματος.

β) Απομείωση αξίας μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων

Θέμα απομείωσης υφίσταται όταν η λογιστική αξία ενός περιουσιακού στοιχείου ή μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών υπερβαίνει την ανακτήσιμη αξία του, η οποία είναι η μεγαλύτερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας μείον το απαιτούμενο για την πώληση κόστος και της αξίας χρήσεως του περιουσιακού στοιχείου. Ο υπολογισμός της εύλογης αξίας μείον το απαιτούμενο για την πώληση κόστος γίνεται με βάση τα διαθέσιμα δεδομένα από δεσμευτικές πράξεις πώλησης σε συναλλαγές σε καθαρά εμπορική βάση παρόμοιων περιουσιακών στοιχείων ή διαθέσιμες τιμές στην αγορά μειωμένες με το κόστος της διάθεσης του περιουσιακού στοιχείου. Ο υπολογισμός της αξίας χρήσης βασίζεται σε μια μέθοδο προεξόφλησης ταμειακών ροών. Οι ταμιακές ροές προκύπτουν από τον προϋπολογισμό για τα επόμενα πέντε χρόνια και δεν περιλαμβάνουν τυχόν έξοδα αναδιάρθρωσης για τα οποία ο Όμιλος δεν έχει ακόμη δεσμευθεί ή σημαντικές μελλοντικές επενδύσεις που θα ενισχύσουν την απόδοση του συγκεκριμένου περιουσιακού στοιχείου. Το ανακτήσιμο ποσό επηρεάζεται από το προεξοφλητικό επιτόκιο που χρησιμοποιείται για την προεξόφληση των ταμειακών ροών, τις αναμενόμενες μελλοντικές ταμιακές ροές και τον ρυθμό ανάπτυξης που χρησιμοποιήθηκε για τους σκοπούς του προϋπολογισμού.

γ) Έλεγχος απομείωσης υπεραξίας

Ο Όμιλος διενεργεί σε ετήσια βάση έλεγχο για τυχόν απομείωση της υπεραξίας και ενδιάμεσα, όταν τα γεγονότα ή οι συνθήκες καθιστούν πιθανή την ύπαρξη απομείωσης. Προκειμένου να γίνει ο έλεγχος απομείωσης γίνεται προσδιορισμός της αξίας χρήσης των μονάδων παραγωγής ταμειακών ροών στις οποίες έχει κατανεμηθεί η αξία. Ο εν λόγω προσδιορισμός της αξίας χρήσης απαιτεί να γίνει μια εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών της κάθε σημαντικής μονάδας δημιουργίας ταμειακών ροών και να επιλεγεί το κατάλληλο επιτόκιο προεξόφλησης

δ) Φόροι

Υπάρχει σχετική αβεβαιότητα όσον αφορά την ερμηνεία των πολύπλοκων φορολογικών ρυθμίσεων, τις αλλαγές στη φορολογική νομοθεσία καθώς και το ποσό των μελλοντικών φορολογητέων κερδών. Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, οι διαφορές που προκύπτουν μεταξύ των πραγματικών αποτελεσμάτων και των παραδοχών που έγιναν, ή οι μελλοντικές μεταβολές σε υποθέσεις και παραδοχές θα μπορούσαν να απαιτήσουν μελλοντικές αναπροσαρμογές στο φόρο εισοδήματος και το

σχετικό έξοδο που ήδη έχει αναγνωριστεί. Ο Όμιλος σχηματίζει προβλέψεις που βασίζονται σε εύλογες εκτιμήσεις, για τις πιθανές συνέπειες των ελέγχων από τις φορολογικές αρχές των αντίστοιχων χωρών στις οποίες δραστηριοποιείται. Το ύψος των εν λόγω προβλέψεων βασίζεται σε διάφορους παράγοντες, όπως η εμπειρία των προηγούμενων φορολογικών ελέγχων και διάφορες ερμηνείες των φορολογικών ρυθμίσεων.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται για όλες τις διαθέσιμες φορολογικές ζημιές κατά την έκταση που είναι πιθανό ότι φορολογητέα κέρδη θα είναι διαθέσιμα έναντι των οποίων μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι ζημιές αυτές. Σημαντικές εκτιμήσεις είναι απαραίτητες για τον καθορισμό του ύψους της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να αναγνωριστεί, με βάση το πιθανό χρονοδιάγραμμα και το ύψος των μελλοντικών φορολογητέων κερδών.

Περαιτέρω λεπτομέρειες σχετικά με τους φόρους παρουσιάζονται στη σημείωση 13.

ε) Πορεία εκτέλεσης των έργων

Ο Όμιλος προβαίνει σε εκτιμήσεις σχετικές με την πορεία εκτέλεσης των έργων που έχει αναλάβει, σε εφαρμογή των προβλέψεων των ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες», επί τη βάση των οποίων διαμορφώνεται το ύψος των εσόδων. Η εκτίμηση της φάσης ολοκλήρωσης των αναληφθέντων έργων γίνεται από τους Υπευθύνους των έργων οι οποίοι χρησιμοποιούν ως σταθερά το παραχθέν έργο (ανθρωπόωρες και συμβατικά στάδια ολοκλήρωσης του έργου) σε σχέση με τις αναληφθείσες συμβατικές υποχρεώσεις.

Η ίδια μεθοδολογία και διαδικασία ακολουθείται και στον προσδιορισμό των δαπανών τυχόν υπεργολάβων των διαφόρων έργων. Το ποσοστό ολοκλήρωσης των έργων που έχει χρησιμοποιηθεί στον προσδιορισμό των εσόδων χρησιμοποιείται και στον προσδιορισμό των εξόδων των υπεργολάβων αυτών, εκτός εξαιρετικών περιπτώσεων που αυτό πρέπει να αιτιολογείται.

Οι παραπάνω εκτιμήσεις των Υπευθύνων των έργων παρακολουθούνται, ελέγχονται και επικυρώνονται από τη Διοίκηση της Εταιρείας και των θυγατρικών πριν λάβουν την οριστική μορφή τους στις Οικονομικές Καταστάσεις.

στ) Προβλέψεις για εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις

Για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, ο Όμιλος διενεργεί ανάλυση με βάση το ιστορικό της εισπραξιμότητας των απαιτήσεων αλλά και με βάση προβλέψεις για τη μελλοντική οικονομική κατάσταση των πελατών, των συνθηκών της αγοράς αλλά και του ευρύτερου του οικονομικού περιβάλλοντος. Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, γίνεται επικαιροποίηση των βασικών παραμέτρων υπολογισμού. Η αξιολόγηση των ιστορικών στοιχείων αλλά και της μελλοντικής

οικονομικής κατάστασης των πελατών εμπεριέχει σημαντικές εκτιμήσεις. Ως εκ τούτου, το τελικό ύψος των πιστωτικών ζημιών ενδέχεται να διαφέρει από τον υπολογισμό του ύψους της αθέτησης των υποχρεώσεων των πελατών.

5. Νέα πρότυπα, ερμηνείες και τροποποίηση υφιστάμενων προτύπων

Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες: Συγκεκριμένα νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες έχουν εκδοθεί, τα οποία είναι υποχρεωτικά για λογιστικές περιόδους που ξεκινούν κατά τη διάρκεια της παρούσας χρήσης ή μεταγενέστερα και έχουν εφαρμογή στον Όμιλο. Η εκτίμηση του Ομίλου σχετικά με την επίδραση από την υιοθέτηση των νέων προτύπων, τροποποιήσεων και διερμηνειών παρατίθεται παρακάτω.

Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες για την τρέχουσα οικονομική χρήση

ΔΠΧΑ 4 (Τροποποιήσεις) “Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά μέσα στο ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστήρια συμβόλαια”

Οι τροποποιήσεις εισάγουν δύο προσεγγίσεις. Το τροποποιημένο πρότυπο α) παρέχει την επιλογή σε όλες τις οντότητες που εκδίδουν ασφαλιστήρια συμβόλαια να αναγνωρίζουν στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και όχι στην κατάσταση αποτελεσμάτων τις τυχόν αποκλίσεις που προέκυψαν λόγω της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 πριν την έκδοση του νέου προτύπου για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια, και β) παρέχει στις οντότητες, οι δραστηριότητες των οποίων αφορούν κυρίως τον κλάδο των ασφαλίσεων, την επιλογή για προσωρινή απαλλαγή από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021. Οι οντότητες οι οποίες έχουν επιλέξει να αναβάλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, συνεχίζουν να εφαρμόζουν το ΔΛΠ 39 για τα χρηματοοικονομικά μέσα. Οι τροποποιήσεις αυτές δεν επιφέρουν σημαντικές μεταβολές στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

ΔΠΧΑ 2 (Τροποποιήσεις) “Ταξινόμηση και επιμέτρηση συναλλαγών που αφορούν παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών”

Η τροποποίηση παρέχει διευκρινήσεις σχετικά με την βάση επιμέτρησης όσον αφορά παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται σε μετρητά και τον λογιστικό χειρισμό σχετικά με τροποποιήσεις σε όρους που μεταβάλλουν μία παροχή που διακανονίζεται σε μετρητά σε παροχή που διακανονίζεται σε συμμετοχικούς τίτλους. Επιπλέον εισάγουν μία εξαίρεση όσον αφορά τις αρχές του ΔΠΧΑ 2 με βάση την οποία μία παροχή θα πρέπει να αντιμετωπίζεται σαν να επρόκειτο να διακανονιστεί εξ ολοκλήρου σε συμμετοχικούς τίτλους, στις περιπτώσεις όπου ο εργοδότης υποχρεούται να παρακρατά ένα ποσό προς κάλυψη των φορολογικών υποχρεώσεων των εργαζομένων που προκύπτουν από παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και να το αποδίδει στις φορολογικές αρχές. Οι τροποποιήσεις αυτές δεν επιφέρουν σημαντικές μεταβολές στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

ΔΛΠ 40 (Τροποποιήσεις) “Μεταφορές επενδυτικών ακινήτων”

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι προκειμένου να μπορεί να πραγματοποιηθεί μεταφορά προς ή από τα επενδυτικά ακίνητα θα πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί αλλαγή στη χρήση. Προκειμένου να θεωρηθεί ότι έχει επέλθει αλλαγή στην χρήση ενός ακινήτου, θα πρέπει να αξιολογηθεί κατά πόσο το ακίνητο πληροί τον ορισμό και η αλλαγή στη χρήση να μπορεί να τεκμηριωθεί. Οι τροποποιήσεις αυτές δεν επιφέρουν σημαντικές μεταβολές στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Α 22 “Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές”

Η Διερμηνεία παρέχει καθοδήγηση σχετικά με πώς προσδιορίζεται η ημερομηνία της συναλλαγής όταν εφαρμόζεται το πρότυπο που αφορά τις συναλλαγές σε ξένο νόμισμα, ΔΛΠ 21. Η Διερμηνεία έχει εφαρμογή όταν μία οντότητα είτε καταβάλει, είτε εισπράττει προκαταβολικά τίμημα για συμβάσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα. Η διερμηνεία αυτή δεν επιφέρει σημαντικές μεταβολές στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2014 (Κύκλος 2014 – 2016)

ΔΛΠ 28 “Συμμετοχές σε συγγενείς και κοινοπραξίες”

Οι τροποποιήσεις παρέχουν διευκρινήσεις ως προς το ότι όταν οι οργανισμοί διαχείρισης επενδύσεων κεφαλαίων, τα αμοιβαία κεφάλαια, και οντότητες με παρόμοιες δραστηριότητες εφαρμόζουν την επιλογή να επιμετρούν τις συμμετοχές σε συγγενείς ή κοινοπραξίες σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, αυτή η επιλογή θα πρέπει να γίνει ξεχωριστά για κάθε συγγενή ή κοινοπραξία κατά την αρχική αναγνώριση. Οι τροποποιήσεις αυτές δεν επιφέρουν σημαντικές μεταβολές στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας.

ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβόλαια με Πελάτες»

Το ΔΠΧΑ 15 εκδόθηκε τον Μάιο του 2014. Σκοπός του προτύπου είναι να παρέχει ένα ενιαίο, κατανοητό μοντέλο αναγνώρισης των εσόδων από όλα τα συμβόλαια με πελάτες ώστε να βελτιώσει τη συγκρισιμότητα μεταξύ εταιρειών του ίδιου κλάδου, διαφορετικών κλάδων και διαφορετικών κεφαλαιαγορών. Περιλαμβάνει τις αρχές που πρέπει να εφαρμόσει μία οικονομική οντότητα για να προσδιορίσει την επιμέτρηση των εσόδων και τη χρονική στιγμή της αναγνώρισής τους. Η βασική αρχή είναι ότι μία οικονομική οντότητα αναγνωρίζει τα έσοδα με τρόπο που να απεικονίζει τη μεταβίβαση των αγαθών ή υπηρεσιών στους πελάτες στο ποσό το οποίο αναμένει να δικαιούται σε αντάλλαγμα για αυτά τα αγαθά ή τις υπηρεσίες.

Την 1 Ιανουαρίου 2018, ο Όμιλος και η Εταιρεία υιοθέτησαν το ΔΧΠΑ 15, χρησιμοποιώντας την τροποποιημένη αναδρομική μέθοδο, δηλαδή η επίδραση από τη μετάβαση αναγνωρίστηκε συσσωρευτικά στο «Υπόλοιπο κερδών εις νέο», ενώ τα συγκριτικά ποσά δεν επαναδιατυπώθηκαν. Ωστόσο, Ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν είχαν καμία επίδραση στην κερδοφορία, ή την χρηματοοικονομική θέση τους κατά την πρώτη εφαρμογή του ΔΧΠΑ 15. Επομένως, δεν έγινε καμία προσαρμογή στο «Υπόλοιπο κερδών εις νέο» την 1 Ιανουαρίου 2018.

Επιπλέον, ο Όμιλος άλλαξε την λογιστική πολιτική του, έτσι ώστε να την προσαρμόσει στις απαιτήσεις του νέου προτύπου (σημ. 3.3).

ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα»

Το ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα» αντικαθιστά το ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Αποτίμηση» για τις ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018, συνοψίζοντας τις τρεις όψεις της λογιστικής παρακολούθησης των χρηματοοικονομικών μέσων: την ταξινόμηση και επιμέτρηση, την απομείωση και τη λογιστική αντιστάθμισης.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία εφάρμοσαν το πρότυπο από την 1 Ιανουαρίου 2018 αναδρομικά, χωρίς να αναθεωρήσουν τις συγκριτικές πληροφορίες των προηγούμενων ετών.

Η υιοθέτηση του ΔΧΠΑ 9 πραγματοποιήθηκε χωρίς την αναθεώρηση των συγκριτικών πληροφοριών και συνεπώς οι προσαρμογές που προέκυψαν από τη νέα ταξινόμηση και τους νέους κανόνες απομείωσης δεν εμφανίζονται στην χρηματοοικονομική θέση της 31ης Δεκεμβρίου 2017, αλλά αναγνωρίστηκαν στην χρηματοοικονομική θέση έναρξης της 1ης Ιανουαρίου 2018.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις αναπροσαρμογές που έγιναν για κάθε ξεχωριστή γραμμή του ισολογισμού. Τυχόν κονδύλια τα οποία δεν επηρεάστηκαν από τις αλλαγές που επέφερε το νέο πρότυπο δεν περιλαμβάνονται στον πίνακα. Οι αναπροσαρμογές αναλύονται με περισσότερη λεπτομέρεια παρακάτω.

Επίδραση στην κατάσταση οικονομικής θέσης (αύξηση/ (μείωση)) της 31 Δεκεμβρίου 2017 όπως δημοσιεύτηκε:

(α) Ταξινόμηση και επιμέτρηση

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μετά την αρχική αναγνώριση θα επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων, στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης λοιπών συνολικών εισοδημάτων. Η ταξινόμηση βασίζεται στα εξής δύο κριτήρια: το επιχειρηματικό μοντέλο που ακολουθεί ο Όμιλος για τη διαχείριση των συγκεκριμένων στοιχείων και τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών τους ροών, δηλαδή εάν οι σχετικές ταμειακές ροές αποτελούνται μόνο από πληρωμές κεφαλαίου και τόκους.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους) τα οποία ο Όμιλος είχε χαρακτηρίσει ως διαθέσιμα προς πώληση με βάση το ΔΛΠ 39, πλέον ταξινομούνται ως επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους και θα επιμετρούνται στην εύλογη αξία τους μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων.

Η πολιτική του Ομίλου για τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις παραμένει σε μεγάλο βαθμό η ίδια με αυτή που ακολουθούνταν βάσει του ΔΛΠ 39.

Συνοψίζοντας κατά την αρχική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, ο Όμιλος έκανε τις παρακάτω αναπροσαρμογές:

ΟΜΙΛΟΣ				
Απόσπασμα από την κατάσταση οικονομικής θέσης	Αναπροσαρμογές	31 Δεκεμβρίου 2017 όπως δημοσιεύθηκε	ΔΠΧΑ 9	1 Ιανουαρίου 2018 μετά την επίδραση του ΔΠΧΑ 9
Πάγιο ενεργητικό				
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	α)	162,374.60	(162,374.60)	-
Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	α)	-	162,374.60	162,374.60

ΕΤΑΙΡΕΙΑ				
Απόσπασμα από την κατάσταση οικονομικής θέσης	Αναπροσαρμογές	31 Δεκεμβρίου 2017 όπως δημοσιεύθηκε	ΔΠΧΑ 9	1 Ιανουαρίου 2018 μετά την επίδραση του ΔΠΧΑ 9
Πάγιο ενεργητικό				
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	α)	1,347.79	(1,347.79)	-
Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	α)	-	1,347.79	1,347.79

Οι ανωτέρω λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι θα επιμετρώνται εφεξής στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

(β) Απομείωση

Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 οδήγησε σε αλλαγή της λογιστικής του Ομίλου για την αντιμετώπιση των ζημιών απομείωσης για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία καθώς αντικατέστησε το χειρισμό του ΔΛΠ 39 για αναγνώριση πραγματοποιηθέντων ζημιών με την αναγνώριση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών.

Αναφορικά με τους 'Πελάτες', ο Όμιλος εφάρμοσε την απλοποιημένη προσέγγιση του προτύπου και υπολόγισε τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των απαιτήσεων. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιήθηκε πίνακας με τον οποίο υπολογίζονται οι σχετικές προβλέψεις με τρόπο που αντανακλά την εμπειρία από παρελθόντα γεγονότα, καθώς και προβλέψεις της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης των πελατών και του οικονομικού περιβάλλοντος.

Για τα λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές υπολογίζονται για 12μηνη περίοδο. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για τη 12μηνη περίοδο είναι η αναλογία των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για όλη τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που προκύπτει από πιστωτικά γεγονότα που είναι πιθανόν να συμβούν σε διάστημα 12 μηνών από την ημερομηνία του ισολογισμού. Σε κάθε περίπτωση εάν υπάρξει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση, η πρόβλεψη θα βασιστεί στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλη τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Ο Όμιλος θεωρεί πως η μη είσπραξη απαιτήσεων για περισσότερες από 90 ημέρες συνιστά πιστωτικό γεγονός. Παρόλα αυτά σε συγκεκριμένες περιπτώσεις ο Όμιλος μπορεί να αξιολογήσει για συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία ότι υφίσταται πιστωτικό γεγονός όταν υπάρχει εσωτερική ή εξωτερική πληροφόρηση που υποδεικνύει ότι η είσπραξη των ποσών που έχουν οριστεί με βάση τη σχετική σύμβαση δεν είναι πιθανό να εισπραχθούν στο σύνολό τους.

Για την εκτίμηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών με βάση την ιστορικότητα των εισπραξιών διενεργήθηκε σχετική. Δεν υπήρξε επίδραση κατά την 1 Ιανουαρίου 2018 δεδομένου ότι η Εταιρεία και ο Όμιλος συναλλάσσονται με συγκεκριμένους πελάτες (Δημόσιο, Πιστωτικό ιδρύματα) για τους οποίους δεν υπήρχε σημαντική πιθανότητα αθέτησης πληρωμών. Επίσης, από τους πελάτες του ιδιωτικού τομέα, η ανάλυση της εισπραξιμότητας σε βάθος τριετίας κατέδειξε ότι οι καθυστερήσεις εισπραξιών αφορούσαν μεμονωμένους πελάτες, οι οποίοι τελικώς διευθέτησαν το υπόλοιπό τους

Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ και δεν υιοθετήθηκαν νωρίτερα από τον Όμιλο και την Εταιρεία

ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Το ΔΠΧΑ 16 εκδόθηκε τον Ιανουάριο του 2016 και αντικαθιστά το ΔΛΠ 17. Σκοπός του προτύπου είναι να εξασφαλίσει ότι οι μισθωτές και οι εκμισθωτές παρέχουν χρήσιμη πληροφόρηση που παρουσιάζει εύλογα την ουσία των συναλλαγών που αφορούν μισθώσεις. Το ΔΠΧΑ 16 εισάγει ένα ενιαίο μοντέλο για το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του μισθωτή, το οποίο απαιτεί ο μισθωτής να αναγνωρίζει περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις για όλες τις συμβάσεις μισθώσεων με διάρκεια άνω των 12 μηνών, εκτός εάν το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο είναι μη σημαντικής αξίας. Σχετικά με το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του εκμισθωτή, το ΔΠΧΑ 16 ενσωματώνει ουσιαστικά τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 17. Επομένως, ο εκμισθωτής συνεχίζει να κατηγοριοποιεί τις συμβάσεις μισθώσεων σε λειτουργικές και χρηματοδοτικές μισθώσεις, και να ακολουθεί διαφορετικό λογιστικό χειρισμό για κάθε τύπο σύμβασης.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν μπορούν να εκτιμήσουν τις επιπτώσεις του νέου προτύπου στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις τους καθώς δεν έχουν οριστικοποιήσει όλες τις λεπτομέρειες της αξιολόγησής τους για την εφαρμογή του ΔΧΠΑ 16. Ο Όμιλος και η Εταιρεία σχεδιάζουν να υιοθετήσουν το νέο πρότυπο την ημερομηνία που πρέπει να εφαρμοστεί (1.1.2019). Ωστόσο, λόγω του περιορισμένου αριθμού των μισθώσεων, η αρχική αξιολόγηση είναι ότι οι όποιες επιπτώσεις δεν θα είναι σημαντικές.

ΔΠΧΑ 9 (Τροποποιήσεις) “Δικαιώματα πρόωρης αποπληρωμής με καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης” (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Οι τροποποιήσεις παρέχουν στις εταιρείες την δυνατότητα, εφόσον πληρούν μία συγκεκριμένη συνθήκη, να επιμετρούν χρηματοοικονομικά στοιχεία με δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής και καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης (negative compensation) στο αναπόσβεστο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων αντί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

ΔΠΧΑ 17 “Ασφαλιστήρια συμβόλαια” (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2021)

Το ΔΠΧΑ 17 εκδόθηκε τον Μάιο του 2017 και αντικαθιστά το ΔΠΧΑ 4. Το ΔΠΧΑ 17 καθιερώνει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση και παρουσίαση των ασφαλιστήριων συμβολαίων που βρίσκονται στο πεδίο εφαρμογής του προτύπου καθώς και τις σχετικές γνωστοποιήσεις. Σκοπός του προτύπου είναι να διασφαλίσει ότι μία οντότητα παρέχει σχετικές πληροφορίες οι οποίες να παρουσιάζουν την εύλογη εικόνα σχετικά με αυτά τα συμβόλαια. Το νέο πρότυπο επιλύει τα προβλήματα συγκρισιμότητας που είχε δημιουργήσει το ΔΠΧΑ 4 καθώς απαιτεί όλα τα ασφαλιστήρια συμβόλαια να λογιστικοποιούνται με τρόπο συνεπή. Οι ασφαλιστικές υποχρεώσεις θα επιμετρώνται σε τρέχουσες αξίες και όχι σε ιστορικό κόστος. Το πρότυπο δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΛΠ 28 (Τροποποιήσεις) “Μακροπρόθεσμες συμμετοχές σε συγγενείς και κοινοπραξίες” (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι οντότητες πρέπει να λογιστικοποιούν τις μακροπρόθεσμες συμμετοχές τους σε μία συγγενή εταιρεία ή κοινοπραξία - στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης - με βάση το ΔΠΧΑ 9. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Π 23 “Αβεβαιότητα σχετικά με τον χειρισμό θεμάτων φορολογίας εισοδήματος” (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Η Διερμηνεία παρέχει επεξηγήσεις ως προς την αναγνώριση και επιμέτρηση του τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου εισοδήματος όταν υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με την φορολογική αντιμετώπιση κάποιων στοιχείων. Το Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Π 23 έχει εφαρμογή σε όλες τις πτυχές της λογιστικοποίησης του φόρου εισοδήματος όταν υπάρχει τέτοια αβεβαιότητα, συμπεριλαμβανομένου του φορολογητέου κέρδους/ζημιάς, της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τα φορολογικά κέρδη και φορολογικές ζημιές και τους φορολογικούς συντελεστές.

ΔΛΠ 19 (Τροποποιήσεις) “Τροποποίηση προγράμματος, περικοπή ή διακανονισμός” (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Οι τροποποιήσεις καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο οι οντότητες πρέπει να προσδιορίζουν τα συνταξιοδοτικά έξοδα όταν λαμβάνουν χώρα αλλαγές σε συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 3 (Τροποποιήσεις) “Ορισμός συνένωσης επιχειρήσεων” (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020)

Ο νέος ορισμός εστιάζει στην έννοια της απόδοσης μιας επιχείρησης με τη μορφή παροχής αγαθών και υπηρεσιών στους πελάτες σε αντίθεση με τον προηγούμενο ορισμό ο οποίος εστίαζε στις αποδόσεις με τη μορφή μερισμάτων, χαμηλότερου κόστους ή άλλου οικονομικού οφέλους σε επενδυτές και λοιπά μέρη. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΛΠ 1 και ΔΛΠ 8 (Τροποποιήσεις) “Ορισμός του ουσιώδους” (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020)

Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν τον ορισμό του ουσιώδους και πώς πρέπει να χρησιμοποιείται, συμπληρώνοντας τον ορισμό με οδηγίες οι οποίες παρέχονταν έως τώρα σε άλλα σημεία των ΔΠΧΑ. Επιπλέον, έχουν βελτιωθεί οι διευκρινίσεις που συνοδεύουν τον ορισμό. Τέλος, οι τροποποιήσεις διασφαλίζουν ότι ο ορισμός του ουσιώδους εφαρμόζεται με συνέπεια σε όλα τα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ (Κύκλος 2015 – 2017) (εφαρμόζονται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Οι τροποποιήσεις που παρατίθενται παρακάτω περιλαμβάνουν αλλαγές σε τέσσερα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 3 “Συνενώσεις επιχειρήσεων”

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα επαναμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά τον έλεγχο της επιχείρησης αυτής.

ΔΠΧΑ 11 “Από κοινού συμφωνίες”

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα δεν επαναμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά από κοινού έλεγχο στην επιχείρηση αυτή.

ΔΛΠ 12 “Φόροι εισοδήματος”

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα λογιστικοποιεί όλες τις επιπτώσεις στο φόρο εισοδήματος από πληρωμές μερισμάτων με τον ίδιο τρόπο.

ΔΛΠ 23 “Κόστος δανεισμού”

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα χειρίζεται ως μέρος του γενικού δανεισμού οποιοδήποτε δάνειο αναλήφθηκε ειδικά για την ανάπτυξη ενός περιουσιακού στοιχείου όταν το στοιχείο αυτό είναι έτοιμο για τη χρήση την οποία προορίζεται ή την πώλησή του.

6. Πληροφόρηση κατά τομέα

Ένας λειτουργικός τομέας είναι συστατικό μέρος μίας οικονομικής οντότητας ο οποίος διεξάγει επιχειρηματικές δραστηριότητες από τις οποίες πραγματοποιούνται έσοδα και έξοδα. Τα λειτουργικά αποτελέσματά του εξετάζονται τακτικά από τη Διοίκηση του Ομίλου για τη λήψη επιχειρηματικών αποφάσεων. Η πληροφόρηση που γνωστοποιείται είναι αυτή που χρησιμοποιεί η Διοίκηση εσωτερικά για την αξιολόγηση της απόδοσης των λειτουργικών τομέων και για την κατανομή πόρων. Η απόδοση των τομέων αξιολογείται με βάση τα αποτελέσματα προ φόρων.

Ο Όμιλος είναι οργανωμένος σε λειτουργικούς τομείς με βάση κυρίως τις υπηρεσίες που παρέχει, ως εξής:

- *Συμβουλευτικές υπηρεσίες*
- *Θερμοκοιτίδα επιχειρήσεων* που περιλαμβάνει τα έσοδα και έξοδα της Μητρικής από την παροχή υπηρεσιών στήριξης των θερμοκοιτιζόμενων επιχειρήσεων, την εταιρεία διαχείρισης και τις συμμετοχές που αποκτήθηκαν στα πλαίσια του προγράμματος «ΕΛΕΥΘΩ».
- *Υπηρεσίες πληροφορικής* που αποτελείται από τις εταιρίες του Ομίλου που ασχολούνται με το αντικείμενο αυτό.
- *Ευρωζωνικά δίκτυα επικοινωνίας* που αποτελείται από την εταιρεία του Ομίλου που αναπτύσσει, εγκαθιστά και εκμεταλλεύεται τηλεοπτικές εφαρμογές κατά προσωπική ζήτηση σε ξενοδοχεία και νοσοκομεία.
- *Δίκτυο επιχειρήσεων συμβούλων εξωτερικού.* Ο τομέας αυτός περιλαμβάνει τις επιχειρήσεις παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών που έχουν δημιουργηθεί στο εξωτερικό μέσω της θυγατρικής Εταιρείας συμμετοχών στο Λουξεμβούργο.
- *Λοιπές συμμετοχές.* Ο τομέας αυτός περιλαμβάνει συμμετοχές σε λοιπές επιχειρήσεις στις οποίες έχει επενδύσει η μητρική Εταιρεία και αφορούν κυρίως εταιρίες παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών στην Ελλάδα και στο Εξωτερικό.

Η πληροφόρηση κατά τομέα του Ομίλου για την κλειόμενη χρήση 01.01 – 31.12.2018 παρουσιάζεται παρακάτω:

	Συμβουλευτικές υπηρεσίες	Θερμοκοιτίδα επιχειρήσεων	Υπηρεσίες πληροφορικής	Ευρυζωνικά δίκτυα επικοινωνίας	Δίκτυο επιχειρήσεων συμβούλων εξωτερικού	Λοιπές συμμετοχές	Σύνολο Τομέων	Προσαρμογές και Απαλοιφές	Ενοποιημένο σύνολο
Έσοδα									
Προς εξωτερικούς πελάτες	966,768.32	-	959,373.99	-	214,352.68	355,199.50	2,495,694.49		2,495,694.49
Ενδοεταιρικά	36,226.20	-	126,921.57	-	47,910.00	-	211,057.77	(211,057.77)	-
	1,002,994.52	-	1,086,295.56	-	262,262.68	355,199.50	2,706,752.26	(211,057.77)	2,495,694.49
Αποτελέσματα									
Άλλα έσοδα	197,183.68	107,394.25	165,653.49	5,959.13	267.40	3,121.88	479,579.83	-	479,579.83
Χρηματοοικονομικά Έξοδα	(200,233.28)	-	(4,336.01)	(6,826.08)	(12,918.52)	(360.14)	(224,674.03)	-	(224,674.03)
Χρηματοοικονομικά Έσοδα	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Χρηματοοικονομικό κόστος (καθαρό)	(200,233.28)	-	(4,336.01)	(6,826.08)	(12,918.52)	(360.14)	(224,674.03)	-	(224,674.03)
Αποσβέσεις	(56,455.63)	(46,186.27)	(24,718.99)	-	(4,031.00)	(2,884.16)	(134,276.05)	-	(134,276.05)
Προβλέψεις απομείωσης Θυγατρικών & Συγγενών	-	-	-	-	-	(386,744.01)	(386,744.01)	-	(386,744.01)
Αποτελέσματα από συγγενείς επιχειρήσεις	(2,703.07)	(14,957.55)	-	-	-	3,883.62	(13,777.00)	-	(13,777.00)
Φόρος εισοδήματος	144,597.99	-	(26,946.86)	-	(168.00)	(2,974.87)	114,508.26	-	114,508.26
Κέρδη / (Ζημιές) προ φόρου	(1,325,913.52)	46,250.43	19,260.87	(42,570.42)	(274,715.68)	(385,271.73)	(1,962,960.05)	-	(1,962,960.05)
Σύνολο Ενεργητικού	3,228,775.25	1,829,685.25	1,167,536.30	137,019.57	640,051.87	220,690.24	7,223,758.48	-	7,223,758.48
Σύνολο Υποχρεώσεων	6,391,133.09	345,046.95	718,504.86	603,941.90	472,210.33	212,714.42	8,743,551.55	-	8,743,551.55
Λοιπές γνωστοποιήσεις									
Επενδύσεις σε συγγενείς	41,685.46	13,985.25	-	-	-	19,445.96	75,116.67	-	75,116.67
Προσθήκες ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	23,477.94	-	3,090.07	-	2,718.39	-	29,286.40	-	29,286.40

Ετήσια Οικονομική Έκθεση του Ομίλου και της Εταιρείας Ευρωσύμβουλοι Α.Ε. για τη χρήση 01/01/2018 – 31/12/2018

Οι αντίστοιχες πληροφορίες της συγκριτικής χρήσης 01.01 – 31.12.2017 παρουσιάζονται παρακάτω:

	Συμβουλευτικές υπηρεσίες	Θερμοκοιτίδα επιχειρήσεων	Υπηρεσίες πληροφορικής	Ευρυζωνικά δίκτυα επικοινωνίας	Δίκτυο επιχειρήσεων συμβούλων εξωτερικού	Λοιπές συμμετοχές	Σύνολο Τομέων	Προσαρμογές και Απαλοιφές	Ενοποιημένο σύνολο
Εσοδα									
Προς εξωτερικούς πελάτες	2,268,996.55	-	591,146.58	10,000.00	387,099.20	752,097.82	4,009,340.15		4,009,340.15
Ενδοεταιρικά	24,541.00	-	142,823.54	40,500.00	52,362.39	-	260,226.93	(260,226.93)	-
	2,293,537.55	-	733,970.12	50,500.00	439,461.59	752,097.82	4,269,567.08	(260,226.93)	4,009,340.15
Αποτελέσματα									
Άλλα έσοδα	159,421.17	80,046.87	120,163.28	3,037.24	-	1,159.28	363,827.84	-	363,827.84
Χρηματοοικονομικά Έξοδα	(218,719.55)	-	(13,045.71)	(9,594.23)	(14,744.66)	(643.07)	(256,747.22)	-	(256,747.22)
Χρηματοοικονομικά Έσοδα	0.05	-	7.52	-	1,875.99	17.51	1,901.07	-	1,901.07
Χρηματοοικονομικό κόστος (καθαρό)	(218,719.50)	-	(13,038.19)	(9,594.23)	(12,868.67)	(625.56)	(254,846.15)	-	(254,846.15)
Αποσβέσεις	(89,867.42)	(46,447.61)	(26,212.47)	-	(4,236.68)	(3,616.83)	(170,381.01)	-	(170,381.01)
Προβλέψεις απομείωσης θυγατρικών & Συγγενών	-	-	-	-	-	(157,735.05)	(157,735.05)	-	(157,735.05)
Αποτελέσματα από συγγενείς επιχειρήσεις	3,842.78	(8,184.55)	-	-	-	-	(4,341.77)	-	(4,341.77)
Φόρος εισοδήματος	(109,031.87)	-	(1,177.56)	(1,897.56)	(4,923.00)	(9,102.45)	(126,132.44)	-	(126,132.44)
Κέρδη / (Ζημίες) προ φόρου	(790,539.07)	25,414.71	(29,798.06)	3,418.45	8,788.86	(161,662.65)	(944,377.76)	-	(944,377.76)
Σύνολο Ενεργητικού	4,566,416.34	1,807,529.34	1,069,399.79	77,887.84	640,051.87	607,431.25	8,768,716.43	-	8,768,716.43
Σύνολο Υποχρεώσεων	6,430,786.48	345,046.95	480,377.15	424,585.36	350,912.88	144,703.66	8,176,412.48	-	8,176,412.48
Λοιπές γνωστοποιήσεις									
Επενδύσεις σε συγγενείς	44,228.93	28,829.34	-	-	-	15,563.34	88,621.61	-	88,621.61
Προσθήκες ενσώματων και άυλων περιουσιακών στοιχείων	17,859.55	-	2,427.76	-	1,923.00	2,023.00	24,233.31	-	24,233.31

Τα έσοδα μεταξύ τομέων απαλείφονται κατά την ενοποίηση και περιλαμβάνονται στη στήλη «προσαρμογές και οι απαλοιφές».

Γεωγραφική Πληροφόρηση:

Πωλήσεις προς εξωτερικούς πελάτες

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2017	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2017
Πωλήσεις εσωτερικού	1,248,133.35	2,180,447.82	704,642.06	1,236,066.42
Πωλήσεις εξωτερικού	1,247,561.14	1,828,892.33	298,352.46	1,057,471.13
ΣΥΝΟΛΟ ΠΩΛΗΣΕΩΝ	2,495,694.49	4,009,340.15	1,002,994.52	2,293,537.55

Μη κυκλοφορούντα στοιχεία Ενεργητικού:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ	
	31.12.2018	31.12.2017
Εσωτερικού	3,866,976.83	4,287,341.12
Εξωτερικού	274,804.95	237,458.30
Σύνολο	4,141,781.78	4,524,799.42
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	20,541.80	11,550.99
Ενοποιημένο Σύνολο μη Κυκλοφορούντων Περιουσιακών Στοιχείων	4,162,323.58	4,536,350.41

Στα μη κυκλοφορούντα στοιχεία Ενεργητικού περιλαμβάνονται τα ενσώματα και άυλα περιουσιακά στοιχεία, οι επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις, τα χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση και οι λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις.

Στην προηγούμενη χρήση 1.1 – 31.12.2017 έσοδα της τάξεως των € 1.068.404 € προέρχονται από έναν εξωτερικό πελάτη, τα οποία αντιπροσωπεύουν 46,58% του συνόλου των εσόδων του Ομίλου προς εξωτερικούς πελάτες. Τα έσοδα αυτά αποδίδονται στο λειτουργικό τομέα των Συμβουλευτικών Υπηρεσιών.

7. Άλλα Έσοδα

Τα Λοιπά Έσοδα που περιλαμβάνεται στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01-31.12.2018	01.01-31.12.2017	01.01-31.12.2018	01.01-31.12.2017
Επιχορηγήσεις δαπανών	154,310.81	176,734.90	-	57,446.30
Έσοδα παρεπόμενων ασχολιών	41,967.83	28,051.66	34,283.27	38,804.99
Έσοδα ενουκίων	104,983.25	107,238.12	125,994.25	125,938.12
Έσοδα απόσβεσης επιχορηγήσεων	24,368.36	24,198.27	24,198.27	24,198.27
Αχρησιμοποίητες προβλέψεις	138,949.24	12,716.55	138,949.24	12,716.55
Κέρδη πώλησης παγίων	49.99	427.31	49.99	403.20
Λοιπά έσοδα	14,950.35	14,461.03	15,308.73	11,423.01
	479,579.83	363,827.84	338,783.75	270,930.44

8. Άλλα Έξοδα

Τα Λοιπά Έξοδα που περιλαμβάνεται στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01-31.12.2018	01.01-31.12.2017	01.01-31.12.2018	01.01-31.12.2017
Πρόστιμα και προσαυξήσεις	(47,576.35)	(25,723.97)	(46,496.74)	(25,082.32)
Διαγραφή απαιτήσεων	(25,444.79)	(3,140.05)	(5,000.00)	(3,140.05)
Ζημία επανεκτίμησης παγίων	(1,241.00)	(9,927.50)	(1,241.00)	(9,927.50)
Συναλλαγματικές διαφορές	(382.05)	(4,290.45)	(382.05)	(4,290.45)
Απομείωση αξίας αποθεμάτων	-	(11,850.40)	-	-
Πρόβλεψη επισφαλών λοιπών απαιτήσεων	(69,117.55)	(3,917.26)	(18,219.55)	(3,917.26)
Λοιπά έξοδα	(25,612.67)	(4,306.32)	(20,645.17)	(3,210.27)
	(169,374.41)	(63,155.95)	(91,984.51)	(49,567.85)

9. Αποσβέσεις

Οι αποσβέσεις που περιλαμβάνονται στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01-31.12.2018	01.01-31.12.2017	01.01-31.12.2018	01.01-31.12.2017
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων (σημείωση 15)	124,859.06	158,761.47	96,368.24	126,799.84
Αποσβέσεις άυλων περιουσιακών στοιχείων (σημείωση 16)	9,416.99	11,619.54	6,273.66	9,515.19
	134,276.05	170,381.01	102,641.90	136,315.03

Οι παραπάνω αποσβέσεις μερίζονται στις λειτουργίες του Ομίλου και της Εταιρείας ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2017	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2017
Κόστος πωλήσεων	46,762.17	56,068.43	25,124.32	29,497.36
Έξοδα διάθεσης	69,811.18	94,708.78	64,499.59	88,960.84
Έξοδα διοίκησης	17,702.70	19,603.80	13,017.99	17,856.83
	134,276.05	170,381.01	102,641.90	136,315.03

10. Κόστος μισθοδοσίας

Το κόστος μισθοδοσίας που περιλαμβάνεται στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις αναλύεται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2017	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2017
Μισθοί	854,881.02	893,592.95	436,877.42	336,148.33
Εργοδοτικές εισφορές	208,233.35	224,038.52	124,205.39	99,274.35
Παρεπόμενες παροχές	57,989.44	58,893.36	40,927.93	31,040.24
Διάθεση δικαιωμάτων προαίρεσης για αγορά μετοχών	0.00	21,570.00	0.00	21,570.00
Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού - Σημείωση 29	47,733.58	15,379.34	9,798.00	8,995.00
Σύνολο	1,168,837.40	1,213,474.17	611,808.74	497,027.92

Το κόστος μισθοδοσίας έχει επιβαρύνει την Κατάσταση Αποτελεσμάτων ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2017	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2017
Κόστος πωλήσεων	748,632.78	942,757.28	422,705.61	355,394.98
Έξοδα Διοίκησης	199,072.17	100,256.89	70,645.91	70,473.48
Έξοδα Διάθεσης	219,207.45	167,436.08	117,175.22	69,160.46
Χρηματοοικονομικό κόστος	1,925.00	3,023.92	1,282.00	1,999.00
Σύνολο	1,168,837.40	1,213,474.17	611,808.74	497,027.92

Οι αμοιβές των ελεγκτών για τη χρήση 2018 ανήλθαν:

(α) Έλεγχος των χρηματοοικονομικών καταστάσεων: (Γνώμων & ΒΕΛΛΟΥΜ) Όμιλος 3.000 € και Εταιρεία: 6.700 €

(β) Φορολογικός έλεγχος: (Γνώμων & ΒΕΛΛΟΥΜ) Όμιλος: 3.000 € και Εταιρεία: 5.000 €

Πέραν των ανωτέρω ελεγκτικών υπηρεσιών, οι ελεγκτές παρείχαν επιτρεπόμενες (βάσει του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014) υπηρεσίες προσυμφωνημένων διαδικασιών αναφορικά με την πιστοποίηση κατάστασης δαπανών.

11. Χρηματοοικονομικό κόστος

Το χρηματοοικονομικό κόστος (καθαρό) που περιλαμβάνεται στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις αναλύεται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01-31.12.2018	01.01-31.12.2017	01.01-31.12.2018	01.01-31.12.2017
Πιστωτικοί τόκοι	1,050.65	1,901.07	-	0.05
Χρεωστικοί τόκοι	(145,205.95)	(166,248.57)	(128,917.86)	(140,933.92)
Προμήθειες και έξοδα τραπεζών	(35,646.85)	(42,085.70)	(27,086.54)	(30,397.60)
Χρηματοοικονομικό κόστος υποχρέωσης παροχών προσωπικού	(1,925.00)	(3,023.92)	(1,282.00)	(1,999.00)
Χρηματοοικονομικό κόστος χρηματοδοτικών μισθώσεων	(42,946.88)	(45,389.03)	(42,946.88)	(45,389.03)
ΣΥΝΟΛΑ	(224,674.03)	(254,846.15)	(200,233.28)	(218,719.50)

12. Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα

Τα λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα της προηγούμενης χρήσης για την Εταιρεία συνολικού ποσού (26.250,00) € αφορούν την πώληση μέρους των μετοχών (15.000 εκ του συνόλου των 24.950 κοινών ονομαστικών μετοχών) που κατείχε στη συγγενή εταιρεία «I4G Α.Ε.». Σε ενοποιημένο επίπεδο από την πώληση είχε προκύψει κέρδος της τάξεως των €1.664,72 για τον Όμιλο (σημείωση 18).

13. Φόρος εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος που αναγνωρίστηκε στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύεται ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01-31.12.2018	01.01-31.12.2017	01.01-31.12.2018	01.01-31.12.2017
Τρέχων φόρος εισοδήματος	(25,368.53)	(11,484.95)	-	-
Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος	139,876.79	(114,647.49)	144,597.99	(109,031.87)
	114,508.26	(126,132.44)	144,597.99	(109,031.87)

Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθεται συμφωνία μεταξύ του πραγματικού εξόδου φόρου και των κερδών προ φόρου πολλαπλασιαζόμενα με τον τρέχοντα συντελεστή φόρου εισοδήματος 29%. Να σημειωθεί ότι με βάση το νέο φορολογικό Ν. 4579/2018 τα νομικά πρόσωπα φορολογούνται με συντελεστή 28% για το έτος 2019, 27% για το έτος 2020, 26% για το έτος 2021 και 25% για τα έτη 2022 και εφεξής.

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017	01.01 - 31.12.2018	01.01 - 31.12.2017
Αποτελέσματα προ φόρων	(1,962,960.05)	(944,377.76)	(1,477,300.20)	(901,091.26)
Συντελεστής φόρου	29%	29%	29%	29%
Αναμενόμενο έξοδο φόρου	(569,258.41)	(273,869.55)	(428,417.06)	(261,316.47)
Προσαρμογές για έξοδα που δεν εκπίπτουν για φορολογικούς σκοπούς	60,156.95	221,915.13	39,057.49	188,736.89
Προσαρμογές για έσοδα που δεν φορολογούνται	-	(25,116.74)	-	(15,917.02)
Λοιποί φόροι	4,700.00	4,923.00	-	-
Επίδραση από αλλαγή φορολογικών συντελεστών από 26% σε 29%	592.23	-	5,542.16	-
Επίδραση από θυγατρικές εξωτερικού που φορολογούνται με διαφορετικό συντελεστή	42,040.85	(2,803.72)	-	-
Διαγραφή φορολογικής απαίτησης μεταφερόμενων φορολογικών ζημιών	-	197,528.47	-	197,528.47
Φορολογική επίδραση ζημίας έτους για την οποία δεν αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενος φόρος	349,409.43	9,414.85	239,219.42	-
Χρήση φορολογικών ζημιών για τις οποίες δεν είχε αναγνωρισθεί αναβαλλόμενη φορολογία	(2,149.31)	(5,859.00)	-	-
Πραγματικό έξοδο φόρου	(114,508.26)	126,132.44	(144,597.99)	109,031.87
Πραγματικός συντελεστής φόρου	5.83%	-13.36%	9.79%	-12.10%

Ο φόρος εισοδήματος της τρέχουσας και της προηγούμενης χρήσης έχει υπολογισθεί χρησιμοποιώντας τον τρέχοντα συντελεστή φόρου, ο οποίος ανέρχεται σε 29% (βάσει των διατάξεων της παρ. 4, του άρθρου 1 του Ν. 4334/2015).

Η Εταιρεία κάνοντας χρήση των διατάξεων του Ν.3888/2010 περαίωσε τις εκκρεμείς φορολογικά χρήσεις 2005 έως 2009. Συγκεκριμένα, με το Νόμο 4002/18.08.2011 (Φ.Ε.Κ. Α' 180/22.08.2011) άρθρο 18 §4, επεκτάθηκε το δικαίωμα υπαγωγής στις διατάξεις του Ν.3888/2010, περί φορολογικής περαίωσης των ανέλεγκτων χρήσεων, και στις εισηγμένες στο Χ.Α. εταιρίες με κύκλο εργασιών έως 40.000.000 €. Με βάση τα παραπάνω η Διοίκηση της Εταιρείας προέβη σε χρήση των προβλέψεων του ως άνω νόμου για τις χρήσεις 2005 έως 2009, στις αρχές Φεβρουαρίου 2012 και πλήρωσε τον αναλογούντα φόρο.

Μετά τα παραπάνω, για την Εταιρεία παραμένει ανέλεγκτη η χρήση 2012 (η οποία σημειωτέο θεωρείται παραγεγραμμένη μετά και από τις πρόσφατες αποφάσεις του ΣτΕ) ενώ δεν έχει αποδεχθεί τη διενέργεια φορολογικού ελέγχου από ορκωτό - ελεγκτή λογιστή για τις χρήσεις 2011 και 2012 σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 82 παρ. 5 του Ν.2238/1994. Το ποσό του προστίμου που αντιστοιχεί στη μη αποδοχή του φορολογικού ελέγχου της χρήσης 2011 έχει βεβαιωθεί σε προηγούμενη χρήση.

Για τις χρήσεις 2013 – 2017 η μητρική Εταιρεία καθώς και οι θυγατρικές εταιρείες «Βέλλουμ Σύμβουλοι Επιχειρήσεων Α.Ε.» και «Γνώμων Πληροφορικής Α.Ε.» είχαν υπαχθεί στον φορολογικό έλεγχο των

Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών που προβλέπεται από τις διατάξεις του Ν. 2238/1994 και Ν. 4172/2013 και έλαβαν Πιστοποιητικό Φορολογικής Συμμόρφωσης χωρίς να προκύψουν διαφορές.

Αναφορικά με τη χρήση 2018, η Εταιρεία καθώς και οι θυγατρικές εταιρείες «Βέλλουμ Σύμβουλοι Επιχειρήσεων Α.Ε.» και «Γνώμων Πληροφορικής Α.Ε.» έχουν υπαχθεί προαιρετικά στον φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών. Ο φορολογικός έλεγχος βρίσκεται σε εξέλιξη και το σχετικό φορολογικό πιστοποιητικό αναμένεται να χορηγηθεί μετά την έγκριση των Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης 2018. Αν μέχρι την ολοκλήρωση του φορολογικού ελέγχου προκύψουν πρόσθετες φορολογικές υποχρεώσεις, εκτιμάται ότι αυτές δεν θα έχουν ουσιώδη επίδραση στις Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας.

Αναφορικά με τις θυγατρικές εταιρείες, οι ανέλεγκτες χρήσεις παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

	Επωνυμία εταιρίας	Χώρα Έδρας	Ανέλεγκτες Χρήσεις	Σημ.
1	- ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Α.Ε.	Ελλάδα	3	
2	- Ε.Ι. ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Α.τ.δ.	Κύπρος	0	(1)
3	- EUROCONSULTANTS INTERNATIONAL S.A.	Λουξεμβούργο	0	(1)
4	- FIRST ELEMENTS EUROCONSULTANTS Ltd	Κύπρος	0	(1)
5	- CHOICE XS Plc	Μεγάλη Βρετανία	0	(1)
6	- ICTV HELLAS - ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ Α.Ε.	Ελλάδα	9	
7	- ΒΕΛΛΟΥΜ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Α.Ε.	Ελλάδα	4	
8	- EUROCONSULTANTS BULGARIA S.A. J.S.C.	Βουλγαρία	10	
9	- EUROCONSULTANTS D.O.O. SERAJEVO	Βοσνία- Ερζεγοβίνη	9	
10	- ΓΝΩΜΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Α.Ε.	Ελλάδα	4	
11	- GNOMON CYPRUS Ltd	Κύπρος	0	(1)
12	- Κ/Ε ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ-ΒΑΣ.ΣΥΣΜ Α.Ε. - Ε	Ελλάδα	9	

Στις χώρες αυτές δεν υφίσταται η έννοια της ανέλεγκτης φορολογικά χρήσης.

Σε έναν μελλοντικό φορολογικό έλεγχο των σχετικών ανέλεγκτων χρήσεων είναι πιθανόν να επιβληθούν πρόσθετοι φόροι και προσαυξήσεις. Ο Όμιλος και η Εταιρεία θεωρούν ότι έχουν σχηματίσει επαρκείς προβλέψεις έναντι των πρόσθετων φόρων που πιθανόν να προκύψουν κατά τους μελλοντικούς φορολογικούς ελέγχους, βάσει των ευρημάτων των φορολογικών ελέγχων προηγούμενων ετών και προγενέστερων διερμηνειών των φορολογικών νόμων.

Το ποσό των προβλέψεων που έχει σχηματισθεί για πιθανούς πρόσθετους φόρους που θα προκύψουν από τον οριστικό φορολογικό έλεγχο των ανέλεγκτων χρήσεων ανέρχεται την 31^η Δεκεμβρίου 2018 και 2017 σε 189.643,80 € για τον Όμιλο και σε 124.103,43 € για την Εταιρεία. (σημείωση 30).

Αναβαλλόμενη φορολογία

Αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος υπολογίζονται σε όλες τις προσωρινές φορολογικές διαφορές, χρησιμοποιώντας τον φορολογικό συντελεστή που θα ισχύει κατά τη χρήση που μία απαίτηση πραγματοποιείται ή μία υποχρέωση διακανονίζεται και λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές που έχουν θεσπιστεί μέχρι την ημερομηνία των Οικονομικών Καταστάσεων.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις συμψηφίζονται με τις αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις όταν υπάρχει ένα δυνάμενο να ασκηθεί νόμιμα δικαίωμα για συμψηφισμό και υπόκεινται και τα δύο στην ίδια φορολογική αρχή.

Στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις η αναβαλλόμενη φορολογία εμφανίζεται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	20,541.80	11,550.99	10,474.69	-
Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση	(37,606.70)	(128,740.16)	.	(95,550.52)
	(17,064.90)	(117,189.17)	10,474.69	(95,550.52)

Η Εταιρεία έχει αναγνωρίσει αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις για φορολογικές ζημιές, ύψους 109.294,05 € (31.12.17: 126.781,10 €) ενώ αντίστοιχα ο Όμιλος έχει αναγνωρίσει 114.549,86 € (31.12.2017: 142.781,31€), καθώς η Διοίκηση εκτιμά βάσιμα, με βάση το Επιχειρηματικό σχέδιο της Εταιρείας για τις χρήσεις 2018 – 2022, ότι θα υπάρξουν διαθέσιμα κέρδη έναντι των οποίων μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι ζημιές αυτές.

Οι φορολογικές αυτές ζημιές μπορούν να χρησιμοποιηθούν έως το έτος 2022.

Την 31^η Δεκεμβρίου 2018 δεν αναγνωρίστηκε αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση για σωρευμένες μεταφερόμενες φορολογικές ζημιές, συνολικού ύψους 2.777.130,86 € (31.12.20167: 1.546.748,58 €) για την Εταιρεία, καθώς η Διοίκηση δεν μπορεί να προβλέψει με σχετική ακρίβεια το χρόνο και το ποσό των μελλοντικών φορολογικών κερδών έναντι των οποίων θα συμψηφιστούν οι άνω ζημιές ή μέρος αυτών.

Η κίνηση της αναβαλλόμενης φορολογίας του Ομίλου αναλύεται στον παρακάτω πίνακα:

Αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση / (υποχρέωση)	Ενσώματα		Χρηματοδοτική υποχρέωση	Επιχορηγήσεις επενδύσεων παγίων	Πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων	Πρόβλεψη αποζημίωσης προσωπικού	Επιμέτρηση ΧΣΔΠ	Φορολογικές ζημιές	Δεδουλευμένα έργα	Δεδουλευμένες δαπάνες	Λοιπά	Σύνολο
	Αυλα περιουσιακά στοιχεία	Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία										
Υπόλοιπο την 1^η Ιανουαρίου 2017	580.77	(733,199.25)	463,975.05	19,399.36	54,955.32	40,256.14	157,760.37	226,758.69	(431,165.92)	171,340.48	11,964.38	(17,374.61)
(Χρεώσεις) / Πιστώσεις στα Αποτελέσματα	12.13	10,041.74	(33,638.47)	1,667.99	(380.42)	(215.70)	-	(83,977.38)	(27,390.07)	15,358.43	3,874.26	(114,647.49)
(Χρεώσεις) / Πιστώσεις στα Λοιπά Συνολικά έσοδα	-	-	-	-	-	6,487.51	-	-	-	-	-	6,487.51
Πιστώσεις στο Αποθεματικό εύλογης αξίας - Απομείωση αξίας Κτιρίων και Οικοπέδων	-	8,345.42	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8,345.42
Υπόλοιπο την 31^η Δεκεμβρίου 2017	592.90	(714,812.09)	430,336.58	21,067.35	54,574.90	46,527.95	157,760.37	142,781.31	(458,555.99)	186,698.91	15,838.64	(117,189.17)
Υπόλοιπο την 1^η Ιανουαρίου 2018	592.90	(714,812.09)	430,336.58	21,067.35	54,574.90	46,527.95	157,760.37	142,781.31	(458,555.99)	186,698.91	15,838.64	(117,189.17)
(Χρεώσεις) / Πιστώσεις στα Αποτελέσματα	217.03	10,764.77	(47,938.22)	1,437.92	1,788.87	1,293.25	-	(10,744.39)	221,906.56	(49,582.73)	-	129,143.06
Μεταβολή φορολογικού συντελεστή P+L	(81.79)	90,957.55	(59,356.78)	(2,905.85)	(7,527.57)	(6,417.66)	(21,760.06)	(17,487.06)	63,249.09	(25,751.58)	(2,184.65)	10,733.64
(Χρεώσεις) / Πιστώσεις στα Λοιπά Συνολικά έσοδα	0.01	-	-	(1,243.00)	-	(4,243.25)	-	-	-	-	-	(5,486.24)
Πιστώσεις στο Αποθεματικό εύλογης αξίας - Απομείωση αξίας Κτιρίων και Οικοπέδων	-	(41,903.22)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(41,903.22)
(Χρεώσεις) στο Αποθεματικό εύλογης αξίας - Μεταβολή φορολογικού συντελεστή	-	7,637.10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7,637.10
Υπόλοιπο την 31^η Δεκεμβρίου 2018	728.15	(647,355.89)	323,041.58	18,356.42	48,836.20	37,160.29	136,000.31	114,549.86	(173,400.34)	111,364.60	13,653.99	(17,064.83)

Η κίνηση της αναβαλλόμενης φορολογίας της Εταιρείας αναλύεται στον παρακάτω πίνακα:

Αναβαλλόμενη φορολογική απαιτήση / (υποχρέωση)	Ενσώματα		Χρηματοδοτικ ή υποχρέωση	Επιχορηγήσεις επενδύσεων παγίων	Πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων	Πρόβλεψη αποζημείωσης προσωπικού	Επιμέτρηση ΧΣΔΠ	Φορολογικές ζημιές	Δεδουλευμένα έργα	Δεδουλευμένες δαπάνες	Λοιπά	Σύνολο
	Αυλα περιοριστικά στοιχεία	περιοριστικά στοιχεία										
Υπόλοιπο την 1η Ιανουαρίου 2017	1,481.94	(718,316.17)	463,975.05	19,399.36	33,125.79	26,956.27	157,760.36	197,528.47	(322,739.42)	132,144.95	12,402.00	3,718.60
(Χρεώσεις) / Πιστώσεις στα Αποτελέσματα	(277.10)	7,938.96	(33,638.47)	1,667.99	(5,110.46)	2,608.55	-	(70,747.37)	(9,289.86)	(2,184.11)	-	(109,031.87)
(Χρεώσεις) / Πιστώσεις στα Λοιπά Συνολικά έσοδα	-	-	-	-	-	1,417.33	-	-	-	-	-	1,417.33
Πιστώσεις στο Αποθεματικό εύλογης αξίας - Απομείωση αξίας Κτιρίων και Οικοπέδων	-	8,345.42	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8,345.42
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2017	1,204.84	(702,031.79)	430,336.58	21,067.35	28,015.33	30,982.15	157,760.36	126,781.10	(332,029.28)	129,960.84	12,402.00	(95,550.52)
Υπόλοιπο την 1^η Ιανουαρίου 2018	1,204.84	(702,031.79)	430,336.58	21,067.35	28,015.33	30,982.15	157,760.36	126,781.10	(332,029.28)	129,960.84	12,402.00	(95,550.52)
(Χρεώσεις) / Πιστώσεις στα Αποτελέσματα	(292.06)	6,257.32	(47,938.22)	1,437.92	1,788.87	2,449.50	-	-	242,315.11	(66,962.60)	-	139,055.84
Μεταβολή φορολογικού συντελεστή P+L	(166.18)	89,194.74	(59,356.77)	(2,905.84)	(3,864.18)	(4,273.40)	(21,760.05)	(17,487.05)	45,797.14	(17,925.63)	(1,710.62)	5,542.16
(Χρεώσεις) / Πιστώσεις στα Λοιπά Συνολικά έσοδα	-	-	-	-	-	(4,306.50)	-	-	-	-	-	(4,306.50)
Πιστώσεις στο Αποθεματικό εύλογης αξίας - Απομείωση αξίας Κτιρίων και Οικοπέδων	-	(41,903.39)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(41,903.39)
(Χρεώσεις) στο Αποθεματικό εύλογης αξίας - Μεταβολή φορολογικού συντελεστή	-	7,637.10	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7,637.10
Υπόλοιπο την 31^η Δεκεμβρίου 2018	746.60	(640,846.02)	323,041.59	19,599.43	25,940.02	24,851.75	136,000.31	109,294.05	(43,917.03)	45,072.61	10,691.38	10,474.69

14. Κέρδη / (Ζημίες) ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη / (ζημίες) ανά μετοχή υπολογίζονται με διαίρεση του κέρδους ή της ζημίας, μετά από φόρους και μη ελέγχουσες συμμετοχές, που αναλογεί στους κατόχους κοινών μετοχών της Μητρικής Εταιρείας με τον μέσο σταθμισμένο αριθμό κοινών μετοχών που είναι σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της χρήσης. Κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2018, ο συνολικός αριθμός των κοινών μετοχών της Εταιρείας ανέρχεται σε 11.125.110 μετοχές.

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01-31.12.2018	01.01-31.12.2017	01.01-31.12.2018	01.01-31.12.2017
Καθαρή (ζημία) αποδιδόμενη στους μετόχους της Μητρικής	(1,778,183.86)	(1,057,987.27)	(1,332,702.21)	(1,010,123.13)
Σταθμισμένος μέσος αριθμός μετοχών	11,125,110	8,829,424	11,125,110	8,829,424
(Ζημία) ανά μετοχή	(0.1598)	(0.1198)	(0.1198)	(0.1144)

Η Εταιρεία έχει θεσπίσει πρόγραμμα διάθεσης μετοχών προς τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και το προσωπικό της καθώς και των συνδεδεμένων με αυτή εταιριών – Σημείωση 24. Το πρώτο μέρος της διάθεσης των δικαιωμάτων αγοράς μετοχών δόθηκε στη χρήση 2016, ενώ το δεύτερο μέρος τον Δεκέμβριο του 2017.

15. Ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία

Τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου αναλύονται ως ακολούθως:

	Κίνηση 1.1. - 31.12.2018				
	Οικόπεδα	Κτίρια	Μεταφορικά μέσα	Λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
<u>Αξίες κτήσης</u>					
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2018	327,590.00	3,372,332.66	125,405.88	1,346,810.75	5,172,139.29
Προσθήκες	-	-	19,500.00	9,786.40	29,286.40
Επανεκτίμηση αξίας ακινήτων σε Αποτελέσματα	(1,241.00)	74,000.00	-	-	72,759.00
Επανεκτίμηση αξίας ακινήτων σε Λοιπά Συνολικά Έσοδα	1,241.00	-	-	-	1,241.00
Μειώσεις	-	-	(9,700.00)	-	(9,700.00)
Υπόλοιπο την 31.12.2018	327,590.00	3,446,332.66	135,205.88	1,356,597.15	5,265,725.69
<u>Αποσβέσεις</u>					
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2018	-	121,643.59	55,203.07	1,159,285.03	1,336,131.69
Αποσβέσεις χρήσης	-	102,004.13	14,466.63	38,425.18	154,895.94
Επανεκτίμηση αξίας ακινήτων σε Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	(92,372.54)	-	-	(92,372.54)
Αποσβέσεις μειώσεων	-	-	(833.33)	-	(833.33)
Σύνολο αποσβέσεων 31.12.2018	-	131,275.18	68,836.37	1,197,710.21	1,397,821.76
<u>Αναπόσβεστη αξία την 31.12.2018</u>	327,590.00	3,315,057.48	66,369.51	158,886.94	3,867,903.93

	Κίνηση 1.1. - 31.12.2017				
	Οικόπεδα	Κτίρια	Μεταφορικά μέσα	Λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
<u>Αξίες κτήσης</u>					
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2017	347,445.00	3,484,077.66	134,844.98	1,332,038.65	5,298,406.29
Προσθήκες	-	-	-	17,333.31	17,333.31
Επανεκτίμηση αξίας ακινήτων σε Αποτελέσματα	(9,927.50)	-	-	-	(9,927.50)
Επανεκτίμηση αξίας ακινήτων σε Λοιπά Συνολικά Έσοδα	(9,927.50)	(111,745.00)	-	-	(121,672.50)
Μειώσεις	-	-	(9,439.10)	(2,561.21)	(12,000.31)
Υπόλοιπο την 31.12.2017	327,590.00	3,372,332.66	125,405.88	1,346,810.75	5,172,139.29
<u>Αποσβέσεις</u>					
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2017	-	107,391.36	42,568.03	1,123,890.28	1,273,849.67
Αποσβέσεις χρήσης	-	107,147.45	14,208.26	37,405.76	158,761.47
Πώληση θυγατρικής	-	(92,895.22)	-	-	(92,895.22)
Επανεκτίμηση αξίας ακινήτων σε Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	-	-	-	-
Αποσβέσεις μειώσεων	-	-	(1,573.22)	(2,011.01)	(3,584.23)
Σύνολο αποσβέσεων 31.12.2017	-	121,643.59	55,203.07	1,159,285.03	1,336,131.69
<u>Αναπόσβεστη αξία την 31.12.2017</u>	327,590.00	3,250,689.07	70,202.81	187,525.72	3,836,007.60

Τα ενσώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία της **Εταιρείας** αναλύονται ως ακολούθως:

	Κίνηση 1.1. - 31.12.2018				
	Οικόπεδα	Κτίρια	Μεταφορικά μέσα	Λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
<u>Αξίες κτήσης</u>					
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2018	327,590.00	3,229,810.00	98,171.36	1,088,143.94	4,743,715.30
Προσθήκες	-	-	19,500.00	3,977.94	23,477.94
Μειώσεις	-	-	(9,700.00)	-	(9,700.00)
Επανεκτίμηση αξίας ακινήτων σε Αποτελέσματα	(1,241.00)	74,000.00	-	-	72,759.00
Επανεκτίμηση αξίας ακινήτων σε Λοιπά Συνολικά Έσοδα	1,241.00	-	-	-	1,241.00
Υπόλοιπο την 31.12.2018	327,590.00	3,303,810.00	107,971.36	1,092,121.88	4,831,493.24
<u>Αποσβέσεις</u>					
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2018	-	-	42,108.96	947,894.06	990,003.02
Αποσβέσεις χρήσης	-	92,372.54	11,785.18	22,247.40	126,405.12
Αποσβέσεις μειώσεων	-	-	(833.33)	-	(833.33)
Επανεκτίμηση αξίας ακινήτων σε Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	(92,372.54)	-	-	(92,372.54)
Σύνολο αποσβέσεων 31.12.2018	-	-	53,060.81	970,141.46	1,023,202.27
<u>Αναπόσβεστη αξία την 31.12.2018</u>	327,590.00	3,303,810.00	54,910.55	121,980.42	3,808,290.97

	Κίνηση 1.1. - 31.12.2017				
	Οικόπεδα	Κτίρια	Μεταφορικά μέσα	Λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
<u>Αξίες κτήσης</u>					
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2017	347,445.00	3,341,555.00	98,171.36	1,078,335.42	4,865,506.78
Προσθήκες	-	-	-	10,959.55	10,959.55
Μειώσεις	-	-	-	(1,151.03)	(1,151.03)
Επανεκτίμηση αξίας ακινήτων σε Αποτελέσματα	(9,927.50)	-	-	-	(9,927.50)
Επανεκτίμηση αξίας ακινήτων σε Λοιπά Συνολικά Έσοδα	(9,927.50)	(111,745.00)	-	-	(121,672.50)
Υπόλοιπο την 31.12.2017	327,590.00	3,229,810.00	98,171.36	1,088,143.94	4,743,715.30
<u>Αποσβέσεις</u>					
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2017	-	-	31,332.11	925,917.30	957,249.41
Αποσβέσεις χρήσης	-	92,895.22	10,776.85	23,127.77	126,799.84
Αποσβέσεις μειώσεων	-	-	-	(1,151.01)	(1,151.01)
Επανεκτίμηση αξίας ακινήτων σε Λοιπά Συνολικά Έσοδα	-	(92,895.22)	-	-	(92,895.22)
Σύνολο αποσβέσεων 31.12.2017	-	-	42,108.96	947,894.06	990,003.02
<u>Αναπόσβεστη αξία την 31.12.2017</u>	327,590.00	3,229,810.00	56,062.40	140,249.88	3,753,712.28

Στις ενσώματες ακινητοποιήσεις της Εταιρείας και του Ομίλου συμπεριλαμβάνονται μισθωμένα, με χρηματοδοτική μίσθωση, ενσώματα περιουσιακά στοιχεία (κτίριο και αναλογία του οικοπέδου). Η αναπόσβεστη αξία του κτιρίου κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2018 ανέρχεται σε 1.614.905,00€ (31.12.2017: 1.614.905,00€) και του οικοπέδου σε 162.554,50 (31.12.2017: 163.795,00€).

Η Εταιρεία αποτιμά τα οικόπεδα και κτίρια στην εύλογη αξία τους. Η Εταιρεία προσέλαβε ανεξάρτητους εξειδικευμένους εκτιμητές για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2018. Η εύλογη αξία των οικοπέδων και κτιρίων προσδιορίστηκε με τη μέθοδο των συγκριτικών στοιχείων χρησιμοποιώντας στοιχεία αντίστοιχων συναλλαγών, προσαρμοσμένων στις ιδιαιτερότητες των οικοπέδων και κτιρίων της Εταιρείας και τη μέθοδο του εισοδήματος. Δεν υπάρχει μεταβολή της μεθόδου εκτίμησης σε σχέση με την προηγούμενη χρήση.

Σύμφωνα με την εκτίμηση η εύλογη αξία των οικοπέδων ανέρχεται σε 325.108 € (31.12.2017: 327.590€) και των κτιρίων σε 3.306.291€ (31.12.2017: 3.229.810€). Οι διαφορές από την επιμέτρηση σε εύλογη αξία ανήλθαν σε 166.372,54 (31.12.2017: 38.704,78€) εκ των οποίων ζημία € 2.482 (31.12.2017: 19.8558 €) αφορούν τα οικόπεδα και κέρδη 168.854,54 (31.12.2017: ζημία 18.849,78 €) αφορούν τα κτίρια. Μέρος της διαφοράς ύψους 167.613,54 €, μετά από αναβαλλόμενη φορολογία ύψους 34.266,282€, πιστώθηκε στο Αποθεματικό εύλογης αξίας (μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων) – Σημείωση 25 ενώ το υπόλοιπο, ύψους 1.241 €, χρεώθηκε απευθείας στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Αντίστοιχα, κατά την προηγούμενη χρήση 1.1 – 31.12.2017, μέρος της ζημίας ύψους 28.777,28€, μετά από αναβαλλόμενη φορολογία ύψους 8.345,42€, χρεώθηκε στο Αποθεματικό εύλογης αξίας (μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων ενώ το υπόλοιπο, ύψους 9.927,50€, χρεώθηκε απευθείας στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Σημειώνεται, ότι οι συσσωρευμένες αποσβέσεις των κτιρίων μηδενίστηκαν και η καθαρή λογιστική αξία τους επαναπροσδιορίστηκε στην εύλογη αξία.

Η επιμέτρηση της εύλογης αξίας του οικοπέδου και των κτιρίων εντάσσεται στο Επίπεδο 2 της ιεραρχίας εύλογης αξίας καθώς προσδιορίζεται με τη χρήση παρατηρήσιμων δεδομένων της αγοράς.

Δεν υπάρχουν πάγια σε αδράνεια καθώς και πάγια που αποσύρθηκαν από την εκμετάλλευση.

Επί των ακινήτων της Εταιρείας έχουν εγγραφεί προσημειώσεις υποθήκης, συνολικού ύψους 1.230.000€ (31.12.2017 : 1.230.000€), για εξασφάλιση τραπεζικών δανείων.

Κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2018 η Εταιρεία και ο Όμιλος δεν είχαν δεσμεύσεις για αγορά ενσώματων ακινητοποιήσεων.

16. Άυλα περιουσιακά στοιχεία

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου αναλύονται ως ακολούθως:

	Κίνηση 1.1. - 31.12.2018		
	Υπεραξία	Λογισμικά Προγράμματα	Σύνολο
<u>Αξίες κτήσης</u>			
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2018	556,745.01	1,258,194.26	1,814,939.27
Προσθήκες	-	752.97	752.97
Μειώσεις	-	-	-
Υπόλοιπο την 31.12.2018	556,745.01	1,258,947.23	1,815,692.24
<u>Αποσβέσεις και απομειώσεις</u>			
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2018	170,000.00	1,243,221.93	1,413,221.93
Αποσβέσεις χρήσης	-	9,416.99	9,416.99
Ζημία απομείωσης	386,745.01	-	386,745.01
Σύνολο αποσβέσεων 31.12.2018	556,745.01	1,252,638.92	1,809,383.93
<u>Αναπόσβεστη αξία την 31.12.2018</u>	-	6,308.31	6,308.31

Κίνηση 1.1. - 31.12.2017

	Υπεραξία	Λογισμικά Προγράμματα	Σύνολο
Αξίες κτήσης			
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2017	556,745.01	1,251,294.26	2,082,387.97
Προσθήκες	-	6,900.00	6,900.00
Μειώσεις	-	-	(274,348.70)
Υπόλοιπο την 31.12.2017	556,745.01	1,258,194.26	1,814,939.27
Αποσβέσεις και απομειώσεις			
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2017	-	1,231,602.39	1,470,746.24
Αποσβέσεις χρήσης	-	11,619.54	46,824.39
Ζημία απομείωσης	170,000.00	-	(104,348.70)
Σύνολο αποσβέσεων 31.12.2017	170,000.00	1,243,221.93	1,413,221.93
Αναπόσβεστη αξία την 31.12.2017	386,745.01	14,972.33	401,717.34

Στα άυλα περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου περιλαμβάνονταν υπεραξία ύψους 386.745,01 εκ της οποίας το μεγαλύτερο μέρος, αφορά υπεραξία που προέκυψε από την 1^η πλήρη ενοποίηση της Εταιρείας Βέλλουμ Α.Ε.. Καθώς, στη χρήση 2018, η εταιρεία αυτή απώλεσε ένα σημαντικό συμβόλαιο παροχής υπηρεσιών σε πελάτη της, με αποτέλεσμα η δραστηριότητά της να μειωθεί σημαντικά (κατά 50% περίπου). Για το λόγο αυτό η Διοίκηση του Ομίλου προχώρησε σε πλήρη απομείωση της υπεραξίας η οποία καταχωρήθηκε στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης (χρήση 2017: € 170.000).

Δεν υπήρξαν ενδείξεις απομείωσης των λοιπών άυλων περιουσιακών στοιχείων που υπόκεινται σε απόσβεση.

Το ανακτήσιμο ποσό της υπεραξίας που αφορά την εταιρεία Βέλλουμ Α.Ε., έχει προσδιορισθεί βάσει του υπολογισμού των καθαρών προεξοφλημένων ταμειακών χρηματοροών που αναμένεται να προκύψουν από τη δραστηριότητά της («value in use»).

Οι βασικές υποθέσεις που χρησιμοποιήθηκαν στον υπολογισμό της αξίας χρήσεως έχουν ως εξής:

WACC: Το μέσο σταθμισμένο κόστος κεφαλαίου (WACC) το οποίο χρησιμοποιήθηκε είναι 9,00%.

EBITDA: Τα προϋπολογιστικά ποσά του “EBITDA” υπολογίστηκαν βάση 5ετούς επιχειρηματικού σχεδίου εγκεκριμένου από τη Διοίκηση της Εταιρείας (ακολουθώντας παραδοχές συμβατές με την προσέγγιση «value in use»), τα οποία αντανακλούν προηγούμενη εμπειρία, προβλέψεις κλαδικών μελετών και λοιπές διαθέσιμες πληροφορίες από εσωτερικές και εξωτερικές πηγές.

Ρυθμός ανάπτυξης: Ο ρυθμός ανάπτυξης που χρησιμοποιήθηκε στο 5ετές επιχειρηματικό σχέδιο βασίζεται σε λογικές και βάσιμες παραδοχές, που αντιπροσωπεύουν την καλύτερη δυνατή εκτίμηση της

Διοίκησης. Ο ρυθμός ανάπτυξης πέραν της 5ετίας είναι 0,5% με βάση τη συντηρητική εκτίμηση για την πορεία του κλάδου και της Ελληνικής οικονομίας.

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία της **Εταιρείας** αναλύονται ως ακολούθως:

<u>Κίνηση 1.1. - 31.12.2018</u>	
	<u>Λογισμικά Προγράμματα</u>
<u>Αξίες κτήσης</u>	
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2018	1,012,110.10
Προσθήκες	400.00
Μειώσεις	-
Υπόλοιπο την 31.12.2018	1,012,510.10
<u>Αποσβέσεις</u>	
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2018	1,001,619.56
Αποσβέσεις χρήσης	6,273.66
Αποσβέσεις μειώσεων	-
Σύνολο αποσβέσεων 31.12.2018	1,007,893.22
<u>Αναπόσβεστη αξία την 31.12.2018</u>	<u>4,616.88</u>

<u>Κίνηση 1.1. - 31.12.2017</u>	
	<u>Λογισμικά Προγράμματα</u>
<u>Αξίες κτήσης</u>	
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2017	1,005,210.10
Προσθήκες	6,900.00
Μειώσεις	-
Υπόλοιπο την 31.12.2017	1,012,110.10
<u>Αποσβέσεις</u>	
Υπόλοιπο έναρξης - 01.01.2017	992,104.37
Αποσβέσεις χρήσης	9,515.19
Αποσβέσεις μειώσεων	-
Σύνολο αποσβέσεων 31.12.2017	1,001,619.56
<u>Αναπόσβεστη αξία την 31.12.2017</u>	<u>10,490.54</u>

17. Επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες

Οι επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρείες την 31^η Δεκεμβρίου 2018 παρουσιάζονται παρακάτω:

Επωνυμία εταιρείας	Χώρα δραστηριοποίησης	Άμεσο ποσοστό συμμετοχής	Έμμεσο ποσοστό συμμετοχής	Συνολικό ποσοστό ελέγχου	Πραγματικό ποσοστό συμμετοχής μητρικής	Μέθοδος Ενοποίησης
1. ChoiceXS Plc	Μεγάλη Βρετανία	73.64%	0.00%	73.64%	73.64%	Πλήρης ενοποίηση
2. ICTV Hellas -Ευρυζωνικά Δίκτυα Επικοινωνίας Α.Ε.	Ελλάδα	19.58%	59.22%	78.80%	78.80%	Πλήρης ενοποίηση
3. EUROCONSULTANS INTERNATIONAL S.A.	Λουξεμβούργο	100.00%	0.00%	100.00%	100.00%	Πλήρης ενοποίηση
4. E.I. Ευρωσύμβουλοι Λτδ	Κύπρος	100.00%	0.00%	100.00%	100.00%	Πλήρης ενοποίηση
5. First Element Euroconsultants Ltd	Κύπρος	70.00%	0.00%	70.00%	0.00%	Πλήρης ενοποίηση
6. Euroconsultants Bulgaria J.S.C.	Βουλγαρία	51.00%	0.00%	51.00%	0.00%	Πλήρης ενοποίηση
7. Euroconsultants HRVATSKA D.O.O.*	Κροατία	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	Πλήρης ενοποίηση*
8. Γνώμων Πληροφορικής Α.Ε.	Ελλάδα	43.26%	0.00%	43.26%	43.26%	Πλήρης ενοποίηση
9. Βέλλουμ Σύμβουλοι Επιχειρήσεων Α.Ε.	Ελλάδα	0.00%	98.00%	98.00%	56.61%	Πλήρης ενοποίηση
10. Gnomon Cyprus Ltd	Κύπρος	0.00%	92.73%	92.73%	40.11%	Πλήρης ενοποίηση

Οι μετοχές της εταιρείας Euroconsultants HRVATSKA D.O.O.* μεταβιβάστηκαν τον Δεκέμβριο του 2018, αντί ποσού € 1. Από την πώληση της συμμετοχής αυτής προέκυψε κέρδος € 12.425,92 (καθώς η καθαρή ενοποιούμενη θέση ήταν αρνητική).

Τα αποτελέσματα της εταιρείας αυτής (ζημία 4.505,37 € μετά από έσοδα 8.708,31 € και έξοδα 13.213,70) μέχρι την ημερομηνία της μεταβίβασης, συμπεριλήφθηκαν στην κατάσταση αποτελεσμάτων, στις διακοπτόμενες δραστηριότητες.

Η Εταιρεία E.I. Ευρωσύμβουλοι Ltd έχει τερματίσει την δραστηριότητα της και διόρισε εκκαθαριστή την 23^η Ιουνίου 2014. Μέχρι τη στιγμή της σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων δεν είχε ολοκληρωθεί η διαδικασία εκκαθάρισης.

Η μεταβολή του υπολοίπου των θυγατρικών εταιρειών κατά τη διάρκεια της χρήσης έχει ως ακολούθως:

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01-31.12.2018	01.01-31.12.2017
Υπόλοιπο έναρξης	423,781.07	456,281.07
Αύξηση κεφαλαίου / εξαγορά % σε θυγατρική	10,465.00	17,500.00
Μεταφορά θυγατρικών από υποόμιλο σε μητρική	202,275.81	
Προβλέψεις απομείωσης	(150,000.00)	(50,000.00)
Υπόλοιπο λήξης	486,521.88	423,781.07

Κατά την κλειόμενη χρήση 01.01 - 31.12.2018 υπήρξαν οι εξής μεταβολές :

- Οι θυγατρικές εταιρείες First Elements και Euroconsultants Bulgaria μεταφέρθηκαν από την Euroconsultants International S.A. στην Ευρωσύμβουλοι Α.Ε.
- Η συμμετοχή της θυγατρικής ICTV Α.Ε. στην Εταιρεία Βέλλουμ Α.Ε. μεταφέρθηκε στην Ευρωσύμβουλοι Α.Ε.

Δεν υπήρξε μεταβολή στη σύνθεση του Ομίλου σε τελικό επίπεδο από τα ανωτέρω.

Κατά την προηγούμενη χρήση 01.01 - 31.12.2017 υπήρξαν οι εξής μεταβολές :

- Η θυγατρική εταιρεία «Euroconsultants International S.A.», προχώρησε σε αύξηση κεφαλαίου ύψους € 17.500 το οποίο καλύφθηκε εξ' ολοκλήρου από τη μητρική Εταιρεία.
- Η Μητρική Εταιρεία απομείωσε τη συμμετοχή της στη θυγατρική εταιρεία «Euroconsultants International S.A.» κατά 50.000 €. Η ζημία απομείωσης καταχωρήθηκε στις «Προβλέψεις απομείωσης θυγατρικών & συγγενών» στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Το ανακτήσιμο ποσό προσδιορίστηκε βάσει του υπολογισμού των καθαρών προεξοφλημένων ταμειακών χρηματοροών που αναμένεται να προκύψουν από τη δραστηριότητα της εν λόγω συμμετοχής («value in use»). Για την εκτίμηση αυτή, οι εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές βασίστηκαν σε οικονομικές προβλέψεις εγκεκριμένες από τη Διοίκηση που καλύπτουν περίοδο πέντε ετών. Το προεξοφλητικό επιτόκιο στο οποία βασίστηκε ο υπολογισμός των καθαρών προεξοφλημένων ταμειακών χρηματοροών είναι 9,00%, ενώ το ποσοστό ανάπτυξης στο διηνεκές, μετά την πενταετία, που λήφθηκε υπόψη είναι 1%.

Επιπλέον, στην κλειόμενη χρήση, η Μητρική Εταιρεία απομείωσε τη συμμετοχή της στη θυγατρική εταιρεία «Euroconsultants International S.A.» κατά 150.000 € (χρήση 2017: 100.000€). Η ζημία απομείωσης καταχωρήθηκε στις «Προβλέψεις απομείωσης θυγατρικών & συγγενών» στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων. Το ανακτήσιμο ποσό προσδιορίστηκε βάσει του υπολογισμού των καθαρών προεξοφλημένων ταμειακών χρηματοροών που αναμένεται να προκύψουν από τη δραστηριότητα της εν λόγω συμμετοχής («value in use»). Για την εκτίμηση αυτή, οι εκτιμώμενες μελλοντικές ταμειακές ροές βασίστηκαν σε οικονομικές προβλέψεις εγκεκριμένες από τη Διοίκηση που καλύπτουν περίοδο πέντε ετών. Το προεξοφλητικό επιτόκιο στο οποία βασίστηκε ο υπολογισμός των καθαρών προεξοφλημένων ταμειακών χρηματοροών είναι 13,00%, ενώ το ποσοστό ανάπτυξης στο διηνεκές, μετά την πενταετία, που λήφθηκε υπόψη είναι 0%.

Στις Οικονομικές Καταστάσεις της Μητρικής, οι θυγατρικές εταιρείες εμφανίζονται στο κόστος απόκτησής τους μείον τυχόν προβλέψεις απομείωσης της αξίας τους.

Δεν υπάρχουν σημαντικοί περιορισμοί στην ικανότητα του Ομίλου να έχει πρόσβαση και να χρησιμοποιεί τα περιουσιακά στοιχεία και να διακανονίζει τις υποχρεώσεις του Ομίλου.

Πληροφορίες για θυγατρικές που έχουν σημαντικά μη ελεγχόμενα δικαιώματα

Ο Όμιλος κατέχει το 43,26% των μετοχών της εταιρείας «Γνώμων Πληροφορικής Α.Ε.». Την 01.04.2012 η Εταιρεία σύναψε συμφωνία με βασικούς μετόχους της «Γνώμων Πληροφορικής Α.Ε.», οι οποίοι κατέχουν το 10,86% των μετοχών αυτής, προκειμένου να της παραχωρήσουν τα δικαιώματα ψήφου ώστε να μπορεί να κατευθύνει τις επιχειρηματικές δραστηριότητες της και να μπορέσει να εναρμονίσει τις δραστηριότητες της με αυτές της μητρικής Εταιρείας. Έτσι μαζί με το κατεχόμενο ποσοστό 43,26% των μετοχών που είχε στο χαρτοφυλάκιο της έλεγχε κατά την 31.12.2016 τα δικαιώματα ψήφου του 54,12% των μετοχών της εταιρείας. Ως εκ τούτου η Διοίκηση θεωρεί ότι ο Όμιλος έχει τον έλεγχο της εταιρείας και την ενοποιεί πλήρως στις παρούσες Οικονομικές Καταστάσεις.

% Μη ελεγχουσών συμμετοχών		Κέρδος / (ζημία) που αναλογεί στις μη ελέγχουσες συμμετοχές		Συσσωρευμένες μη ελέγχουσες συμμετοχές	
31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
56.74%	56.74%	13,044.45	(1,191.78)	515,474.07	502,429.62

Συνοπτικές οικονομικές πληροφορίες της «Γνώμων Πληροφορικής Α.Ε.» παρουσιάζονται παρακάτω. Οι συνοπτικές οικονομικές πληροφορίες παρουσιάζονται προ των απαλοιφών των ενδοεταιρικών υπολοίπων και συναλλαγών.

	31.12.2018	31.12.2017
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	1,114,317.01	1,000,000.43
Μη Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία	472,919.29	494,548.21
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	546,120.68	481,041.96
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	132,631.18	128,012.11
Ίδια Κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους της Μητρικής	393,010.37	383,064.95
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	515,474.07	502,429.62
	01.01 -	01.01 -
	31.12.2017	31.12.2016
Έσοδα	1,086,295.56	712,595.12
Κέρδη χρήσης	19,260.87	(17,978.62)
Κέρδη αποδιδόμενα στους μετόχους της Μητρικής	8,332.25	(7,777.55)
Κέρδη αποδιδόμενα στις μη ελέγχουσες συμμετοχές	10,928.62	(10,201.07)
Κέρδη χρήσης	19,260.87	(17,978.62)
Λοιπά συνολικά έσοδα	3,729.00	(3,013.24)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα	22,989.87	(20,991.86)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα αποδιδόμενα στους μετόχους της Μητρικής	9,945.42	(9,081.08)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα αποδιδόμενα στις μη ελέγχουσες συμμετοχές	13,044.45	(11,910.78)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα	22,989.87	(20,991.86)

Μεταβίβαση συμμετοχής στη Γνώμων Πληροφορικής Α.Ε.

Όπως αναφέρεται στη Σημείωση 41 Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς, μετά από σχετική απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της μεταβιβάστηκε το σύνολο των μετοχών που κατείχε η Εταιρεία στην Γνώμων Πληροφορικής Α.Ε., σε τρία φυσικά πρόσωπα, αντί συνολικού τιμήματος 294.739,17 €. Από τη μεταβίβαση της συμμετοχής θα προκύψει κέρδος στη χρήση 2019, σε επίπεδο εταιρικών οικονομικών καταστάσεων (καθώς το κόστος κτήσης της συμμετοχής ήταν 51.842,22 €). Σε επίπεδο ενοποιημένου, τα αποτελέσματα της συμμετοχής θα συμπεριληφθούν στα ενοποιημένα αποτελέσματα έως την ημερομηνία της μεταβίβασης, ενώ δεδομένης και της απομείωσης της υπεραξίας στην κλειόμενη χρήση που αφορά έμμεση συμμετοχή μέσω της Γνώμων Πληροφορικής Α.Ε., δεν αναμένεται να προκύψει ζημία.

18. Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες και κοινοπραξίες

Επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες

Οι επενδύσεις σε συγγενείς εταιρείες περιλαμβάνουν τις συμμετοχές σε εταιρείες στις οποίες ο Όμιλος ασκεί σημαντική επιρροή χωρίς όμως να έχει τον έλεγχο ή από κοινού έλεγχο. Συνήθως, η συμμετοχή σε αυτές τις εταιρείες είναι της τάξεως του 20% έως 50% των δικαιωμάτων ψήφου. Οι εταιρείες αυτές στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης της Μητρικής εμφανίζονται στην αξία κτήσης τους μείον τις ζημίες απομείωσης και στην ενοποιημένη με τη Μέθοδο της Καθαρής Θέσης.

Παρακάτω παρουσιάζεται η κίνηση του κονδυλίου «Επενδύσεις σε συγγενείς» τόσο σε επίπεδο Ομίλου (λογιστικοποίηση με τη Μέθοδο της Καθαρής Θέσης) όσο και σε επίπεδο Εταιρείας (λογιστικοποίηση με τη μέθοδο της αξίας κτήσεως μείον τυχόν απομειώσεις):

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2017	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2017
Υπόλοιπο έναρξης	88,621.61	298,126.47	121,256.78	416,385.78
Απομείωση αξίας συγγενών	(1.00)	(157,735.05)	(40,001.00)	(220,129.00)
Πώληση συγγενών	-	(47,085.28)	-	(75,000.00)
Εξαγορά % σε συγγενή	-	-	-	-
Κέρδη / (Ζημίες) από συγγενείς	(13,777.00)	(4,341.77)	-	-
Λοιπά Συνολικά Έσοδα από συγγενείς	273.06	(342.76)	-	-
Υπόλοιπο λήξης	75,116.67	88,621.61	81,255.78	121,256.78

Κατά την κλειόμενη χρήση 01.01 - 31.12.2018 υπήρξαν οι εξής κινήσεις:

Σχηματίστηκαν πρόσθετες προβλέψεις απομείωσης στις ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις όπως φαίνεται και στον πίνακα ανωτέρω. Η απομείωση αφορά την εταιρεία ΛΟΚΟΥΣ Α.Ε..

Κατά την προηγούμενη χρήση 01.01 - 31.12.2017 υπήρξαν οι εξής κινήσεις :

1. Σχηματίστηκαν πρόσθετες προβλέψεις απομείωσης στις ατομικές Οικονομικές Καταστάσεις και στις ενοποιημένες όπως φαίνεται και στον πίνακα ανωτέρω. Η απομείωση αφορά την εταιρεία S.I.L.K. Capital Partners ΑΕΠΕΥ και την εταιρεία Eucons Group Limited Liability Company. Στις ατομικές

χρηματοοικονομικές καταστάσεις το ποσό της απομείωσης ανέρχεται σε 207.129€ και 13.000€ αντίστοιχα ενώ στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, το αντίστοιχα ποσά είναι 144.735,05€ και 13.000€.

2. Την 12.4.2017 η Μητρική εταιρεία πώλησε (15.000 εκ του συνόλου των 24.950 κοινών ονομαστικών μετοχών) που κατείχε στη συγγενή εταιρεία «I4G A.E.» με αποτέλεσμα το ποσοστό συμμετοχής της να μειωθεί από 49,9% σε 19,9%. Από την πώληση προέκυψε ζημία ύψους €26.250 για την Εταιρεία και κέρδος €1.664,72 για τον Όμιλο τα οποία αναγνωρίστηκαν στο κονδύλιο «Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα» της Κατάστασης Αποτελεσμάτων (σημείωση 12).

Στον επόμενο πίνακα παρατίθενται αναλυτικά στοιχεία ανά συγγενή εταιρεία – σε επίπεδο Εταιρείας και Ομίλου την 31^η Δεκεμβρίου 2018:

Κατάσταση Συγγενών Επιχειρήσεων της 31ης Δεκεμβρίου 2018							
	Χώρα Έδρας	Αξία Μητρικής	Ενοποιημένη αξία	Ποσοστό Άμεσης Συμμετοχής	Ποσοστό Έμμεσης Συμμετοχής	Συνολικό Ποσοστό Συμμετοχής	Πραγματικό ποσοστό έμμεσης συμμετοχής
LOCUS Σύμβουλοι Ε.Π.Ε.	Ελλάδα	16,351.64	41,685.46	40.00%	-	40.00%	40.00%
Euroconsultants S.R.O.	Τσεχία	1.00	1.00	40.00%	-	40.00%	40.00%
Eucons Group Limited Liability Company	Σερβία	15,152.14	15,560.34	33.00%	-	33.00%	33.00%
I4 G A.E.	Ελλάδα	49,750.00	13,985.25	19.90%	-	19.90%	19.90%
S.I.L.K. Capital Partners ΑΕΡΕΥ	Ελλάδα	1.00	3,884.62	15.00%		15.00%	15.00%
ΣΥΝΟΛΑ άμεσων συμμετοχών		81,255.78	75,116.67				
ΚΜΕΣ Μονάδα Εργασιακών Συμβούλων	Κύπρος	3,805.00	-	-	25.00%	25.00%	16.65%
ΣΥΝΟΛΑ έμμεσων συμμετοχών		3,805.00	0.00				
ΣΥΝΟΛΑ άμεσων & έμμεσων συμμετοχών		85,060.78	75,116.67				

Τα αντίστοιχα συγκριτικά στοιχεία της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2017 παρουσιάζονται παρακάτω:

Κατάσταση Συγγενών Επιχειρήσεων της 31ης Δεκεμβρίου 2017							
	Χώρα Έδρας	Αξία Μητρικής	Ενοποιημένη αξία	Ποσοστό Άμεσης Συμμετοχής	Ποσοστό Έμμεσης Συμμετοχής	Συνολικό Ποσοστό Συμμετοχής	Πραγματικό ποσοστό έμμεσης συμμετοχής
LOCUS Σύμβουλοι Ε.Π.Ε.	Ελλάδα	56,351.64	44,228.93	40.00%	-	40.00%	40.00%
Euroconsultants S.R.O.	Τσεχία	1.00	1.00	40.00%	-	40.00%	40.00%
Eucons Group Limited Liability Company	Σερβία	15,152.14	15,560.34	33.00%	-	33.00%	33.00%
I4 G A.E.	Ελλάδα	49,750.00	28,829.34	19.90%	-	19.90%	19.90%
Ελιξ Α.Ε.	Ελλάδα	1.00	1.00	24.00%	-	24.00%	24.00%
S.I.L.K. Capital Partners ΑΕΡΕΥ	Ελλάδα	1.00	1.00	15.00%		15.00%	15.00%
ΣΥΝΟΛΑ άμεσων συμμετοχών		121,256.78	88,621.61				
ΚΜΕΣ Μονάδα Εργασιακών Συμβούλων	Κύπρος	3,805.00	-	-	25.00%	25.00%	16.65%
ΣΥΝΟΛΑ έμμεσων συμμετοχών		3,805.00	-				
ΣΥΝΟΛΑ άμεσων & έμμεσων συμμετοχών		125,061.78	88,621.61				

Συγκεντρωτικές οικονομικές πληροφορίες για τις συγγενείς εταιρείες παρουσιάζονται παρακάτω:

	31.12.2018	31.12.2017
Περιουσιακά στοιχεία	604,170.93	689,724.33
Υποχρεώσεις	(299,344.88)	(337,829.00)
Έσοδα	607,313.64	688,302.54
Κέρδη μετά φόρων	(56,030.43)	(85,916.31)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα	(95,542.68)	(80,345.76)

Στην κλειόμενη χρήση δεν υπήρξε αναλογία ζημιών που δεν αναγνωρίστηκε.

Ο Όμιλος, κατά την προηγούμενη χρήση 2017, δεν αναγνώρισε την αναλογία ζημιών συγγενών εταιρειών, ύψους 10.703,64 € καθώς έχει σταματήσει να αναγνωρίζει το μέρος των ζημιών που του αναλογεί με την εφαρμογή της μεθόδου της Καθαρής Θέσης.

Σημειώνεται, ότι δεν υπάρχουν περιορισμοί στην ικανότητα των συγγενών εταιρειών να μεταφέρουν κεφάλαια στη Μητρική με τη μορφή μερισμάτων ή να αποπληρώσουν τυχόν δάνεια ή προκαταβολές που έχουν δοθεί από τη Μητρική. Επίσης, δεν υπάρχουν ενδεχόμενες υποχρεώσεις αναφορικά με τη συμμετοχή του Ομίλου σε συγγενείς εταιρείες.

Επενδύσεις σε Κοινοπραξίες

Ο Όμιλος συμμετείχε έως την 31.12.2017 στη στην παρακάτω κοινοπραξία η οποία λύθηκε στην κλειόμενη χρήση. Η σχετική ζημία απομείωσης είχε αναγνωριστεί σε προγενέστερη χρήση.

	Επωνυμία εταιρίας	Χώρα δραστηριοποίησης	Άμεσο ποσοστό συμμετοχής	Έμμεσο ποσοστό συμμετοχής	Συνολικό ποσοστό ελέγχου	Πραγματικό ποσοστό συμμετοχής μητρικής	Μέθοδος Ενοποίησης
1.	Κ/Ξ ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ-ΒΑΣ.ΣΥΣΜ Α.Ε. - Ε	Ελλάδα	23,75%	-	23,75%	23,75%	-

Οι παραπάνω Κοινοπραξία στην οποία ο Όμιλος συμμετέχει είναι ανενεργή και τα περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις της είναι μη σημαντικά.

19. Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι

Οι λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι, επανεκτιμούνται κάθε χρόνο σε εύλογες αξίες. Για επενδύσεις που εμπορεύονται σε αγορές με έντονη κίνηση, η εύλογη αξία καθορίζεται σύμφωνα με τις επίσημες τιμές προσφοράς του Χρηματιστηρίου. Για άλλες επενδύσεις, η εύλογη αξία υπολογίζεται σύμφωνα με τις τρέχουσες τιμές αγοράς παρόμοιων τίτλων ή σύμφωνα με την προεξόφληση των ταμειακών ροών που αναμένεται να προκύψουν από τη δραστηριότητα τους. Για μετοχές όπου η εύλογη αξία δεν μπορεί να υπολογιστεί με αξιοπιστία, αναγνωρίζονται σε κόστος μείον οποιαδήποτε απομείωση στην αξία.

Στα χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση περιλαμβάνονται συμμετοχές της Εταιρείας στο μετοχικό κεφάλαιο των ακόλουθων εταιρειών:

Επωνυμία εταιρίας	31.12.2018		31.12.2017		Χώρα δραστηριοποίησης	Ποσοστό συμμετοχής
	Ο ΟΜΙΛΟΣ	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Ο ΟΜΙΛΟΣ	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
Εταιρία Διαχείρισης & Ανάπτυξης Τεχνολογικού Πάρκου Θεσσαλονίκης Α.Ε.	1,347.77	1,347.77	1,347.77	1,347.77	Ελλάδα	2.67%
Εταιρία Επιχειρησιακών Σπουδών Βορείου Ελλάδος-Εργ.Ελ.Σπουδών (Αστ.μη κερδ.Εταιρία)	0.01	0.01	0.01	0.01	Ελλάδα	4.76%
ΔΙΕΡΓΩΝ Ε.Π.Ε (σε αδράνεια)	0.01	0.01	0.01	0.01	Ελλάδα	51.00%
Τεχνόπολη Θεσσαλονίκης Α.Ε.	149,288.00	-	149,288.00	-	Ελλάδα	4.85%
Λοιπές	11,738.81	-	11,738.81	-		
ΣΥΝΟΛΟ	162,374.60	1,347.79	162,374.60	1,347.79		

Ειδικότερα, αναφορικά με την «International Life Α.Ε.Γ.Α.» η λογιστική αξία της αφορά αξία κτήσης 544.001,25 € και ισόποση ζημία απομείωσης (που έχει αναγνωρισθεί σε προηγούμενες χρήσεις.

Κατά την κλειόμενη χρήση 01.01 - 31.12.2018 και την προηγούμενη 01.01 – 31.12.2017, δεν υπήρξαν μεταβολές.

20. Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις

Οι Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις που περιλαμβάνονται στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Απαιτήσεις από θυγατρικές Εταιρείες	-	-	-	64,071.17
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	15,010.30	15,010.30	15,010.30	15,010.30
Εγγυήσεις	15,067.97	21,067.97	8,773.97	14,773.97
	30,078.27	36,078.27	23,784.27	93,855.44

Η κίνηση των λοιπών μακροπρόθεσμων απαιτήσεων παρουσιάζεται παρακάτω:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01-31.12.2018	01.01-31.12.2017	01.01-31.12.2018	01.01-31.12.2017
Υπόλοιπο έναρξης	36,078.27	21,067.97	93,855.44	78,666.80
Χορηγήσεις δανείων σε θυγατρικές	-	-	3,696.00	178.34
Μείωση δανείου			(67,767.17)	
Λοιπές μακρο/σμες απαιτήσεις	(6,000.00)	15,010.30	(6,000.00)	15,010.30
Υπόλοιπο λήξης	30,078.27	36,078.27	23,784.27	93,855.44

Στις Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις περιλαμβάνονται δοθείσες προκαταβολές & εγγυήσεις για τη σύνδεση με τα δίκτυα ηλεκτρισμού, τηλεπικοινωνιών, ύδρευσης όπως επίσης και εγγυήσεις μισθώσεων ακινήτων & λειτουργικής μίσθωσης μεταφορικών μέσων.

21. Πελάτες και απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες

Το κονδύλι περιλαμβάνει μόνο τις εμπορικές απαιτήσεις της Εταιρείας και του Ομίλου κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2018. Οι απαιτήσεις από πελάτες είναι βραχυπρόθεσμες και δεν απαιτείται προεξόφληση κατά την ημερομηνία αναφοράς. Στον επόμενο πίνακα παρατίθεται ανάλυση των απαιτήσεων :

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Πελάτες - τιμολογημένες απαιτήσεις	1,304,379.97	1,662,005.83	623,870.24	918,585.20
Ζημία απομείωσης	(353,049.43)	(310,995.94)	(128,655.09)	(121,499.60)
	951,330.54	1,351,009.89	495,215.15	797,085.60
Επιταγές εισπρακτέες	13,732.00	19,510.40	-	-
Ζημία απομείωσης	(11,500.00)	(11,500.00)	-	-
	2,232.00	8,010.40	-	-
Γραμμάτια Εισπρακτέα	0.00	21,000.00	0.00	21,000.00
Απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες	816,978.74	1,754,747.62	370,722.71	1,467,684.72
	1,770,541.28	3,134,767.91	865,937.86	2,285,770.32

Στο κονδύλιο «Πελάτες» περιλαμβάνονται και οι απαιτήσεις από συμβάσεις με πελάτες στα πλαίσια του ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από συμβάσεις με πελάτες», δηλαδή τόσο το τιμολογημένο τμήμα των έργων όσο και το δεδουλευμένο μη τιμολογημένο τμήμα αυτών που προσδιορίζεται με βάση την εφαρμογή της ποσοστιαίας μεθόδου ολοκλήρωσης σύμφωνα με την οποία το έσοδο καταχωρείται στις λογιστικές περιόδους στις οποίες παρέχονται οι υπηρεσίες. Αντίστοιχα, καταχωρούνται και τα σχετικά έξοδα (δεδουλευμένα – μη τιμολογημένα από τους προμηθευτές) στις λογιστικές περιόδους στις οποίες λαμβάνονται οι υπηρεσίες (βλέπε σχετικό κονδύλι στη Σημείωση 32 «Προμηθευτές»).

Η αναγνώριση των εσόδων και των εξόδων γίνεται με τη μέθοδο του ποσοστού ολοκλήρωσης του έργου με βάση τις υπηρεσίες που παρασχέθηκαν μέχρι την ημερομηνία αναφοράς σε σχέση με τις συνολικές υπηρεσίες που πρόκειται να παρασχεθούν.

Η εκτίμηση της φάσης ολοκλήρωσης των αναληφθέντων έργων γίνεται από τους Υπεύθυνους Έργων οι οποίοι χρησιμοποιούν ως σταθερά το παραχθέν έργο (ανθρωπόωρες και συμβατικά στάδια ολοκλήρωσης του έργου) σε σχέση με τις αναληφθείσες συμβατικές υποχρεώσεις.

Οι σχετικές γνωστοποιήσεις, έχουν ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01-31.12.2018	01.01-31.12.2017	01.01-31.12.2018	01.01-31.12.2017
Συμβατικό έσοδο που λογίσθηκε στην περίοδο / χρήση	1,834,878.24	3,182,867.57	1,002,994.5	2,350,983.85
Προκαταβολές εισπραχθείσες	110,502.96	110,502.96	193,831.5	70,898.57
Παρακρατήσεις πελατών καλής εκτέλεσης	0.00	0.00	-	0.00
Δεδουλευμένο - μη τιμολογημένο έσοδο	816,978.74	1,754,747.62	370,722.7	1,467,684.72
Τιμολογημένο - μη δεδουλευμένο έσοδο	(6,702.35)	(6,702.35)	-	-
Συσσωρευμένο κόστος έργων				
Πλέον:Συσσωρευμένα καταχωρημένα κέρδη				
Μείον: Συσσωρευμένες καταχωρημένες ζημίες	8,244,011.42	7,884,490.21	5,959,487.7	6,311,403.48
Εκ των οποίων τιμολογηθέντα	(7,433,735.03)	(6,136,444.94)	(5,588,765.0)	(4,843,718.76)
	810,276.39	1,748,045.27	370,722.7	1,467,684.72

Στην κλειόμενη χρήση αναγνωρίστηκαν ζημίες 300.358,98€ για συγκεκριμένες υπό εκτέλεση συμβάσεις καθώς τα εκτιμώμενα έσοδα υπερβαίνουν τα αντίστοιχα εκτιμώμενα έξοδα. (χρήση 2017 62,800 €).

Η χρονική ενηλικίωση του κονδυλίου «Πελάτες – τιμολογημένες απαιτήσεις» της Εταιρείας και του Ομίλου κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2018 και 31^η Δεκεμβρίου 2017 παρουσιάζεται παρακάτω:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
0 - 90 ημέρες	386,635.39	730,545.80	71,274.41	363,267.78
91 - 180 ημέρες	59,157.10	189,774.99	12,765.42	60,264.60
181 - 360 ημέρες	48,243.18	106,138.20	20,796.52	102,836.05
360 - 720 ημέρες	17,860.43	60,820.01	17,395.01	27,442.21
> 720 ημέρες	439,434.44	263,730.89	372,983.79	243,274.96
	951,330.54	1,351,009.89	495,215.15	797,085.60

Ανάλυση των ζημιών απομειώσεων παρουσιάζεται παρακάτω:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Ζημία απομείωσης τιμολογημένων πελατών	353,049.43	310,995.94	128,655.09	121,499.60
Ζημία απομείωσης επιταγών εισπρακτέων	11,500.00	11,500.00	-	-
ΣΥΝΟΛΟ	364,549.43	322,495.94	128,655.09	121,499.60

Η κίνηση των ζημιών απομειώσεων παρουσιάζεται παρακάτω:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Υπόλοιπο έναρξης	322,495.94	314,407.71	121,499.60	139,121.85
Μείον: Χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη	(660.36)	(19,300.00)	(660.36)	(19,300.00)
Πλέον: Πρόσθετη πρόβλεψη στην περίοδο / χρήση	42,713.85	34,307.72	7,815.85	8,597.24
Μείον: Μη χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη	-	(6,919.49)	-	(6,919.49)
ΣΥΝΟΛΟ	364,549.43	322,495.94	128,655.09	121,499.60

Μετά την υιοθέτηση του ΔΠΧΠ 9 την 1.1.2018, ο Όμιλος και η Εταιρεία εφαρμόζουν την απλοποιημένη μέθοδο του ΔΠΧΠ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, η οποία χρησιμοποιεί την πρόβλεψη της αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας για όλη τη διάρκεια ζωής των εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων.

Για τον έλεγχο της απομείωσης που πραγματοποιήθηκε στις 31.12.2018 σύμφωνα με την παραπάνω μέθοδο, χρησιμοποιήθηκαν προϋπολογιστικά ποσοστά. Τα ποσοστά αυτά βασίζονται στις ημέρες καθυστέρησης πληρωμών για ομάδες πελατών με παρόμοια χαρακτηριστικά. Ο υπολογισμός αντανακλά ένα σταθμισμένο με πιθανότητες αποτέλεσμα, τη χρονική αξία του χρήματος, λογικές και βάσιμες πληροφορίες που είναι διαθέσιμες την ημερομηνία του ισολογισμού για γεγονότα του παρελθόντος, τις τρέχουσες συνθήκες, τις προβλέψεις για τις μελλοντικές οικονομικές συνθήκες και συγκεκριμένες πληροφορίες για ορισμένες απαιτήσεις.

Το προηγούμενο έτος, η απομείωση των εμπορικών απαιτήσεων εκτιμήθηκε με το μοντέλο των υφιστάμενων ζημιών.

Οι σωρευμένες ζημίες απομείωσης κρίνονται επαρκείς τόσο για την Εταιρεία όσο και για τον Όμιλο. Η Διοίκηση προβαίνει σε αξιολόγηση των σχετικών απομειώσεων λαμβάνοντας υπόψη τη φύση σημαντικού μέρους του πελατολογίου (κρατικοκεντρικό) και το χρόνο καθυστέρησης στην είσπραξη των απαιτήσεων. Να σημειωθεί επίσης ότι κατά την εκτίμηση του αξιόχρεου της απαίτησης λαμβάνεται υπόψη το γεγονός της επιστροφής των εγγυητικών επιστολών καλής εκτέλεσης των έργων, γεγονός που συνιστά την αναγνώριση του υπολοίπου από την πλευρά του πελάτη και συνεπώς ενδυνάμωση της θέσης του Ομίλου σε τυχόν νομική διεκδίκηση του ποσού.

Ο πιστωτικός κίνδυνος των πελατών αξιολογείται από κάθε εταιρεία του Ομίλου με βάση την καθιερωμένη πολιτική και τις σχετικές διαδικασίες. Η ενηλικίωση των υπολοίπων των πελατών και η χρηματοοικονομική κατάσταση των πελατών παρακολουθείται από τους Υπευθύνους Έργων και τη Διοίκηση / Νομικούς Συμβούλους, αντίστοιχα.

Δεν λαμβάνονται εμπράγματα εξασφαλίσεις από τους πελάτες με βάση την καθιερωμένη πρακτική της ελληνικής αγοράς.

Συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου: Λόγω της ευρείας πελατειακής βάσης δεν υπάρχει σημαντική συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου για την Εταιρεία και τον Όμιλο. Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο κατά την ημερομηνία αναφοράς είναι η εύλογη αξία των εμπορικών απαιτήσεων όπως παρουσιάζεται ανωτέρω και των λοιπών απαιτήσεων/.

22. Λοιπές απαιτήσεις

Οι λοιπές απαιτήσεις που περιλαμβάνονται στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Χρεώστες Διάφοροι	329,841.59	261,394.34	192,321.55	222,734.63
Γραμμάτια Εισπρακτέα	225,000.00	225,000.00	225,000.00	225,000.00
Λογαριασμοί προκαταβολών & πιστώσεων	180,416.51	148,304.16	35,726.64	92,523.84
Έξοδα επομένων χρήσεων	27,788.63	23,844.76	10,931.83	6,591.17
Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα	-	-	-	-
Προκαταβολές σε προμηθευτές / πιστωτές	277,047.87	79,948.25	192,701.60	37,327.33
Προκαταβλημένοι φόροι εισοδήματος	21,584.05	60,240.66	21,584.05	31,720.61
Φ.Π.Α. εισπρακτέο	16,339.86	83,812.27	-	14,089.22
	1,078,018.51	882,544.44	678,265.67	629,986.80
Μείον :				
Ζημία απομείωσης	(356,563.22)	(357,216.80)	(338,613.74)	(339,267.32)
	721,455.29	525,327.64	339,651.93	290,719.48

Η κίνηση των ζημιών απομειώσεων παρουσιάζεται παρακάτω:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Υπόλοιπο έναρξης	357,216.80	363,597.97	339,267.32	345,648.49
Πλέον: Πρόσθετη απομείωση στην περίοδο / χρήση	-	3,917.26	-	3,917.26
Μείον: Αναστροφή απομείωσης	(653.58)	(5,797.06)	(653.58)	(5,797.06)
Μείον: Χρησιμοποιηθείσα απομείωση	-	(4,501.37)	-	(4,501.37)
ΣΥΝΟΛΟ	356,563.22	357,216.80	338,613.74	339,267.32

23. Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα που περιλαμβάνονται στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Ταμείο	47.95	4,475.23	16.13	139.82
Καταθέσεις όψεως	554,240.78	540,795.24	26,896.80	73,675.27
ΣΥΝΟΛΟ	554,288.73	545,270.47	26,912.93	73,815.09

Η μέγιστη έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο από τα ταμιακά διαθέσιμα ανέρχεται για τον Όμιλο σε 554.240,78 € και € 540.795.24 € για τις χρήσεις 2018 και 2017 και για την Εταιρεία σε 26.896,80 € και 73.675,27 €, αντίστοιχα.

24. Μετοχικό κεφάλαιο, υπέρ το άρτιο και ίδιες μετοχές

Το μετοχικό κεφάλαιο και το αποθεματικό υπέρ το άρτιο της Εταιρείας παρουσιάζονται κατωτέρω:

	Αριθμός μετοχών - τεμάχια	Ονομαστική αξία	Μετοχικό Κεφάλαιο	Υπέρ το άρτιο
1.1.2016	7,959,900	0.60	4,775,940.00	390,593.39
Έκδοση νέων μετοχών	663,325	0.60	397,995.00	322,138.68
31.12.2016	8,623,225	0.60	5,173,935.00	712,732.07
Μείωση με συμψηφισμό ζημιών	-	(0.30)	(2,586,967.50)	-
Έκδοση νέων μετοχών	<u>2,501,885</u>	<u>0.30</u>	750,565.50	-
31.12.2017	<u>11,125,110</u>	<u>0.30</u>	3,337,533.00	712,732.07
Έξοδα αύξησης			(14,991.85)	-
Υπόλοιπο 31.12.2017 & 31.12.2018			3,322,541.15	712,732.07

Σημειώνεται, ότι η Εταιρεία δεν κατέχει ίδιες μετοχές.

Δεν υπήρξαν μεταβολές στην κλειόμενη χρήση 2018.

Μετοχικό κεφάλαιο – αύξηση στη χρήση 2017

Η Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της 19.6.2017 αποφάσισε τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας κατά 2.586.967,50€, με ισόποσο συμψηφισμό ζημιών, με μείωση της ονομαστικής αξίας της μετοχής κατά τριάντα λεπτά του ευρώ (0,30€), δηλαδή από τα εξήντα λεπτά του ευρώ (0,60€) σε τριάντα λεπτά του ευρώ (0,30).

Μετά την ως άνω μείωση της ονομαστικής αξίας της μετοχής, το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται πλέον σε 2.586.967,50€ ολοσχερώς καταβεβλημένο, διαιρούμενο σε 8.623.225 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας τριάντα λεπτών του ευρώ (0,30€) εκάστης.

Επίσης, η ίδια Γενική Συνέλευση των μετόχων αποφάσισε την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας κατά 862.322,40€ με την καταβολή μετρητών και την έκδοση νέων κοινών μετοχών, με δικαίωμα

προτίμησης υπέρ των παλαιών μετόχων, ανάλογα με την συμμετοχή τους στο υφιστάμενο κεφάλαιο. Συγκεκριμένα αποφασίστηκε να πραγματοποιηθεί αύξηση με την έκδοση 2.874.408 νέων κοινών μετοχών, ονομαστικής αξίας τριάντα λεπτών του ευρώ εκάστη, σε τιμή διάθεσης για την οποία εξουσιοδοτήθηκε να αποφασίσει το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας, σύμφωνα με το άρθρο 13 παρ. 6 του κ.ν.2190/1920. Επίσης είχε αποφασιστεί ότι η τιμή έκδοσης δύναται να είναι ανώτερη της χρηματιστηριακής τιμής κατά το χρόνο αποκοπής του δικαιώματος προτίμησης, ενώ το Δ.Σ. δικαιούται να διαθέσει τυχόν αδιάθετες μετοχές, σε παλαιούς ή και νέους μετόχους.

Η αύξηση που αποφασίστηκε με την ανωτέρω απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, καλύφθηκε μερικώς κατά 750.565,50 με την έκδοση 2.501.885 νέων μετοχών, ονομαστικής αξίας 0,30€ εκάστη και πιστοποιήθηκε με την από 01.12.2017 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας. Κατόπιν της αύξησης αυτής, το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται πλέον σε 3.337.533,00€ ολοσχερώς καταβλημένο, διαιρούμενο σε 11.125.110 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας 0,30€ εκάστης.

Τα άμεσα κόστη για την έκδοση των μετοχών ανήλθαν σε 21.115,28 € τα οποία, μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος ύψους 6.123,43 €, χρεώθηκαν στο «Μετοχικό Κεφάλαιο». Συνεπώς, το καθαρό ποσό της πίστωσης στο «Μετοχικό Κεφάλαιο» ανήλθε σε 735.573,65 €.

Πρόγραμμα διάθεσης μετοχών

Η Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 22^{ης} Ιουνίου 2015, ενέκρινε ομόφωνα, τη θέσπιση προγράμματος διάθεσης μετοχών σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 13 παρ. 13 του κ.ν.2190/1920, προς τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και το προσωπικό της καθώς και των συνδεδεμένων με αυτή εταιριών, με την έκδοση νέων μετοχών ονομαστικής αξίας 0,60€, διάρκειας 5 ετών (από 30.6.2015 μέχρι 30.6.2020), με χορήγηση κατ' ανώτατο όριο συνολικά 795.500 δικαιωμάτων (κατ' ανώτατο όριο 159.100 δικαιώματα ανά έτος), με τιμή διάθεσης η οποία θα είναι η μέση χρηματιστηριακή τιμή του προηγούμενου έτους μειωμένη κατά 30% και με ελάχιστη επιτρεπόμενη τιμή διάθεσης το 1,50€ ανά μετοχή και με παροχή εξουσιοδότησης προς το Δ.Σ. για τον επακριβή καθορισμό των δικαιούχων ονομαστικά και τη ρύθμιση λοιπών λεπτομερειών.

Η Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 22^{ης} Ιουνίου 2016 ενέκρινε την τροποποίηση του προγράμματος διάθεσης μετοχών (Stock Option Plan) το οποίο θεσπίστηκε από την Τακτική Γ.Σ. της 22.6.2015, και το οποίο δεν είχε υλοποιηθεί. Το τροποποιημένο Πρόγραμμα Διάθεσης Μετοχών (Stock Option Plan) έχει ως ακολούθως:

Για την ικανοποίηση του δικαιώματος προαίρεσης, η εταιρεία θα προβεί σε **αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου εκδίδοντας νέες μετοχές** κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 13 παρ. 13 του κ.ν.2190/1920.

Η διάρκεια του Προγράμματος θα είναι **πενταετής**. Το ως άνω χρονικό διάστημα άρχεται την 30.6.2016 και λήγει την 30.6.2021. Ο **συνολικός αριθμός των δικαιωμάτων** που δύναται να χορηγηθούν θα είναι **κατ' ανώτατο όριο μέχρι 795.500 δικαιώματα**. Το κάθε δικαίωμα θα αντιστοιχεί σε μία κοινή ονομαστική μετοχή με δικαίωμα ψήφου, **ονομαστικής αξίας 0,60€**, η οποία θα εκδίδεται εφόσον ασκηθεί το κάθε δικαίωμα, με **τιμή διάθεσης ανά μετοχή, η οποία θα είναι η μέση χρηματιστηριακή τιμή των είκοσι εργασίμων ημερών, που θα προηγούνται της ημερομηνίας κατά την οποία θα χορηγηθούν τα δικαιώματα στους δικαιούχους**. Η ονομαστική αξία των μετοχών που δύναται να διατεθούν καθ' όλη την διάρκεια του προγράμματος, δεν θα υπερβεί το 1/10 του κεφαλαίου που είναι σήμερα καταβεβλημένο. **Δεν θα χορηγούνται περισσότερα από 159.100 δικαιώματα ανά έτος διάρκειας του Προγράμματος. Δικαιούχοι** του ως άνω προγράμματος ορίζονται τα **μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου** της εταιρείας, το **προσωπικό** της καθώς και των συνδεδεμένων με αυτή εταιριών κατά την έννοια της παρ. 5 του άρθρ. 42ε του κ.ν.2190/1920 καθώς επίσης και **πρόσωπα τα οποία παρέχουν τις υπηρεσίες τους προς την εταιρεία σε σταθερή βάση**.

Η Γενική Συνέλευση της 22^{ης} Ιουνίου 2016 παρείχε εξουσιοδότηση στο Δ.Σ. της εταιρείας να εξειδικεύσει και να ρυθμίσει ειδικότερα θέματα και λεπτομέρειες που δεν ρυθμίζονται από την Γ.Σ., πάντα όμως εντός των ορίων που αυτή θέτει, να αποφασίσει για τον τρόπο άσκησης των δικαιωμάτων καθώς επίσης και να διαθέσει σύμφωνα με το άρθρο 13 παρ. 13 του κ.ν.2190/1920 συγκεκριμένα δικαιώματα προαίρεσης, στους δικαιούχους που αυτό θα κρίνει και θα ορίσει ανάλογα με την θέση και την απόδοση τους. Κατά τα λοιπά για οποιοδήποτε άλλο ζήτημα ισχύουν όσα προβλέπονται στο άρθρο 13 παρ. 13 του κ.ν.2190/1920.

Διάθεση δικαιωμάτων προαίρεσης – χρήση 2016

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας στη συνεδρίαση του την 20^η Ιουλίου 2016 προχώρησε στην κατανομή και διάθεση του συνόλου των 159.100 δικαιωμάτων προαίρεσης του πρώτου έτους του Προγράμματος (30.6.2016 μέχρι 1.7.2017). Ως ημερομηνία διάθεσης των δικαιωμάτων προς τους δικαιούχους, ορίστηκε η 20.7.2016. Ως τιμή εξάσκησης εκάστου δικαιώματος (το οποίο ενσωματώνει δικαίωμα για την απόκτηση μιας κοινής ονομαστικής μετοχής της εταιρείας), ορίστηκε η τιμή των 0,938 € (δηλαδή η μέση χρηματιστηριακή τιμή των τελευταίων 20 εργασίμων ημερών οι οποίες προηγήθηκαν της ημερομηνίας διάθεσης των δικαιωμάτων προαίρεσης στους δικαιούχους, ήτοι από 22.6.2016 μέχρι και 19.7.2016). Ως εκ τούτου εφόσον, οποτεδήποτε εντός της πενταετούς διάρκειας ισχύος του Προγράμματος, ασκηθούν τα ανωτέρω δικαιώματα από τους δικαιούχους, αυτοί για να λάβουν τις αντίστοιχες νέες μετοχές, πρέπει να καταβάλουν στην εταιρεία ως τιμή εξάσκησης εκάστου δικαιώματος, το ποσό των **0,938 €**. Επίσης, εξειδικεύτηκαν οι δικαιούχοι του προγράμματος και ο αριθμός των δικαιωμάτων προαίρεσης σε αυτούς.

Διάθεση δικαιωμάτων προαίρεσης – χρήση 2017

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας σε συνεδρίαση του προχώρησε στην κατανομή και διάθεση του συνόλου των 159.100 δικαιωμάτων προαίρεσης του δεύτερου έτους του Προγράμματος (30.6.2017 μέχρι

1.7.2018). Ως ημερομηνία διάθεσης των δικαιωμάτων προς τους δικαιούχους, ορίστηκε η 18.12.2017. Ως τιμή εξάσκησης εκάστου δικαιώματος (το οποίο ενσωματώνει δικαίωμα για την απόκτηση μιας κοινής ονομαστικής μετοχής της εταιρείας), ορίστηκε η τιμή των 0,317 €. Ως εκ τούτου εφόσον, οποτεδήποτε εντός της διάρκειας ισχύος του Προγράμματος, ασκηθούν τα ανωτέρω δικαιώματα από τους δικαιούχους, αυτοί για να λάβουν τις αντίστοιχες νέες μετοχές, πρέπει να καταβάλουν στην εταιρεία ως τιμή εξάσκησης εκάστου δικαιώματος, το ποσό των **0,317 €**. Επίσης, εξειδικεύτηκαν οι δικαιούχοι του προγράμματος και ο αριθμός των δικαιωμάτων προαίρεσης σε αυτούς.

Τόσο κατά τις προηγούμενες χρήσεις 2016 & 20167 όσο και κατά την κλειόμενη χρήση 2018 δεν εξασκήθηκε κανένα εκ των ανωτέρω δικαιωμάτων (318.200) και δεν υπήρξε καμία άλλη μεταβολή αυτών. Τα 318.200 δικαιώματα μπορούν να ασκηθούν μέχρι την 30.06.2021.

Εύλογη αξία δικαιωμάτων προαίρεσης που παραχωρήθηκαν στη χρήση 2016

Η εύλογη αξία των δικαιωμάτων που παραχωρήθηκαν το 2016, προσδιορίστηκε σύμφωνα με την “Bionimial Method” (Διωνυμική Μέθοδο). Τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν κατά την εφαρμογή της μεθόδου αυτής ήταν τα εξής:

- η τιμή μετοχής κατά την ημερομηνία παροχής του δικαιώματος, ήτοι € 1,09
- η τιμή άσκησης του δικαιώματος, ήτοι € 0,938
- η μεταβλητότητα της τιμής της μετοχής (volatility) κατά την τελευταία πενταετία (περίοδος αντίστοιχη με την περίοδο μέσα στην οποία μπορεί να εξασκηθεί το δικαίωμα προαίρεσης), ήτοι 52,8%
- επιτόκιο προεξόφλησης 1%
- μερισματική απόδοση 0%

Κατά την εφαρμογή της μεθόδου αυτής, ενσωματώθηκε και η πιθανότητα πρόωρης εξάσκησης των δικαιωμάτων προαίρεσης. Η εύλογη αξία των δικαιωμάτων που παραχωρήθηκαν στη χρήση 2016, όπως αυτή προσδιορίστηκε σύμφωνα με την Διωνυμική Μέθοδο ανέρχεται σε € 0,071 /δικαίωμα (€ 11.364 για το σύνολο των δικαιωμάτων προαίρεσης του 1ου έτους) χωρίς την ενσωμάτωση της πιθανότητας πρόωρης εξάσκησης και σε € 0,0912 / δικαίωμα προαίρεσης (€ 14.514 για το σύνολο των δικαιωμάτων προαίρεσης του 1ου έτους) με την ενσωμάτωση της πιθανότητας πρόωρης εξάσκησης.

Η εύλογη αξία των δικαιωμάτων €14.514 καταχωρήθηκε στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων της χρήσης 2017 με απευθείας πίστωση των ιδίων κεφαλαίων της Εταιρείας.

Εύλογη αξία δικαιωμάτων προαίρεσης που παραχωρήθηκαν στη χρήση 2017

Η εύλογη αξία των δικαιωμάτων που παραχωρήθηκαν το 2017, προσδιορίστηκε επίσης με την “Bionimial Method” (Διωνυμική Μέθοδο). Τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν κατά την εφαρμογή της μεθόδου αυτής ήταν τα εξής:

- η τιμή μετοχής κατά την ημερομηνία παροχής του δικαιώματος, ήτοι € 0,30
- η τιμή άσκησης του δικαιώματος, ήτοι € 0,317

- η μεταβλητότητα της τιμής της μετοχής (volatility) κατά την περίοδο των τελευταίων 3,5 ετών (περίοδος αντίστοιχη με την περίοδο μέσα στην οποία μπορεί να εξασκηθεί το δικαίωμα προαίρεσης), ήτοι 72,78%
- επιτόκιο προεξόφλησης 1%
- μερισματική απόδοση 0%

Κατά την εφαρμογή της μεθόδου αυτής, ενσωματώθηκε και η πιθανότητα πρόωρης εξάσκησης των δικαιωμάτων προαίρεσης. Η εύλογη αξία των δικαιωμάτων που παραχωρήθηκαν στη χρήση 2017, όπως αυτή προσδιορίστηκε σύμφωνα με την Διωνυμική Μέθοδο ανέρχεται σε € 0,02 /δικαίωμα (€ 2.807 για το σύνολο των δικαιωμάτων προαίρεσης του 2ου έτους) χωρίς την ενσωμάτωση της πιθανότητας πρόωρης εξάσκησης και σε € 0,0444 / δικαίωμα προαίρεσης (€ 7.056 για το σύνολο των δικαιωμάτων προαίρεσης του 2ου έτους) με την ενσωμάτωση της πιθανότητας πρόωρης εξάσκησης.

Η εύλογη αξία των δικαιωμάτων € 7.056 καταχωρήθηκε στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων της χρήσης 2017 με απευθείας πίστωση των ιδίων κεφαλαίων της Εταιρείας.

Ίδιες Μετοχές

Στη χρήση 2012, η Εταιρεία μεταβίβασε 110.000 τεμάχια ιδίων μετοχών, ως αντάλλαγμα για τη συμμετοχή στο μετοχικό κεφάλαιο της συγγενούς εταιρείας «S.I.L.K. Capital Partners Α.Ε.Π.Ε.Υ.». Κατά την 31/12/2017 η συγγενής εταιρεία κατείχε 94.270 μετοχές της Εταιρείας, κόστους κτήσης 253,480,01 € και τρέχουσας αξίας 18.665,46 €.

Η Τακτική Γενική Συνέλευση των Μετόχων της 22ης Ιουνίου 2016, ενέκρινε την αγορά από την εταιρεία μέχρι επτακοσίων ενενήντα χιλιάδων (790.000) ιδίων μετοχών (οι οποίες σε κάθε περίπτωση αποτελούν ποσοστό μικρότερο του 10% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας), με κατώτατη τιμή απόκτησης το ένα ευρώ (1,00€) ανά μετοχή και ανώτατη τιμή απόκτησης τα πέντε ευρώ (5,00€) ανά μετοχή. Η χρονική περίοδος εντός της οποίας επιτρέπεται η αγορά των ως άνω ιδίων μετοχών άρχεται από την 1η Ιουλίου 2016 και λήγει την 30η Ιουνίου 2018 ήτοι συνολικό χρονικό διάστημα 24 μηνών.

Οι ως άνω ίδιες μετοχές θα αποκτηθούν από την εταιρεία με σκοπό την ελεύθερη και χωρίς χρονικό όριο διακράτηση τους και την μελλοντική ανταλλαγή τους με μετοχές άλλης ή άλλων εταιριών, στα πλαίσια της επιχειρηματικής στρατηγικής της εταιρείας. Εάν η διακράτηση αυτών των μετοχών αποδειχθεί στο μέλλον μη αναγκαία ή μη χρήσιμη για την εταιρεία, τότε αυτή μπορεί να τις χρησιμοποιήσει για τους σκοπούς που αναφέρονται στο άρθρο 3 του Κανονισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 2273/2003 ή να τις πουλήσει μετά από απόφαση της Γ.Σ.. Οι αποκτήσεις των ως άνω ιδίων μετοχών καθώς επίσης και η χρήση τους, θα γίνουν εντός των ως άνω ορίων και προϋποθέσεων με πρωτοβουλία και ευθύνη του Διοικητικού Συμβουλίου.

25. Αποθεματικά εύλογης αξίας

Τα αποθεματικά εύλογης αξίας περιλαμβάνουν το αποθεματικό από αναπροσαρμογή των οικοπέδων & κτιρίων στην εύλογη αξία και το αποθεματικό από την επιμέτρηση των «Διαθέσιμων προς πώληση χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων - ΧΣΔΠ».

Αναλυτικά η κίνηση του εν λόγω κονδυλίου του **Ομίλου** παρουσιάζεται παρακάτω :

	ΟΜΙΛΟΣ		
	Οικόπεδα - Κτίρια	ΧΣΔΠ	Σύνολο
Υπόλοιπο 01.01.2018	1,575,908.35	(170,370.05)	1,405,538.30
Επανεκτίμηση αξίας οικοπέδων και κτιρίων μετά από αναβαλλόμενο φόρο	133,347.26	-	133,347.26
Επιμέτρηση ΧΣΔΠ σε εύλογη αξία (Μητρικής)	-	-	-
Επιμέτρηση ΧΣΔΠ σε εύλογη αξία συγγενών εταιριών	-	-	-
Υπόλοιπο 31.12.2018	1,709,255.61	(170,370.05)	1,538,885.56

	ΟΜΙΛΟΣ		
	Οικόπεδα - Κτίρια	ΧΣΔΠ	Σύνολο
Υπόλοιπο 01.01.2017	1,596,340.21	(170,370.05)	1,425,970.16
Επανεκτίμηση αξίας οικοπέδων και κτιρίων μετά από αναβαλλόμενο φόρο	(20,431.86)	-	(20,431.86)
Επιμέτρηση ΧΣΔΠ σε εύλογη αξία (Μητρικής)	-	-	-
Επιμέτρηση ΧΣΔΠ σε εύλογη αξία συγγενών εταιριών	-	-	-
Υπόλοιπο 31.12.2017	1,575,908.35	(170,370.05)	1,405,538.30

Αντίστοιχα, η κίνηση του εν λόγω κονδυλίου της **Εταιρείας** παρουσιάζεται παρακάτω :

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
	Οικόπεδα - Κτίρια	ΧΣΔΠ	Σύνολο
Υπόλοιπο 01.01.2018	1,575,908.35	-	1,575,908.35
Επιμέτρηση ΧΣΔΠ σε εύλογη αξία	-	-	-
Επανεκτίμηση αξίας οικοπέδων και κτιρίων μετά από αναβαλλόμενο φόρο	133,347.26	-	133,347.26
Υπόλοιπο 31.12.2018	1,709,255.61	-	1,709,255.61

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ		
	Οικόπεδα - Κτίρια	ΧΣΔΠ	Σύνολο
Υπόλοιπο 01.01.2017	1,596,340.21	-	1,596,340.21
Επιμέτρηση ΧΣΔΠ σε εύλογη αξία	-	-	-
Επανεκτίμηση αξίας οικοπέδων και κτιρίων μετά από αναβαλλόμενο φόρο (Σημείωση 15)	(20,431.86)	-	(20,431.86)
Υπόλοιπο 31.12.2017	1,575,908.35	-	1,575,908.35

Κατά την κλειόμενη χρήση 01.01 - 31.12.2018:

Την 31^η Δεκεμβρίου 2018 η Εταιρεία προέβη σε αναπροσαρμογή της αξίας των οικοπέδων και κτιρίων της σε εύλογη αξία. Μέρος της διαφοράς (κέρδος) ύψους 167.613,54 €, μετά από αναβαλλόμενη φορολογία ύψους 34.266,282€, πιστώθηκε στο Αποθεματικό εύλογης αξίας (μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων)

Κατά την προηγούμενη χρήση 01.01 - 31.12.2017:

Την 31^η Δεκεμβρίου 2017 η Εταιρεία προέβη σε αναπροσαρμογή της αξίας των οικοπέδων και κτιρίων της σε εύλογη αξία. Μέρος της ζημίας που προέκυψε από την αναπροσαρμογή, ύψους 28.777,28 €, μετά από αναβαλλόμενη φορολογία ποσού 8.345,42€, χρεώθηκε στο Αποθεματικό εύλογης αξίας (μέσω των Λοιπών Συνολικών Εσόδων) – Σημείωση 15.

26. Λοιπά αποθεματικά

Τα λοιπά αποθεματικά της Εταιρείας και του Ομίλου αναλύονται ως ακολούθως:

	Νόμος	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Τακτικό αποθεματικό	2190 / 1920	365,429.43	365,429.43	356,326.06	356,326.06
Ειδικά αποθεματικά επενδύσεων	ICT4GROWTH	84,789.60	84,789.60	-	-
Αποθεματικά από μερίσματα συμμετοχών	3697 / 2008	22,283.72	22,283.72	22,283.72	22,283.72
Λοιπά αποθεματικά		541.39	541.39	-	-
ΣΥΝΟΛΟ		473,044.14	473,044.14	378,609.78	378,609.78

Κατά την χρήση 1.1-31.12.2014 με βάση απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, η θυγατρική εταιρεία «Γνώμων Πληροφορικής Α.Ε.» προέβη στη δέσμευση για μια επταετία, ποσού 196.000,00 €, για την κάλυψη της ίδιας συμμετοχής της στο πλαίσιο της διενεργούμενης δράσης «Ενίσχυση επιχειρήσεων για την υλοποίηση επενδυτικών σχεδίων ανάπτυξης-παροχής καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών προστιθέμενης αξίας (ICT4GROWTH)». Η αναλογία του Ομίλου ανέρχεται στο ποσό των 84.789,60€.

27. Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις

Οι μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις παρουσιάζονται στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	643,411.90	831,893.22	491,899.90	584,845.22
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση	502,692.25	426,966.10	160,184.88	134,532.49
	1,146,104.15	1,258,859.32	652,084.78	719,377.71

Οι μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου είναι πληρωτέες ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ - 31.12.2018				
	Έως 1 έτος	Από 2-5 έτη	> 5 έτη	Σύνολο ανεξόφλητου	
				δανείου	Λήξη
Δάνειο	57,110.50	278,423.38	-	335,533.88	30.09.2022
Δάνειο	103,074.38	213,476.52	-	316,550.90	22.07.2020
Δάνειο	191,604.97	-	-	191,604.97	01.09.2019
Δάνειο	150,902.40	-	-	150,902.40	31.12.2019
Δάνειο	-	151,512.00	-	151,512.00	
	502,692.25	643,411.90	-	1,146,104.15	

	Ο ΟΜΙΛΟΣ - 31.12.2017				
	Έως 1 έτος	Από 2-5 έτη	> 5 έτη	Σύνολο ανεξόφλητου	
				δανείου	Λήξη
Δάνειο	56,285.89	304,430.56	-	360,716.45	30.09.2022
Δάνειο	77,405.62	280,414.66	-	357,820.28	22.07.2020
Δάνειο	53,721.95	-	-	53,721.95	30.10.2018
Δάνειο	87,809.26	97,000.00	-	184,809.26	01.09.2019
Δάνειο	150,902.40	-	-	150,902.40	30.06.2018
Δάνειο	840.98	-	-	840.98	31.01.2018
Δάνειο	-	150,048.00	-	150,048.00	30.04.2017
	426,966.10	831,893.22	-	1,258,859.32	

Οι μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις της Εταιρείας είναι πληρωτέες ως ακολούθως:

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ - 31.12.2018				
	Έως 1 έτος	Από 2-5 έτη	> 5 έτη	Σύνολο ανεξόφλητου	
				δανείου	Λήξη
Δάνειο	57,110.50	278,423.38	-	335,533.88	30.11.2023
Δάνειο	103,074.38	213,476.52	-	316,550.90	22.07.2020
Δάνειο	-	-	-	-	31.01.2018
	160,184.88	491,899.90	-	652,084.78	

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ - 31.12.2017

				Σύνολο ανεξόφλητου	
	Έως 1 έτος	Από 2-5 έτη	> 5 έτη	δανείου	Λήξη
Δάνειο	56,285.89	304,430.56	-	360,716.45	30.09.2022
Δάνειο	77,405.62	280,414.66	-	357,820.28	22.07.2020
Δάνειο	840.98	-	-	840.98	31.01.2018
Δάνειο	-	-	-	-	-
	134,532.49	584,845.22	-	719,377.71	

Το μεσοσταθμικό επιτόκιο των μακροπρόθεσμων δανείων του Ομίλου ανέρχεται σε 5,4% (2017: 4,91%) και της Εταιρείας σε 6% (2017: 4,30%).

Σε προηγούμενη χρήση (01.01-31.12.2010) η θυγατρική εταιρεία, ICTV Hellas A.E., σύναψε μετατρέψιμο έντοκο ομολογιακό δάνειο αξίας 500.000,00€. Η μετατροπή του δανείου σε μετοχές ήταν στην ευχέρεια του δανειοδότη και μπορούσε να ενεργοποιηθεί μόνο μετά την ολοκλήρωση της χορήγησης του δανείου. Με μεταγενέστερη πρόσθετη πράξη περιορίστηκε το ποσό του Ομολογιακού δανείου, στο ήδη εισπραχθέν ποσό, των 300.000€ .

Για το δάνειο αυτό η Μητρική εταιρεία έχει παράσχει πλήρη εγγύηση στον δανειοδότη υπέρ της θυγατρικής της. Με την προαναφερθείσα πρόσθετη πράξη και λόγω αδυναμίας της θυγατρικής να αποπληρώσει το δάνειο, η εγγυήτρια Μητρική εταιρεία εκχωρεί συμβάσεις ενοικίου έναντι της οφειλής αυτής, ποσού 4.588,86€ / μήνα. Το δάνειο θα αποπληρωθεί πλήρως έως τον Ιούνιο του 2018. Κατά τη χρήση 1.1.-31.12.2017 η Μητρική δεν αποπλήρωσε κάποιο ποσό (χρήση 1.1.-31.12.2016 αποπλήρωσε συνολικό ποσό 11.481,60 €). Η Μητρική εταιρεία, κατά τα προηγούμενα έτη, έχει σχηματίσει ισόποση πρόβλεψη για την κάλυψη από μέρους της του ποσού αυτού (Σημείωση 30).

Κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2018 και την 31^η Δεκεμβρίου 2017 δεν υπήρχαν μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας σε ξένο νόμισμα.

Η εύλογη αξία του δανεισμού προσεγγίζει τη λογιστική του αξία.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2018 και την 31^η Δεκεμβρίου 2017 έχουν χρησιμοποιήσει το σύνολο των εγκεκριμένων διαθέσιμων πιστωτικών ορίων.

28. Υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις

Οι υποχρεώσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις παρουσιάζονται στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017
Μακροπρόθεσμα χρηματοδοτικά μισθώματα	904,922.37	1,273,793.54
Βραχυπρόθεσμα χρηματοδοτικά μισθώματα	884,711.37	550,247.07
	1,789,633.74	1,824,040.61

Η Εταιρεία τον Μάιο του 2007 προέβη στη σύναψη σύμβασης πώλησης και επαναμίσθωσης, με δικαίωμα επαναγοράς έναντι 50€, του 50% των κτιριακών της εγκαταστάσεων (με αναλογία στο οικόπεδο 46%). Το τίμημα το οποίο εισέπραξε η Εταιρεία από την πώληση ήταν 2.668.596,76 €. Η διάρκεια της σύμβασης μίσθωσης είναι 15ετής με μηνιαία μισθώματα τα οποία, έως την 31^η Δεκεμβρίου 2013, υπολογιζόταν με Euribor 1 μήνα + περιθώριο 2%.

Κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2018, το ληξιπρόθεσμο ποσό των οφειλών της ανωτέρω χρηματοδοτικής μίσθωσης ανέρχεται σε 515.840 €. Η Διοίκηση βρίσκεται σε διαπραγματεύσεις με την εταιρεία χρηματοδοτικής μίσθωσης για τη συνολική διευθέτηση των ληξιπρόθεσμων υποχρεώσεων.

Τα ελάχιστα μελλοντικά χρηματοδοτικά μισθώματα καθώς και η παρούσα αξία των καθαρών ελάχιστων μισθωμάτων της Εταιρείας και του Ομίλου την 31^η Δεκεμβρίου 2018 και την 31^η Δεκεμβρίου 2017 έχουν ως εξής:

31.12.2018	Μήνες			Σύνολο
	1-12	13-60	61-τέλος	
Τοκοχρεωλυτική Δόση	402,040.44	938,094.35	-	1,340,134.79
Μείον : Τόκοι	(33,169.27)	(33,171.98)	-	(66,341.25)
Δόση κεφαλαίου	368,871.17	904,922.37	-	1,273,793.54
Συν : Ληξιπρόθεσμη οφειλή	515,840.20	-	-	515,840.20
Υπόλοιπο 31.12.2018	884,711.37	904,922.37	-	1,789,633.74

31.12.2017	Μήνες			Σύνολο
	1-12	13-60	61-τέλος	
Τοκοχρεωλυτική Δόση	580,330.64	1,340,134.79	-	1,920,465.43
Μείον : Τόκοι	(48,570.87)	(66,341.25)	-	(114,912.12)
Δόση κεφαλαίου	531,759.77	1,273,793.54	-	1,805,553.31
Συν : Ληξιπρόθεσμη οφειλή	18,487.30	-	-	18,487.30
Υπόλοιπο 31.12.2017	550,247.07	1,273,793.54	-	1,824,040.61

29. Προβλέψεις για παροχές στους εργαζομένους

Η σχηματισμένη πρόβλεψη, σε Όμιλο 143.417,15 € και Εταιρεία 99.407 €, για αποζημίωση του προσωπικού λόγω εξόδου του από την υπηρεσία είναι αυτή που προκύπτει με βάση την αντίστοιχη αναλογιστική μελέτη. Η Εταιρεία και ο Όμιλος δεν έχουν κάποιο πρόγραμμα αμοιβών για τους εργαζόμενους πέραν των προβλέψεων της νομοθεσίας για αποζημιώσεις απόλυσης και αποζημιώσεις λόγω εξόδου για συνταξιοδότηση.

Η κίνηση της καθαρής υποχρέωσης στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις παρουσιάζεται στον παρακάτω πίνακα :

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2017	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2017
Υπόλοιπο έναρξης	160,441.24	138,814.32	106,835.00	92,952.67
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	46,194.00	12,355.42	8,516.00	6,996.00
Τόκος στην υποχρέωση	1,925.00	3,023.92	1,282.00	1,999.00
Αναλογιστικά (κέρδη) / ζημίες	(22,451.00)	22,370.70	(17,226.00)	4,887.33
Καταβληθείσες αποζημιώσεις	(42,692.09)	(16,123.12)	-	-
Υπόλοιπο λήξης	143,417.15	160,441.24	99,407.00	106,835.00

Τα αναλογιστικά κέρδη της προηγούμενης χρήσης αφορούν κατά κύριο λόγο την αποχώρηση μεγάλου αριθμού υπαλλήλων οικειοθελώς χωρίς την καταβολή αποζημίωσης.

Οι αναλογιστικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν έχουν ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2017	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2017
Προεξοφλητικό επιτόκιο	1.56%	1.20%	1.56%	1.20%
	0% έως 2020	0% έως 2019	0% έως 2020	0% έως 2019
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	2% μετά	2% μετά	2% μετά	2% μετά
Αύξηση δείκτη τιμών καταναλωτή	1.90%	1.90%	1.90%	1.90%
Μέσος όρος μελλοντικής εργασιακής ζωής	25.81	25.81	25.12	25.12

Η ευαισθησία της υποχρέωσης σε μεταβολές των βασικών αναλογιστικών παραδοχών παρουσιάζεται ακολούθως:

Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Επίδραση στην υποχρέωση

	Μεταβολή στην υπόθεση	Αύξηση στην υπόθεση	Μείωση στην υπόθεση
Προεξοφλητικό επιτόκιο	0.50%	-7.6%	8.4%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	0.50%	8.4%	-6.7%

30. Λοιπές προβλέψεις

Στις Λοιπές Προβλέψεις περιλαμβάνονται οι προβλέψεις της Εταιρείας και του Ομίλου για τους πιθανούς πρόσθετους φόρους που θα προκύψουν από τον οριστικό φορολογικό έλεγχο των ανέλεγκτων χρήσεων (Σημείωση 13) καθώς και από την πιθανότητα κατάπτωσης εγγύησης που έχει δοθεί από την Εταιρεία υπέρ της θυγατρικής ICTV Hellas A.E.

Η κίνηση του υπολοίπου «Λοιπές Προβλέψεις» του **Ομίλου** παρατίθεται στον επόμενο πίνακα :

	Ο ΟΜΙΛΟΣ			
	31.12.2018		31.12.2017	
	Κατάπτωσης Εγγυήσεων	Φόρων	Κατάπτωσης Εγγυήσεων	Φόρων
Υπόλοιπο έναρξης	-	189,643.80	-	189,643.80
Κατάπτωση εγγύησης	-	-	-	-
Προσθήκες χρήσης για πιθανούς φόρους	-	-	-	-
Υπόλοιπο λήξης	-	189,643.80	-	189,643.80
	189,643.80		189,643.80	

Η κίνηση του υπολοίπου «Λοιπές Προβλέψεις» της **Εταιρείας** παρατίθεται στον επόμενο πίνακα :

	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ			
	31.12.2018		31.12.2017	
	Κατάπτωσης Εγγυήσεων	Φόρων	Κατάπτωσης Εγγυήσεων	Φόρων
Υπόλοιπο έναρξης	150,902.40	124,103.43	162,384.00	124,103.43
Κατάπτωση εγγύησης	-	-	(11,481.60)	-
Προσθήκες χρήσης για πιθανούς φόρους	-	-	-	-
Υπόλοιπο λήξης	150,902.40	124,103.43	150,902.40	124,103.43
	275,005.83		275,005.83	

31. Επιχορηγήσεις περιουσιακών στοιχείων

Στο κονδύλιο αυτό περιλαμβάνεται το αναπόσβεστο υπόλοιπο των επιχορηγήσεων που έχει λάβει η Εταιρεία από την Γ.Γ.Ε.Τ. για το πρόγραμμα «ΕΛΕΥΘΩ». Το συγκεκριμένο πρόγραμμα αφορά τη λειτουργία θερμοκοιτίδας νέων επιχειρήσεων – εντάσεως γνώσης – για την οποία επιχορηγήθηκε η κατασκευή εγκαταστάσεων, οι δαπάνες λειτουργίας της, οι συμβουλευτικές υπηρεσίες προς τις θερμοκοιτιζόμενες επιχειρήσεις καθώς και η συμμετοχή στο κεφάλαιο ορισμένων από αυτές. Το σύνολο των εν λόγω επιχορηγήσεων έχει εισπραχθεί.

Οι επιχορηγήσεις στον Όμιλο και την Εταιρεία παρουσιάζονται στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις ως ακολούθως:

	31.12.2018	31.12.2017
Μακροπρόθεσμες επιχορηγήσεις	296,650.41	320,848.68
Βραχυπρόθεσμες επιχορηγήσεις	24,198.27	24,198.27
	320,848.68	345,046.95

Η κίνηση του κονδυλίου στον Όμιλο και την Εταιρεία παρουσιάζεται παρακάτω :

	Παγίων	
	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2017
Υπόλοιπο έναρξης	345,046.95	369,245.22
Αποσβέσεις χρήσης	(24,198.27)	(24,198.27)
Προσθήκες χρήσης	-	-
Υπόλοιπο λήξης	320,848.68	345,046.95

32. Προμηθευτές

Το υπόλοιπο των προμηθευτών αναλύεται ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Προμηθευτές	813,662.96	865,019.46	601,343.53	646,188.22
Συναλλαγματικές πληρωτέες	28,726.38	38,429.12	28,726.38	38,429.12
Επιταγές πληρωτέες	78,740.04	51,173.90	78,740.04	51,173.90
Έξοδα χρήσεως δουλευμένα μη τιμολογημένα	620,889.82	620,157.37	217,640.84	448,140.82
	1,542,019.20	1,574,779.85	926,450.79	1,183,932.06

Το κονδύλιο αυτό περιέχει τις εμπορικές υποχρεώσεις της Εταιρείας και του Ομίλου. Κατά την εκτίμηση της Διοίκησης της Εταιρείας η λογιστική αξία των υποχρεώσεων συμπίπτει με την εύλογη αξία αυτών.

33. Λοιπές υποχρεώσεις

Οι λοιπές υποχρεώσεις που περιλαμβάνονται στις συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις αναλύονται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Υποχρεώσεις από συμβάσεις με πελάτες	388,803.63	110,502.96	358,746.07	70,898.57
Τιμολογημένο μη δουλεμένο τμήμα έργων	-	6,702.35	-	-
Μερίσματα Πληρωτέα	185,709.53	185,709.53	185,709.53	185,709.53
Πιστωτές διάφοροι	650,249.53	512,201.16	371,829.12	390,225.48
Υποχρεώσεις από φόρους τέλη (εκτός εισοδήματος)	373,212.24	328,813.83	331,721.49	271,112.56
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	262,619.62	362,451.28	245,032.94	335,125.95
Έσοδα επομένων χρήσεων	44,621.49	18,710.00	-	-
Έσοδα χρήσεων δεδουλευμένα	-	20,115.82	-	8,798.12
ΣΥΝΟΛΑ	1,905,216.04	1,545,206.94	1,493,039.15	1,261,870.21

Κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2018 και 2017 στο κονδύλιο «Πιστωτές διάφοροι» περιλαμβάνεται ποσό της τάξεως των 254.955 € και 264.960 € αντίστοιχα, που αφορά ταμειακή διευκόλυνση της Εταιρείας από τους βασικούς μετόχους της.

Κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2018, οι υποχρεώσεις προς ασφαλιστικούς οργανισμούς και μέρος των υποχρεώσεων από φόρους – τέλη έχουν υπαχθεί σε ρυθμίσεις οι οποίες αποπληρώνονται κανονικά.

Μεταγενέστερα της ημερομηνία του ισολογισμού η Εταιρεία αποπλήρωσε σημαντικό μέρος των υποχρεώσεων προς ασφαλιστικούς οργανισμούς (περίπου € 100.000) ενώ οι τρέχουσες μηνιαίες υποχρεώσεις καταβάλλονται κανονικά.

Κατά την εκτίμηση της Διοίκησης της Εταιρείας η λογιστική αξία των υποχρεώσεων συμπίπτει με την εύλογη αξία αυτών.

34. Βραχυπρόθεσμα δάνεια

Οι βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις, ύψους 1.218.269,49 € (31/12/2017: 1.129.448,18 €) και 1.167.827,26€ (31/12/2017: 1.129.330,70€) για τον Όμιλο και την Εταιρεία αντίστοιχα, χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για κεφάλαια κίνησης. Η εύλογη αξία των δανειακών υποχρεώσεων προσεγγίζει τα λογιστικά υπόλοιπα λόγω των κυμαινόμενων επιτοκίων και της βραχυπρόθεσμης λήξης τους.

Το μέσο σταθμικό επιτόκιο των βραχυπρόθεσμων δανείων του Ομίλου την 31^η Δεκεμβρίου 2018 ήταν 5,6% (5,69% την 31^η Δεκεμβρίου 2017) και της Εταιρείας 5,6% (5,70% την 31^η Δεκεμβρίου 2017).

35. Χρηματοοικονομικά στοιχεία - Εύλογη αξία

Οι μέθοδοι αποτίμησης της εύλογης αξίας ιεραρχούνται σε τρία επίπεδα:

Επίπεδο 1: Διαπραγματεύσιμες αξίες από ενεργές αγορές για όμοια περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις,

Επίπεδο 2: Λοιπές τεχνικές για τις οποίες όλες οι εισροές που έχουν σημαντική επίδραση στην καταγεγραμμένη εύλογη αξία είναι παρατηρήσιμες, είτε άμεσα είτε έμμεσα,

Επίπεδο 3: Τεχνικές που χρησιμοποιούν εισροές που έχουν σημαντική επίδραση στην καταγεγραμμένη εύλογη αξία και δεν βασίζονται σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

Οι λογιστικές αξίες των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού προσεγγίζουν τις εύλογες αξίες τους καθώς:

- Οι εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις, τα ταμειακά διαθέσιμα, οι προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις έχουν βραχυπρόθεσμη λήξη.
- Οι δανειακές υποχρεώσεις και οι υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης είναι σε ευρώ και έντοκες με κυμαινόμενο επιτόκιο.

Ο τρόπος προσδιορισμού της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών στοιχείων διαθέσιμων προς πώληση παρουσιάζεται παρακάτω:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Επίπεδο 1	-	-	-	-
Επίπεδο 3	162,374.60	162,374.60	1,347.79	1,347.79
	162,374.60	162,374.60	1,347.79	1,347.79

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων των Οικονομικών Καταστάσεων της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2018 προσδιορίστηκε με την καλύτερη δυνατή εκτίμηση της Διοίκησης.

36. Γνωστοποιήσεις συνδεδεμένων μερών

Τα ποσά των πωλήσεων και αγορών σωρευτικά από την έναρξη της οικονομικής χρήσεως και τα υπόλοιπα των απαιτήσεων και υποχρεώσεων της Εταιρείας και του Ομίλου στη λήξη της χρήσης, που έχουν

προκύψει από συναλλαγές τους με τα συνδεδεμένα, κατά την έννοια του Δ.Λ.Π. 24, προς αυτά μέρη παρουσιάζονται παρακάτω :

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1.1-31.12.2018	1.1-31.12.2017	1.1-31.12.2018	1.1-31.12.2017
Συναλλαγές με λοιπά συνδεδεμένα μέρη				
- Πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών	61,282.77	65,084.47	131,298.85	120,694.12
- Αγορές αγαθών και υπηρεσιών	11,239.70	11,345.80	186,071.27	159,736.73
- Συναλλαγές και αμοιβές διευθυντικών στελεχών και μελών Διοίκησης	247,500.54	222,403.23	138,000.54	129,001.52
- Παροχή δικαιωμάτων αγοράς μετοχών Σημείωση 24	-	16,187.45	-	16,187.45

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1.1-31.12.2018	1.1-31.12.2017	1.1-31.12.2018	1.1-31.12.2017
Υπόλοιπα με συνδεδεμένα μέρη				
- Απαιτήσεις	39,074.06	42,194.98	114,582.98	288,666.97
- Υποχρεώσεις	28,351.53	16,951.30	87,279.32	65,946.47
- Απαιτήσεις από διευθυντικά στελέχη και μέλη Διοίκησης	26,346.90	30,740.23	-	949.00
- Υποχρεώσεις προς διευθυντικά στελέχη και μέλη Διοίκησης	87,918.24	44,422.67	16,295.88	7,031.30
- Υποχρεώσεις προς διευθυντικά από ταμειακή διευκόλυνση	254,955.00	264,960.00	254,955.00	264,960.00

Οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα της Εταιρείας με τις συνδεδεμένες με αυτήν εταιρείες, για τη χρήση 1.1 – 31.12.2018, παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

	Πωλήσεις / Έσοδα	Αγορές / Έξοδα	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
12/31/2018				
Θυγατρικές				
EUROCONSULTANTS BULGARIA S.A. G.S.C.	-	-	90.00	10,625.00
ICTV HELLAS - ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ Α.Ε.	600.00	-	-	-
FIRST ELEMENTS EUROCONSULTANTS L.t.d.	9,191.00	47,910.00	23,653.70	-
EUROCONSULTANTS HRVATSKA D.O.O. Croatia	-	-	6,500.00	-
ΓΝΩΜΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Α.Ε.	60,641.12	126,921.57	44,235.59	48,302.79
	70,432.12	174,831.57	74,479.29	58,927.79
Συγγενείς				
ΘΕΡΜΟΚΟΙΤΙΔΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Α.Ε.	60,866.73	3,639.70	28,274.97	4,513.23
LOCUS ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Ε.Π.Ε.	-	7,600.00	10,283.20	8,416.00
EUCONS GROUP L.L.C.	-	-	-	15,422.30
ΕΛΙΕΙΣ Α.Ε.	-	-	-	-
	60,866.73	11,239.70	38,558.17	28,351.53
Κοινοπραξίες				
Κ/Ε ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ - ΒΑΣ. ΣΥΣΜ. Α.Ε.	-	-	1,545.52	-
	-	-	1,545.52	-
ΣΥΝΟΛΟ	131,298.85	186,071.27	114,582.98	87,279.32

Οι συναλλαγές και τα υπόλοιπα της Εταιρείας με τις συνδεδεμένες με αυτήν εταιρείες, για τη συγκριτική χρήση 1.1 – 31.12.2017, παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

12/31/2017	Πωλήσεις / Έσοδα	Αγορές / Έξοδα	Απαιτήσεις	Υποχρεώσεις
Θυγατρικές				
EUROCONSULTANTS BULGARIA S.A. G.S.C.	-	-	90.00	10,625.00
ICTV HELLAS - ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ Α.Ε.	700.00	40,500.00	204,834.19	-
FIRST ELEMENTS EUROCONSULTANTS L.t.d.	4,820.00	49,512.39	23,653.70	6,380.00
EUROCONSULTANTS HRVATSKA D.O.O. Croatia	-	-	6,500.00	-
ΓΝΩΜΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ Α.Ε.	50,483.40	58,378.54	9,848.58	20,578.85
	56,003.40	148,390.93	244,926.47	37,583.85
Συγγενείς				
ΘΕΡΜΟΚΟΙΤΙΔΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ Α.Ε.	64,690.72	5,145.80	21,751.78	-
LOCUS ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Ε.Π.Ε.	-	6,200.00	10,283.20	1,529.00
EUCONS GROUP L.L.C.	-	-	-	15,422.30
ΕΛΙΞΙΣ Α.Ε.	-	-	10,160.00	-
ΙΑΤΡΟΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ Α.Ε.	-	-	-	-
REFORM Α.Ε. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ	-	-	-	-
SILK CAPITAL ΑΕΠΕΥ	-	-	-	-
	64,690.72	11,345.80	42,194.98	16,951.30
Κοινοπραξίες				
Κ/Ε ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ - ΕΠΤΑ - ΕΚΕΤΑ	-	-	-	-
Κ/Ε ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ - ΒΑΣ. ΣΥΣΜ. Α.Ε.	-	-	1,545.52	11,411.32
	-	-	1,545.52	11,411.32
ΣΥΝΟΛΟ	120,694.12	159,736.73	288,666.97	65,946.47

Τα ανοιχτά υπόλοιπα τέλους χρήσεως είναι χωρίς εξασφαλίσεις. Δεν έχουν παρασχεθεί ή ληφθεί εγγυήσεις για τις παραπάνω απαιτήσεις.

Οι πωλήσεις και αγορές που εμφανίζονται στους ανωτέρω πίνακες αφορούν την παροχή υπηρεσιών από και προς τις θυγατρικές και λοιπές εταιρείες του Ομίλου. Οι συναλλαγές της Εταιρείας με τα συνδεδεμένα με αυτήν πρόσωπα έχουν πραγματοποιηθεί υπό τους συνήθεις όρους της αγοράς και δεν υφίστανται μεταξύ της Μητρικής Εταιρείας και των θυγατρικών εταιριών ειδικές συμφωνίες ή συνεργασίες.

37. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Ο Όμιλος εκτίθεται σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους, όπως κινδύνους αγοράς (μεταβολές σε συναλλαγματικές ισοτιμίες, επιτόκια, τιμές αγοράς), πιστωτικό κίνδυνο και κίνδυνο ρευστότητας. Το γενικό πρόγραμμα διαχείρισης κινδύνων του Ομίλου εστιάζεται στη μη προβλεψιμότητα των χρηματοπιστωτικών αγορών και επιδιώκει να ελαχιστοποιήσει την ενδεχόμενη αρνητική τους επίδραση στη χρηματοοικονομική απόδοση του Ομίλου.

(α) Κίνδυνος αγοράς

Ο κίνδυνος αγοράς δημιουργείται από το ενδεχόμενο οι αλλαγές στις τιμές της αγοράς, όπως σε συναλλαγματικές ισοτιμίες, επιτόκια και τιμές μετοχών, να επηρεάσουν την αξία των χρηματοοικονομικών μέσων που κατέχει η Εταιρεία.

(i) Συναλλαγματικός κίνδυνος

Συναλλαγματικός είναι ο κίνδυνος διακύμανσης της αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων, των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων εξαιτίας των αλλαγών στις συναλλαγματικές ισοτιμίες. Δεδομένου ότι η πλειοψηφία των συναλλαγών, των υπολοίπων αλλά και των δανειακών υποχρεώσεων του Ομίλου είναι σε ευρώ, η έκθεση σε συναλλαγματικούς κινδύνους κρίνεται ασήμαντη.

(ii) Κίνδυνος επιτοκίου

Ο Όμιλος επιδιώκει την επίτευξη της βέλτιστης σχέσης μεταξύ του κόστους δανεισμού και των πιθανών επιπτώσεων στα κέρδη και τις ταμειακές ροές που μπορεί να επιφέρουν οι μεταβολές των επιτοκίων. Πολιτική του Ομίλου είναι να παρακολουθεί διαρκώς τις τάσεις των επιτοκίων καθώς και τις χρηματοδοτικές του ανάγκες. Όλες οι συμβάσεις των δανειακών υποχρεώσεων της Εταιρείας έχουν συναφθεί σε Ευρώ και υπόκεινται σε κυμαινόμενο επιτόκιο. Σε κάθε περίπτωση ενόψει του ότι ο δανεισμός της Εταιρείας είναι συνδεδεμένος με το Euribor, η μείωση ή αύξησή του έχει άμεσο θετικό ή αρνητικό αντίκτυπο στις χρηματοοικονομικές δαπάνες της Εταιρείας και του Ομίλου. Αύξηση ή μείωση κατά 1% του Euribor αυξάνει ή μειώνει το χρηματοοικονομικό κόστος του Ομίλου και της Εταιρείας ως ακολούθως:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	2018	2017	2018	2017
Επίδραση στα αποτελέσματα προ φόρων	41,540.07	42,123.48	36,095.46	36,727.49

(β) Πιστωτικός Κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος συνίσταται στην πιθανότητα κάποιος αντισυμβαλλόμενος να προκαλέσει στην Εταιρεία οικονομική ζημία εξαιτίας της αθέτησης των συμβατικών του υποχρεώσεων.

Η μέγιστη έκθεση σε πιστωτικό κίνδυνο, κατά την ημερομηνία αναφοράς, είναι η λογιστική αξία των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων της Εταιρείας.

Ο Όμιλος δεν έχει σημαντική συγκέντρωση πιστωτικού κινδύνου έναντι των συμβαλλόμενων μερών λόγω της ευρείας πελατειακής βάσης. Ο πιστωτικός κίνδυνος των πελατών αξιολογείται από κάθε Εταιρεία του Ομίλου με βάση την καθιερωμένη πολιτική και τις σχετικές διαδικασίες. Η ενηλικίωση των υπολοίπων των πελατών και η χρηματοοικονομική τους κατάσταση παρακολουθείται από τους Υπευθύνους των έργων και τη Διοίκηση / Νομικούς Συμβούλους αντίστοιχα. Στην παρούσα φάση ο Πιστωτικός κίνδυνος έχει ελαχιστοποιηθεί. Η συντριπτική πλειοψηφία των έργων που υλοποιούνται είναι ενταγμένα στο ΕΣΠΑ, με απολύτως διασφαλισμένους πόρους, και ο όποιος κίνδυνος δημιουργείται από την καθυστέρηση στην υλοποίηση, παραλαβή και πληρωμή τους λόγω της γραφειοκρατίας του Ελληνικού Δημοσίου. Και στον τομέα όμως αυτό η ανάγκη για ταχύτερη απορρόφηση των σχετικών κονδυλίων του ΕΣΠΑ λόγω της επικείμενης λήξης του προγράμματος έχει οδηγήσει στην ελαχιστοποίηση των προαναφερθέντων καθυστερήσεων.

(γ) Κίνδυνος ρευστότητας

Η παρατεταμένη οικονομική κρίση που οδήγησε σε σημαντική μείωση του κύκλου εργασιών και η δύσκολη θέση που έχουν βρεθεί τα τραπεζικά ιδρύματα στην Ελλάδα έχει ως αποτέλεσμα τη δυσκολία πρόσβασης σε νέες πιστώσεις για τον Όμιλο.

Η Εταιρεία παρακολουθεί τις ανάγκες ρευστότητας σε καθημερινή βάση και σε κυλιόμενη περίοδο ενός, δυο και τριών μηνών. Η Διοίκηση του Ομίλου αναγνωρίζοντας την ύπαρξη του κινδύνου ρευστότητας έλαβε και λαμβάνει πρόσθετα μέτρα για την ελαχιστοποίηση του. Συγκεκριμένα:

α) Αναδιοργάνωση τμημάτων, μείωση προσωπικού και εξόδων.

β) Η Εταιρεία μετά από διαπραγματεύσεις με τις συνεργαζόμενες τράπεζες αναδιάρθρωσε υφιστάμενα δάνεια μειώνοντας σημαντικά το μηνιαίο χρεολύσιο και τα περιθώρια επιτοκίων καθώς και τις προμήθειες με στόχο την βελτίωση της ταμειακής της ρευστότητας. Εκτιμάται ότι τα επιτόκια δανεισμού θα μειωθούν περαιτέρω στη χρήση 2018.

γ) Η Εταιρεία στα πλαίσια της στρατηγικής της να απεμπλακεί από συμμετοχές σε εταιρείες που δεν συνάδουν με το βασικό αντικείμενο της, θα αξιοποιήσει αυτά τα στοιχεία του ενεργητικού της για την αντιμετώπιση και βελτίωση της ταμειακής της ρευστότητας.

δ) Αν και τα ανωτέρω επαρκούν για την κάλυψη των κινδύνων ρευστότητας, η μητρική Εταιρεία δύναται περαιτέρω να προβεί σε κάλυψη ρευστότητας με την εκχώρηση σε χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, συμβάσεων πελατών της.

Αναφορικά με τη ρευστότητα, αξίζει να σημειωθεί ότι οι περισσότεροι πελάτες εξυπηρετούν τα υπόλοιπά τους με ρυθμό πολύ καλύτερο από αυτόν του παρελθόντος λόγω της ανάγκης για αυξημένη απορρόφηση στο ΕΣΠΑ.

Τέλος, θα πρέπει να σημειωθεί ότι με βάση την ιστορική πορεία του στην ελληνική και εξωτερική αγορά, ο Όμιλος χαιρεί μεγάλης αξιοπιστίας έναντι των τραπεζών, συνεργατών και προμηθευτών.

Ο παρακάτω πίνακας αναλύει τις δανειακές υποχρεώσεις του Ομίλου, ταξινομημένες σε ομαδοποιημένες ημερομηνίες λήξης, με βάση την υπολειπόμενη περίοδο από την ημερομηνία του ισολογισμού μέχρι τη συμβατική ημερομηνία λήξης. Τα ποσά που εμφανίζονται στον πίνακα είναι οι μη προεξοφλημένες ταμειακές ροές.

ΟΜΙΛΟΣ

31/12/2018	Έως 3 μήνες	4-12 μήνες	1-2 έτη	3-5 έτη	> 5 έτη	Σύνολο
Χρηματοδοτικές μισθώσεις	616,350.11	301,530.33	402,040.44	536,053.91	-	1,855,974.79
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	404,943.91	117,136.74	324,900.04	356,777.83	-	1,203,758.53
Προμηθευτές	407,049.59	756,646.41	378,323.21	-	-	1,542,019.20
Λοιπές Υποχρεώσεις	97,537.43	325,124.77	413,296.87	-	-	835,959.06
Λοιπές Μακ/σμες Υποχ/σεις	-	-	11,882.84	-	-	11,882.84
ΣΥΝΟΛΟ	1,525,881.04	1,500,438.25	1,530,443.38	892,831.75	-	5,449,594.42

31/12/2017	Έως 3 μήνες	4-12 μήνες	1-2 έτη	3-5 έτη	> 5 έτη	Σύνολο
Χρηματοδοτικές μισθώσεις	40,951.73	557,866.21	402,040.44	938,094.35	-	1,938,952.73
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	272,766.12	195,872.16	301,273.37	576,915.98	-	1,346,827.63
Προμηθευτές	455,362.84	833,269.39	286,147.62	-	-	1,574,779.85
Λοιπές Υποχρεώσεις	131,303.00	241,642.53	345,080.95	-	-	718,026.48
Λοιπές Μακ/σμες Υποχ/σεις	-	-	14,708.84	-	-	14,708.84
ΣΥΝΟΛΟ	900,383.69	1,828,650.29	1,349,251.21	1,515,010.33	-	5,593,295.52

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

31/12/2018	Έως 3 μήνες	4-12 μήνες	1-2 έτη	3-5 έτη	> 5 έτη	Σύνολο
Χρηματοδοτικές μισθώσεις	616,350.11	301,530.33	402,040.44	536,053.91	-	1,855,974.79
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	32,384.49	109,182.36	278,988.04	240,677.83	-	661,232.73
Προμηθευτές	253,157.48	448,862.21	224,431.10	-	-	926,450.79
Λοιπές Υποχρεώσεις	55,774.37	185,914.56	315,849.72	-	-	557,538.65
Λοιπές Μακ/σμες Υποχ/σεις	-	-	11,882.84	-	-	11,882.84
ΣΥΝΟΛΟ	957,666.45	1,045,489.46	1,233,192.14	776,731.75	-	4,013,079.80

31/12/2017	Έως 3 μήνες	4-12 μήνες	1-2 έτη	3-5 έτη	> 5 έτη	Σύνολο
Χρηματοδοτικές μισθώσεις	40,951.73	557,866.21	402,040.44	938,094.35	-	1,938,952.73
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	56,069.02	107,566.78	162,235.12	464,379.98	-	790,250.90
Προμηθευτές	390,128.78	597,028.64	196,774.64	-	-	1,183,932.06
Λοιπές Υποχρεώσεις	170,159.07	241,642.53	172,931.53	-	-	584,733.13
Λοιπές Μακ/σμες Υποχ/σεις	-	-	14,708.84	-	-	14,708.84
ΣΥΝΟΛΟ	657,308.60	1,504,104.16	948,690.56	1,402,474.33	-	4,512,577.66

38. Δεσμεύσεις και ενδεχόμενες απαιτήσεις – υποχρεώσεις

Η Διοίκηση εκτιμά ότι δεν αναμένονται ουσιώδεις επιβαρύνσεις από τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις σε σχέση με τράπεζες και λοιπές εγγυήσεις.

Κίνδυνος από έκδοση εγγυητικών επιστολών

Η Διοίκηση εκτιμά ότι δεν υπάρχει κίνδυνος από τις εγγυητικές επιστολές που έχουν εκδοθεί υπέρ τρίτων ή υπέρ της ίδιας. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι στην πολυετή λειτουργία της υλοποιεί έργα με την έκδοση εγγυητικών επιστολών χωρίς να έχει εκπέσει καμία μέχρι σήμερα. Όσον αφορά τις εγγυητικές υπέρ τρίτων που έχουν εκδοθεί από τα πιστωτικά όρια της ίδιας, η Εταιρεία εκτιμά ότι δεν συντρέχει ο παραμικρός κίνδυνος διότι ελέγχει άμεσα την υλοποίηση των έργων και αρκετές φορές συμμετέχει υπεργολαβικά. Άλλωστε πρόκειται για οικονομικά εύρωστες εταιρείες με χαμηλό δανεισμό.

Οι εγγυητικές επιστολές που υφίστανται κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2018 παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

	Μητρική	Μητρική			Σύνολο
		Υπέρ της	Υπέρ	Υπέρ τρίτων	
31.12.2018	Όμιλος	Μητρικής	Συνδεδεμένων	επιχειρήσεων	Μητρικής
Άλλου τύπου	155,000.00	-	155,000.00	-	155,000.00
Καλής Εκτέλεσης	243,797.83	236,475.83	-	-	236,475.83
Καλής Πληρωμής	50,000.00	50,000.00	-	-	50,000.00
Προκαταβολής	48,398.00	48,398.00	-	-	48,398.00
Συμμετοχής	27,026.94	26,494.94	-	-	26,494.94
	524,222.77	361,368.77	155,000.00	0.00	516,368.77

Αντίστοιχα, οι εγγυητικές επιστολές που υφίστανται κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2017 παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

	Όμιλος	Μητρική			Σύνολο Μητρικής
		Υπέρ της Μητρικής	Υπέρ Συνδεδεμένων Επιχειρήσεων	Υπέρ τρίτων επιχειρήσεω ν	
31.12.2017					
Αλλου τύπου	155,000.00	-	155,000.00	-	155,000.00
Καλής Εκτέλεσης	385,557.53	369,319.93	-	5,990.00	375,309.93
Καλής Πληρωμής	10,000.00	-	10,000.00	-	10,000.00
Προκαταβολής	37,948.00	29,948.00	-	-	29,948.00
Συμμετοχής	22,949.58	20,048.93	-	-	20,048.93
	611,455.11	419,316.86	165,000.00	5,990.00	590,306.86

Υποχρεώσεις σε σχέση με θυγατρικές και συγγενείς εταιρίες

Η μητρική Εταιρεία έχει εγγυηθεί το ομολογιακό δάνειο, ύψους 300.000 €, της θυγατρικής Εταιρείας «ICTV Hellas Α.Ε.». Αναλυτικές πληροφορίες παρέχονται στη σημείωση 27.

Επίδικες διαφορές

Κατά της Εταιρείας υπάρχουν δύο επίδικες απαιτήσεις, συνολικού ύψους 231,682 €. Η Διοίκηση της Εταιρείας εκτιμά ότι η έκβαση τους θα είναι θετική για την Εταιρεία.

Επίσης, η Εταιρεία έχει προσεπικληθεί από συνεργαζόμενη Τράπεζα σε δυο αστικές δίκες οι οποίες εκκρεμούν, κατόπιν αγωγών οι οποίες έχουν ασκηθεί από πελάτες της Τράπεζας κατά της Τράπεζας. Η προσεπίκληση της Εταιρείας από την Τράπεζα, οφείλεται στο γεγονός ότι η Εταιρεία προσέφερε υπηρεσίες προς την Τράπεζα, υπηρεσίες οι οποίες συνδέονται με τις υπηρεσίες της Τράπεζας προς τους πελάτες της. Η Τράπεζα θεωρεί ότι εφόσον χάσει, πρέπει να αποζημιωθεί από την Εταιρεία. Το συνολικό διεκδικούμενο ποσό είναι 559.500 €. Βάσιμα εκτιμάται ότι οι αγωγές κατά της Τράπεζας θα απορριφτούν από τα αρμόδια Δικαστήρια ως νόμω και ουσία αβάσιμες και σε κάθε περίπτωση ως αόριστες.

Η Εταιρεία έχει επίδικες απαιτήσεις από πελάτες της, ύψους 301.740 €. Για το μέρος των απαιτήσεων αυτών για το οποίο η Εταιρεία εκτιμά ότι δεν είναι ανακτήσιμο έχει αναγνωρίσει ζημία απομείωσης.

Πέραν των παραπάνω, δεν υπάρχουν επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές δικαστικού ή διαιτητικών οργάνων που να έχουν σημαντική επίπτωση στην οικονομική κατάσταση ή λειτουργία της Εταιρείας και του Ομίλου.

39. Μερίσματα

Στην Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της 3^{ης} Σεπτεμβρίου 2018 δεν τέθηκε θέμα διανομής μερίσματος λόγω των ζημιών της χρήσης 2016.

Στην επερχόμενη ετήσια Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρείας δεν αναμένεται να προταθεί μέρισμα για τη χρήση του 2018, λόγω των ζημιών της τρέχουσας χρήσης.

40. Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς

Την 21^η Φεβρουαρίου 2019 το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας αποφάσισε την πώληση της μετοχικής συμμετοχής την οποία διατηρεί η εταιρεία στο κεφάλαιο της Αωνύμου Εταιρείας με την επωνυμία «Γνώμων Πληροφορικής Α.Ε».

Στις 25 Φεβρουαρίου 2019 η εταιρεία Ευρωσύμβουλοι Α.Ε πώλησε σε φυσικό πρόσωπο, ενενήντα τέσσερις χιλιάδες πεντακόσιες (94.500) ονομαστικές μετοχές της «Γνώμων Πληροφορικής Α.Ε», οι οποίες αντιστοιχούν σε ποσοστό 17,30%, έναντι ενενήντα εννέα χιλιάδων εννιακοσίων ογδόντα ενός ευρώ (99.981,00€), ήτοι 1,058€ για κάθε μεταβιβαζόμενη μετοχή.

Στις 15 Απριλίου 2019 η εταιρεία Ευρωσύμβουλοι Α.Ε πώλησε σε φυσικό πρόσωπο πενήντα εννέα χιλιάδες εννιακόσιες τριάντα (59.930) ονομαστικές μετοχές της «Γνώμων Πληροφορικής Α.Ε», οι οποίες αντιστοιχούν σε ποσοστό 10,96%, έναντι ογδόντα δύο χιλιάδες διακοσίων πενήντα εννέα ευρώ και ενενήντα ενός λεπτών του ευρώ (82.259,91 €), ήτοι 1,3726€ για κάθε μεταβιβαζόμενη μετοχή.

Επίσης, στις 15 Απριλίου 2019 η εταιρεία Ευρωσύμβουλοι Α.Ε πώλησε σε φυσικό πρόσωπο ογδόντα ένα χιλιάδες εννιακόσιες εξήντα (81.960) ονομαστικές μετοχές της «Γνώμων Πληροφορικής Α.Ε», οι οποίες αντιστοιχούν σε ποσοστό 15% έναντι εκατό δωδεκα χιλιάδων τετρακοσίων ενενήντα οκτώ ευρώ και είκοσι έξι λεπτών του ευρώ (112.498,26€), ήτοι ποσό 1,3726€ για κάθε μεταβιβαζόμενη μετοχή.

Υπογραφές νέων συμβάσεων έργων

Στο πρώτο τετράμηνο του 2019 υπεγράφησαν νέες συμβάσεις έργων αξίας περίπου € 1 εκ.

Δεν υπήρξαν γεγονότα μεταγενέστερα των Οικονομικών Καταστάσεων που να αφορούν είτε τον Όμιλο είτε την Εταιρεία, για τα οποία να επιβάλλεται από τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς είτε αναφορά είτε διαφοροποίηση στα κονδύλια των δημοσιευμένων Οικονομικών Καταστάσεων.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 30 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 2019

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.
& ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ**

**Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.
& ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ**

ΠΑΡΙΣ Σ. ΚΟΚΟΡΟΤΣΙΚΟΣ

Α.Δ.Τ. ΑΚ 880014

ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ Γ. ΤΑΥΡΙΔΗΣ

Α.Δ.Τ. ΑΗ 177920

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ Γ. ΑΠΟΣΤΟΛΙΔΗΣ

Α.Δ.Τ. ΑΚ 946758

Αριθμός Αδείας Λογιστή Α' Τάξης 50316

ΣΤ. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 10 ΤΟΥ Ν. 3401/2005

Κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου (α) του άρθρου 1 της απόφασης 7/448/11.10.2007 της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, παραθέτουμε παρακάτω τις πληροφορίες του άρθρου 10 του Ν.3401/2005 τις οποίες η εταιρία μας, «ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ Α.Ε.», δημοσίευσε και κατέστησε διαθέσιμες στο κοινό, στο διαδικτυακό της τόπο (www.euroconsultants.gr) και στο διαδικτυακό τόπο του Ομίλου Ελληνικά Χρηματιστήρια (www.helex.gr), κατά τη διάρκεια της χρήσης του 2018.

Οι εν λόγω πληροφορίες αποτελούν μέρος της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης, η οποία προβλέπεται από το άρθρο 4 του Ν.3556/2007.

	Ημερομηνία Δημοσίευσης	Θέμα	Χώρος Διαδικτύου
1	9/1/2018	Ενημέρωση του επενδυτικού κοινού για το πρόγραμμα παροχής δικαιωμάτων προαίρεσης (Stock Option Plan)	www.euroconsultants.gr > Ενημέρωση Επενδυτών> Ανακοινώσεις
2	17/1/2018	ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΛΛΑΓΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	www.euroconsultants.gr > Ενημέρωση Επενδυτών> Ανακοινώσεις
3	13/4/2018	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ	www.euroconsultants.gr > Ενημέρωση Επενδυτών> Ανακοινώσεις
4	26/4/2018	ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΛΛΑΓΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	www.euroconsultants.gr > Ενημέρωση Επενδυτών> Ανακοινώσεις
5	30/4/2018	ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΛΛΑΓΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ (Ορθή Επανάληψη)	www.euroconsultants.gr > Ενημέρωση Επενδυτών> Ανακοινώσεις
6	5/6/2018	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΡΥΘΜΙΖΟΜΕΝΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ ΤΟΥ Ν. 3556/2007: Γνωστοποίηση συναλλαγών	www.euroconsultants.gr > Ενημέρωση Επενδυτών> Γνωστοποίηση Συναλλαγών
7	2/8/2018	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΥ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ (Ορθή Επανάληψη)	www.euroconsultants.gr > Ενημέρωση Επενδυτών> Ανακοινώσεις
8	2/8/2018	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ	www.euroconsultants.gr > Ενημέρωση Επενδυτών> Γενικές Συνελεύσεις

	Ημερομηνία Δημοσίευσης	Θέμα	Χώρος Διαδικτύου
9	4/9/2018	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΙΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ	www.euroconsultants.gr > Ενημέρωση Επενδυτών> Γενικές Συνελεύσεις
10	4/9/2018	ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΛΛΑΓΗΣ ΣΥΝΘΕΣΗΣ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	www.euroconsultants.gr > Ενημέρωση Επενδυτών> Ανακοινώσεις
11	2/11/2018	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΓΙΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	www.euroconsultants.gr > Ενημέρωση Επενδυτών> Ανακοινώσεις